1924 m. sausio mėn.

Nr. 1.

TURINYS.

		pusl.
1.	Pirmyn ar atgal, *A. Tylenio*	3
2.	Žiemos metu, *V. Stonio*	10
3.	Užmiki, širdele! *Simasužio*	10
4.	Malda, *Juoz. Paukštelio*	11
5.	Atsimenant gegužį, *St. T—čio*	12
6.	Įspūdžių pluokštelis, *Kazelio B*	13
7.	Alyvos šaka, *Vyt. Svajonio*	15
8.	Jaunos dienos, J. *Keliočio*	16
9.	Mes ir visuomenė, *Fr. V. Raulinaičio*	20
10.	Viešpatie! *K. Kumpausko*	26
11.	Kaip aš tapau „rašytoju“, *Vaituoklio*	27
12.	Džiaugsmo gėlės, J. *Žag.*	29
13.	Nekaltybė — grožis, vertė J. *Tarvydas*	30
14.	Skirpstus, *V. Meldo*	31
15.	Korėja. Sachalinas, *Ign. Lesčiaus*	33
16.	Kristus istorinis asmuo, *V. Birbilo*	36
17.	Intelektualis gyvenimas, *Ed. Turausko*	44
18.	A. A. Katrė Bičiūtė. J. *Lyros*	52
19.	Ateitininkų gyvenimo kronika	53
20.	Knyga ir menas	55
21.	Mūsų veikimas	57
22.	Įvairūs pranešimai	62
23.	Redakcijos atsakymai	64

Redakcijos ir Administracijos adresas: **Kaunas**
Laisvės Aléja Nr. 3.

Kalbam. val. 12—1 šeštadieniais.

Nuo Redakcijos.

Mūsų mirusiems paminėti bus pašvęstas „Ateities“ 3 nr. Medžiaga tam numeriui dar galima siųsti iki vasario mėn. 15 d.

Be to Redakcija praneša, kad kuopų knygynai ir atskiri nariai gal užsisakyti iliustruotą žurnalą „Krivulę“ už 20 lt. (vieton 24 lt.). Taip pat minėtas žurnalas talpins fotografijas iš kuopų gyvenimo: bendrų kuopų, kuopų chorų, gegužinių ir t.t. Fotografijos turi būti aiškios, naujos (nepasenę) ir pridėta trumpas jų aprašymas.

Ateitis

Moksleivių mėnesinis laikraštis.

XIV metai.

Kaunas, 1924 m.

ATEITIS

MĖNESINIS MOKSLEIVIŲ LAIKRAŠTIS

Nr. I. 1924 m. Sausio mėn. XIV.

A. Tylenis.

Pirmyn ar atgal?

Yra sakoma „kas neina pirmyn, tas eina atgal“. Toji mintis turi tvirto pagrindo. Ir individualaus, ir sutelktinio gyvenimo lyčių vystymosi ir eiga ją aiškiai įrodo. Fizinėj organizmų plėtotėj toji mintis ryškiai įžiūrima. Normaliose apystovose organizmas auga stiprėja ir, pasiekęs tam tikro laipsnio, vėl slenka atgal, silpnėja ir nyksta. Tai pastebima ne tik fiziniame, bet ir psichiniame gyvenime. Žmogaus dvasios galios tuo pat būdu vystosi. Senatvėj psichinis žmogaus gyvenimas silpnėja. Tiesa, esama išimčių. Pasitaiko, kad iki mirties valandos žmogaus dvasios jėgos galingai veikia. Bet išimtys dėsnio nesudaro. Tas pat ir sutelktiniame gyvenime. Atskiros šeimos ir intelektualiniai, ir materialiniai tai iškyla, tai puola, tai visai išnyksta. Toliau — įvairios organizacijos, tautos, valstybės taip ir siūbuoja amžių bėgy, kaip audringos jūros bangos. O tai yra — žengimas pirmyn ir — grįžimas atgal. Tas dėsnis liečia ir mūsų at-kų gyvenimą. Ir mes arba siekiame viršūnės. arba jos pasiekę slenkame žemyn, arba nepasiekę šliaužiojam patamsių slėnyse. Tat, svarbu mums — kiekvienam atskirai ir visiems apskritai, kaipo sutelktiniam organizacijos kūnui — sąmoningai orientuotis, kokioj padėty dabar mes esame ir ką privalome daryti, kad savo likimą ton ar kiton pusėn nukreiptume.

Tuo tikslu, pirmiausia, svarbu įžvelgt, kokiose aukštybėse yra mūsų siekiamasai idealas, antra, kaip mes jo siekiame — gal kiek pakilę, jau slenkame žemyn ir grimstame masių bangose.

1. Mūsų obalsis „Visa atnaujinti Kristuje“ nurodo siekiamojo idealo aukštybę. Kristus, kaipo Dievas ir žmogus, buvo tobūliausia esybė pasauly. Žmonės, stengdamiesi eiti Jo gyvenimo keliais, vis tik tos tobūlybės niekuomet nepasieks, nes ji visuomet pasilieka idealu, prie kurio daugiau ar mažiau galima tik prisiartinti. Kristus, kaipo Dievas, yra absoliučiai tobūla Esybė, o absoliuti tobūlybė, kaipo tokia, yra tik Dievo savybė. Žmogus, būdamas Dievo tvarinys, negali tos absoliučios tobūlybės pasiekti. Tuo būdu, žmonių siekiamoji tobūlybė yra aukščiausias ir nepasiekiamas idealas. Jis, kaip dangaus žvaigždelė, veda žmogaus gyvenimo kelią palaimingon amžinybėn. Ateitininkams tas idealas turi sprendžiamosios reikšmės, tai yra vadaujamoji mintis, pirmavaizdis sulig kuriuo jie stengiasi gyvenimą tvarkyti. Bet, jei tas idealas yra taip kilnus ir nepasiekiamas, tai ar verta ir protinga paprastiems žmonėms dėti jį savo gyvenimo pagrindan, juomi vadovautis, jo siekti. Juk dažnai tenka išgirsti, kad ateitininkai esą fantastai, svajotojai, jų idealai nepritinką gyvenimo realybei... Kam, girdi, siekti to, kas nepasiekiama? Juk tai kova su vėjais, audromis, kame žmogus jokios reikšmės neturi. Taip kalba net kai kurie „ateitininkai“, ir, ieškodami realesnio pagrindo, pasuka atgal savo gyvenimo vairą ir nueina ten, kur gyvenimo bangos neša. Kaip turime mes at-kai į tai žiūrėti? Ar teisingas toks protavimas ir kame jo pagrindas? Jame pastebima klaidų. Pirmiausia, klaidinga yra manyti, kad nenaudinga vaduotis tokiais idealais, kurių negalima pilnai gyvenime realizuoti. Gyvenimo faktai visai ką kita sako. Visiems aišku, kad nei tiesos, nei gėrio, nei grožio idealai negali būti pilnai šiame pasauly įgyvendyti, tačiaus jų siekimas nei vieno sąmoningai ir protingai mąstančio žmogaus nėra neigiamas.

Visi kilnieji žmonės, kurie daugiausia gera yra pasauly padarę, kurių veikalai amžius lemia, buvo pamilę aukštuosius idealus jais tik gyvenę, jų šviesybėj kūrę ir veikę. Nėra reikalo ir pavyzdžių nurodinėti. Tik pažvelkime į gyvenimą ir rasime įrodymų. Visi tikrieji kultūros nešėjai, žmonių mylėtojai, savęs išsižadėjusieji, doros pavyzdžiai — yra tik kilniųjų idealų sekėjai, o ne beidėjai — kitaip sakant, sušvelninto egoizmo dvasios persisunkę žmonės. Dar arčiau pažvelkime į tuos pačius exateitininkus, kurie neigdami aukštuosius idealus nueina kitais keliais. Kokie tai yra žmonės? Nepasakysiu, kad jie blogi — ne, bet jie dauguma yra „susmulkėję“ žmonės. Ten, kame reikalinga pasišventimo, savęs atsižadėjimo, pasiaukavimo, jų nepamatysi.

Tuo būdu mes matome: juo aukštesniais idealais žmogus vaduojasi, juo jis yra kilnesnis ir žmonijai naudingesnis. Ir visai suprantama. Žmogus tuomet tik galingai veikia, kuomet į tą veikimą yra tokio akstino skatinamas, kuris įstengia sutraukyti

visas egoistines pinkles ir, iškėlęs jį virš asmeninių kaprizų ir užgaidų, laisvai nukreipia pasišventimo darban. Tokiais galingais akstinais ir yra aukštieji idealai, kurie pergali įvairius subjektyvinius idealus. Jie užgesina meilės nešamos laimės idealą ir perskiria mylimuosius, jei tas idealas amžinųjų idealų spindulius gesina. Jie užgesina garbės idealą, jei jis netarnauja amžiniesiems. Jie nubloškia turtų, galybės idealus, jei jie nepalenkti amžiniesiems ir t. t. Kilnieji idealai — tai toji amžinoji saulė, kurios šviesybėj nyksta visos kitos šviesos.

Ateitininkams visa tai yra labai aišku ir jie, išsirinkę savo gyvenimo akstinu ir vairu visų aukščiausiąjį idealą, jaučiasi einą tikruoju keliu, kuriuo tik ir gali eiti sąmoningas, doras, geros valios žmogus. Tam aukščiausiajam idealui yra subordinuoti visi kiti idealai, kurių žmogus gyvendamas stengiasi pasiekti — ir kas sulig tuo idealu formuoja savo gyvenimą, tas tuo pat tarnauja jau ir tiems subordinuotiesiems idealams ir juos realizuoja.

Ateitininkai nėra fantastai, svajotojai, nes jie nelaukia rankas sudėję ateinant kokio ten aukso amžiaus, kuriame aukščiausias idealas pilnai galėtų būti realizuotas. Jie dirba, rengdamiesi į gyvenimą, dar daugiau dirba išėję į jį. Tik visas darbas ir veikimas yra nušviečiamas idealo spindulių, jų gaivinamas ir skatinamas — jam ir tarnaująs. Aukščiausiojo idealo siekimas — tai nėra svajojimas, bet nenuilstamas sąmoningas darbas ir nuolatinis veržimasis pirmyn mokslo, kultūros, tobūlybės keliais, kurie tęsiasi į beribę amžinybę. Tas idealas neturi ribų — tat ir veikimo plotmė yra begalinė. Kad ir amžių amžius milionai žmonių jam tarnaus, bet jis niekuomet nenustos buvęs galingiausiu skatinamuoju akstinu, nes artinantis prie jo, atsivers vis nauji veikimo horizontai, nušvis naujos idėjos, idealai, kurie traukte traukia žmogų, ir ragina jį dirbti ir dirbti be paliovos.

Tuo būdu mes matome, kad aukščiausias idealas tur realiausio pagrindo žmonių gyvenime, jei tik jis yra atremiamas nuolatiniame darbe, veikime. Tas idealas uždeda begalinio darbo ir budėjimo prievolę. Bet, kas nuo to darbo šalinasi, jo bijo, tam nebesuprantamas patsai idealas, — atrodo kokiu tai fantastingu dalyku, nuo kurio reikia bėgti šalin.

Dabar kiekvienas jau gali numanyti, kodel toki, o ne kitoki žmonės bėga iš ateitininkų. Jie bijo darbo — to didžio darbo, kuris iš pamilto idealo versmių plaukia. Bet, kas bijo darbo — šešėlių bijo... „Kas bijo šešėlių — šešėlius temato.“ Ateitininkų nusistatymas yra tam griežtai priešingas ir jie tiek jau ėję pirmyn, niekuomet nesutiks grįžti atgal. Ir del to jie negrįž atgal, kad tą idealą, kuris juos veda tikrais žmoniškumo keliais jie laiko aukščiausiu ir tobūliausiu gyvenimo vadovu, stipriausiu veikimo akstinu ir gausiausiu meilės šaltiniu.

Kuris jį pažino, darbe pamilo, meilėj išūgdė — amžinai su juo nepersiskirs.

Nesiskirsime su juo ir mes ateitininkai, bet skirsimės su jumis, kurie tik nešiojate at-kų vardą, ir nekantriai laukiame tos valandos, kuomet jūs pasukę atgal, žengsite žemyn savais keliais ir... gryninsite mūsų organizaciją.

2. Pažinę mūsų idealo kilnumą ir supratę jo vertę bei reikšmę tikslingam gyvenimo tvarkymui ir sąmoningam žmonių veikimui, dabar pažvelkime, kaip mes to idealo siekiame, kiek prie jo artinamės. Tuo tikslu reikalinga įžvelgti į mūsų organizacijos esmę, suprast jos kokybę, išvidinę dvasios santvarką ir dorinį nusiteikimą.

Organizaciją, kaipo tokią, sudaro atskiri jos nariai; jos esmę — narių dvasios tvirtumas, jų sąmoningumas bei pasišventimas užsibrėžtam idealui tarnauti. Todel ir svarbu bus pažinti mūsų organizacijos sudaromąjį elementą, t. y. jos narius ir, tam tikru būdu juos grupuojant, šiek tiek apibudinti.

Bendrai imant, at-kų organizaciją sudaro gimnazijų, progimnazijų, vidurinių ir specialinių mokyklų mokiniai, susispietę į lavinimosi kuopeles. Kaip jose eina darbas mums beveik visiems yra gerai žinoma. Šiuo atveju tai mums ir nesvarbu — svarbu tik apskritai pažinti tų kuopelių narių dvasią ir jų diferenciaciją. Giliau įsižiūrėję į išvidinį kuopelės gyvenimą, mes tuoj pastebėsime tam tikrą liniją tarp dviejų elementų: aktingo ir pasingo. Aktingasis elementas veikia, pasingasis — tam veikimui pritaria, jį palaiko. Aktingąjį elementą dar galima skirstyti į: aktingą—su iniciatyva ir aktingą — be iniciatyvos. Pasingąjį elementą skirstysime į: nesąmoningai pasingą ir sąmoningai pasingą. Šios keturios grupės ir apima visus at-kų organizacijos narius. Yra, žinoma, ir išimčių, bet tai dalyko esmės nepakeičia. Iš eilės ir stengsimės panagrinėti kiekvieną tų keturių grupių.

a). Aktingasis elementas su iniciatyva. Jį sudaro organizacijos vadai. Tai yra gabūs, energingi ir sumanūs žmonės. Jie dažniausia karštai yra pamilę siekiamąjį idealą ir jam pasišventę aukuoja visas savo fizines ir dvasines galias. Jie duoda organizacijai tam tikros linkmės, gyvybės, impulso, yra jos gaivinamoji versmė, šviečiamoji saulė. Tai yra mūsų Endziulaičiai, Matulaičiai, Krasnickai, Dovydaičiai ir daugybė kitų, kurie dar nepastebėti, pasiaukavę kilniam idealui, dirba įvairiose kuopose ir kuopelėse.

b). Aktingasis elementas be iniciatyvos. Čia įeina visi tie, kurie, iniciatorių pakreipti į tam tikras vėžes, nuolat dirba svarbų organizacijos darbą. Jie yra sąmoningi, geros valios, doriniai nusiteikę ir gabūs žmonės. (Mat, iniciatyva čia imama siauresne prasme — būtent, tik organizacijos srity). Jie yra, lyg tie stiprūs, išmankštinti, gerai moką ginklus vartoti kareiviai. Tai yra organizacijos jėga, kuria vadai eina į gyvenimą ir kovas laimėja.

Tuodu elementu, kontakte, harmoningai veikdami, iškelia organizaciją į tinkamas aukštybes, ją gaivina ir stiprina. Tai gyvoji, esminė organizacijos kūno dalis.

c). Nesąmoningai pasingasis elementas, tai būsimieji organizacijos kariai. Jie dar negali arba nesugeba vartoti ginklo ir todel dar aktingai neveikia. Jie, vienok, jau rengiasi į darbą ir vyresniųjų nurodomi, bei vadaujami atlieka lengvesnes pareigas ir uždavinius. Kurie jų ir visai nieko neveikia, tai ne iš blogos valios, bet del įvairių aplinkybių, kurios dažnai jiems pastoja kelią. Ir kadangi jie sąmoningai nėra nusistatę neveikti, tai juos ir galima pavadinti nesąmoningai pasingu elementu. Jam griežtai priešingas yra:

d). Sąmoningai pasingasis elementas. Jį sudaro tokie žmonės, kurie ne del idealo meilės organizacijon įstojo, bet del įvairių aplinkybių su tam tikrais „išrokavimais". Vieną ten vilioja mylimasis ar mylimoji, kitą — įvairūs pasilinksminimai ir pramogos, trečias stoja, pataikaudamas tėvams ar globėjams, ketvirtas—draugų įkalbinėjamas ir sugestijonuojamas ir t. t. Tie žmonės nėra pasišventę tarnauti idealui ir todel jie visur ir visuomet sąmoningai vengia darbo, nors galėtų ir sugebėtų jį dirbti. Jie negali tam darbui pasiaukoti, kuris yra palenktas aukščiausiajam idealui, kurio idealo jie nepripažįsta, nes jis pastoja kelią jų asmens kaprizams ir dažnai jų mėgiamiems smaguriavimams.

Įsigyvenimas į idealo dvasią ir nuolatinis darbas stengiantis jį realizuoti — tai pamatiniai dalykai at-kų organizacijai. Ir kadangi sąmoningai pasingasis elementas yra tam griežtai prešingas, tai, galima suprasti, kokios disharmonijos įneša jis, įeinamas į tą organizaciją, tai yra toji baisi rūdis, kuri ėda gyvą organizacijos veikimą (nes dažnai pasingumas pereina į neigiamą aktingumą), teršia jos garbę ir vardą, trumpiau tariant, jo įtaka visais atžvilgiais yra destruktyvi (griaunamoji). Tie žmonės gyvenimo tuštybių mažmožiuose paskendę, yra be jokių idealų ir aukštesnių tikslų. Jie neturi prieš akis vadaujamosios žvaigždės ir tų gyvenimo mažmožių siūbuojami, kaip lendrė nuo vejų. Ant jų neatremsi jokio rimto darbo ir nepasitikėsi jais kritinguose gyvenimo momentuose. Jie visa pametę nueis tais keliais, kurie geriausia pataikaus jų asmeniniams dalykams.

Štai išvidinis vaizdas mūsų organizacijos medžiagos iš kurios statomas jos rūmas. Kokios rūšies toji medžiaga, ar ji tinka didžiam idėjos rūmui ir ar mes tinkamai tą rūmą statome — štai klausimai, kuriuos ir turime išspręsti.

Visą turimą medžiagą galima skirti į dvi rūši: gerą — tinkamą ir blogą—netinkamą. Pirmąją rūšį sudaro aktingasis ir nesąmoningai pasingasis elementas; antrąją — sąmoningai pasingasis, arba neigiamai aktingasis elementas. Mūsų statomas rūmas turi idėjinio pobūdžio, juo siekiame idealo aukštybių, todel ir medžiaga turi būti persunkta idealo spindulių ir turėti tų ypatybių, kaip ir patsai rūmas. Pirmos rūšies medžiaga, kaip jau anksčiau matėme, tų ypatybių ganėtinai turi, todel ji ir yra tinkama. Kas kita — antroji rūšis. Ji iš esmės skiriasi nuo tos medžiagos iš ku-

rios statomas rūmas. Ir ją čia naudoti būtų panašu tam, kad kas statydamas mūrinius namus vieną, kitą sienos sluogsnį įterptų iš medžio ir dar apipuvusio medžio.

Todel, tat, mūsų idėjinio darbo sekmė ir pažanga didžia dalimi pareina nuo to, kiek praplitęs ir įsigalėjęs yra mūsų organizacijoj tas paskutinis neigiamasis—destruktyvis elementas. Sunku tiksliai nusakyti, kokį nuošimtį jis sudaro, tačiaus, apskritai imant, galima manyti, kad jo esama 15—20%. Tai yra jėga, su kuria mūsų organizacijai rimtai prisieina skaitytis. Ji mūsų idėjinei pažangai stato didelių kliūčių. Bet, mes einame pirmyn, dėka pirmųjų trijų elementų energingumui ir pasišventimui. Tą įrodo mūsų dvasinis, idėjinis stiprėjimas ir ypatingas susidomėjimas išvidinės kultūros reikalais. Eucharistininkų, abstinentų ir k. sekcijos — tai puikiausi to krypsnio vaisiai. Ir šitas dvasinės kultūros kilimas veda mus prie galutino laimėjimo — būtent sunaikinimo neigiamojo, beidėjinio elemento ir štai kokiu būdu. Neigiamasis elementas ten ypatingai įsigali, kame mūsų organizacija labiausia tik mechaniniu būdu ir išviršinėmis formomis reiškiasi, nes tai dar atatinka jo sustingusiai dvasiai, polinkiams ir šabloninei orientacijai. Bet, kai pradeda reikštis tikroji idėjinė gyvybė, praplinta sąmoningas prie idealo veržimasis ir kiekvieno siela, prisipildžius idealo spindulių, pradeda šviesti nepaprasta šviesa—tuomet beidėjiniai žmonės neberanda vietos pačiuose tamsiuosiuose organizacijos užkampiuose, nes visur pasiekia juos skaidrūs idealo spinduliai, degina paniurusias akis ir nušviečia vylingos širdies žymes. Taip šviesos persekiojami jie bėga nuo jos, slapstydamiesi patamsiuose.

Vienok, at-kų organizacija tų reiškinių akyvaizdoje jau pradeda artintis prie to momento, kuomet visos šiukšlės bus nuo jos nušluotos ir numestos. Ir tas kreipimosi prie tobūlesnės išvidinės, santvarkos ir dorinio sąmoningumo ir nuolatinis ėjimas pirmyn, kilimas aukštyn ir artinimos prie siekiamojo aukščiausio idealo.

Lig šiol, nors sunkiu erškėčių keliu, dažnai, išvidinių išviršinių priešų kliudomi, suklupdami ir perpuldami, mes vis tik žengiame pirmyn. Vienok, mes dar nesame iškilę iki galimų siekiamojo idealo aukštybių, nepriėjome dar neperžengiamų ribų, kuriose turėtume sustoti (tiesa, einant amžinojo idealo keliu, tokių ir nėra), todel ir ateity, vis stengdamiesi kilt aukštyn, turėsime dirbti ir dirbti be paliovos. Kuomet tas darbas bus pilnai sąmoningai palenktas aukščiausiajam idealui ir, kai mes jausime, kad jis lyg surištas su pačia mūsų ekzistensijos esme, mes su meile ir giliausiu pasišventimu jį dirbsime, o jis bus malonus ir gausiai vaisingas.

3. Tačiaus, norint, kad tas kilimas prie idealo būtų intensyvus ir neatslūgtų, reikia į kai kuriuos dalykus atkreipti ypatingą dėmesį. Pirmiausia, būtinai reikalinga mums įsigyventi idealo dvasioje ir visus savo veiksmus bei poelgius derinti su ta dvasia ir jąją apglobti, persunkti.

Antra, labai svarbu, kad mes visuose savo idėjiniuose darbuose būtume giliai sąmoningi ir ką veikdami, veiktume ne del mados, tam tikrų aplinkybių, bet iš gilaus įsitikinimo ir meilės. Paviršutinumo mada turi būti prašalinta. Paviršutinumas yra žymė minėtų beidėjinių žmonių ir yra didelė organizacijos blogybė.

Aš žinau pavyzdžių, kad kai kurie asmenys, būdami gimnazijoje, buvo žymiu, aktyviu organizacijos elementu, iš dalies net jos vadais, kai pastojo į universitetą, į organizacijos dalykus pradėjo, lyg per pirštus žiūrėti. Jie vengia kiekvieno sunkesnio idėjinio darbo ir grimsta tuščiose „studentiško“ gyvenimo apystovose.

Ankščiau tie žmonės buvo paviršutiniai, todel ir subrendę neįgavo idėjinio sąmoningumo ir galų gale nustoję lygsvaros, linksta, kur vėjas pučia.

Turėdami tai omeny, taip pat ir visą beidėjinį elementą, privalome rimtai susirūpinti išvidinės dvasios kultūros ūgdymu, bei sąmoninga orientacija ir pasaulėžiūra. Todel tat, didelės domės turime kreipti į tą naują mūsų organizacijos krypsnį, kuris ir veda prie idėjinio sąmoningumo bei dvasios stiprumo. O tai yra kūrimas ir spietimasi į tas sekcijas, kurios kelia į aukštesnį tobūlumo laipsnį, stiprina valią ir teikia gilesnio pažinimo, kaip antai, eucharistijos, abstinencijos, filosofijos ir panašios sekcijos. Josė yra mūsų ateitis ir galybė. Ir mes turime vilties, kad ateis laikas, kuomet didelė dauguma ateitininkų pilnai sąmoningai atsistos eucharistininkų ir abstinentų eilėse. Tuomet tik tas neigiamasis beidėjinis elementas, kuris dabar dar, žymia dalimi užgulęs mūsų organizaciją, slopina jos dvasią ir gyvybę, bus galutinai sunaikintas.

Organizacijos kūnas bus visai sveikas ir tobūlai tarnaus aukštiems jos tikslams vykdyti. Tuomet ji pražydės pilna savo skaistybe, sušvis dvasioje spinduliais ir vis sparčiau kils aukštyn ir aukštyn prie numylėto aukščiausiojo idealo.

Mes veržiamės dvasia prie to palaimingo ateities momento, o drauge su kūnu — žengiame nors sunkiu, vargingu žingsniu, bet žengiame — pirmyn...

V. Stonis.

Žiemos metu.

Girdėjau giesmę tylią, graudžią
Ramioj pavasario nakty,
Ir iki šiol ji tebesiaudžia,
Kaip aidas, mano atminty.

Miegojo žemė. Vyšnių sodai
Pražydę puošėsi baltai.
Sapnavo gėlės. Tik vienodai
Rasas bekrintančias jutai.

* * *

Dabar žiema. Nakties šešėliai
Pusnynuos klaidžiojo bailiai.
Nebėr gėlių... Dainelės trėliai
Nebeatsiliepia meiliai.

Tik vien į klaikią sutartinę
Audros besipina aidai,
Ir veltui jaunąją krūtinę
Malda gaivinti bebandai...

Simasužis.

Užmiki, širdele!

(trioletai).

Užmiki, širdele, užmiki saldžiai!
Pamirški dienos rūpestėlius karčius!
Prabėgo dienelė, pabudo sapnai —
Užmiki, širdele, užmiki saldžiai!
Štai pilkosios miglos ir tamsūs rūkai
Užklojo žemelę, užmigdė visus...
Ir tu, o širdele, užmiki saldžiai,
pamirški dienos rūpestėlius karčius!..

1923. III. 25.

Juozas Paukštelis.

Malda.

(Sekant Goethę)

O Viešpatie, tavęs šaukiuos —
Atgręžk nupuolusiai akis!
Sieloj liguista kankinuos —
Skundais perskrosta man širdis.

Atleisk, o Dieve, aš kalčiausia,
Kaltėj nupuolusi menkiausia!

Skaistus, lyg saulė rytmetinė...
Karšta jo meilė, nekalta
Liepsnojo jaunoje krūtinėj
Giliai nuo pikto paslėpta.

Žinojau aš viską... Aukščiausi,
Atleisk, aš puolus, aš kalčiausia!

Aš jo kančias suprast mokėjau...
Vienu tik šypsančiu žvilgsniu
Nutildyt jas visas galėjau...
Beprotė, nenutildžiau jų!

Priglausk, o Tėve, maloningas,
Aš žemės vergė nuodėminga!

Ilgai, ilgai jis kentė, džiuvo,
Gailėjos gestančių dienų...
Ir mirė vargšas... viskas žuvo!
O Viešpatie, Tavęs šaukiu!

Išgirsk nupuolusios šaukimo —
Silpna, meldžiu aš atleidimo!

Kaunas. 24. I. 12.

St. T-čio.

Atsimenant gegužį.

Šaltas rudens vakaras. Jis sėdi prie knygos, paskendęs studijose. O vėjas lauke taip ūžia—švilpia medžių šakose, tai vėl, aptilęs, rodos, nori įsiveržti į vidų, kame taip šilta ir jauku...

Smarkiau suūžus, jis pakelia žvilgį nuo knygos augštyn, pažiūri pro langą. — Ten tamsu, šiurpu, ten nieko nebėr puikaus, pavasarinio, — vien pageltę ir vėjo nešiojami lapai, kuriuos greit sumins šaltas rudens purvynas...

...O buvo gi laikas, saulėtos gegužio dienos!..

Ir pinasi puikūs pavasariniai vaizdai, malonios gegužio dienos, skaisčios sesučių gėlės...

Nūn viso to nebėr... Vien skaistus atminimas gaivina — glosto širdį: tos puikios — meilutės gegužio gėlės...

Atsimena. Tai buvo gegužio diena. Aukso saulutė žaidė tyrame Nemuno vandenėly. Jie jauni, pilni gyvybės ir energijos, lengvos valtelės nešami, plaukė apdainuotomis upių tėvelio pakrantėmis. Ir štai priplaukę margąją pievą, išsėdę, skynė ir gėrėjosi puikiomis gegužio gėlėmis. Nusipynę iš jų puikų vainyką, dainuodami grįžo atgal pilni džiaugsmo, plaukiančio iš tyros jaunuolio širdies.

— Draugužiai! Šios skaisčios gegužio gėlės tai mūsų jaunos dienos...

Gegužio gėlės — tai simbolis nekaltų širdžių...

Tai buvo jaunuolių kalbos.

Nūn jau audringas ruduo. Gegužio ir jo gėlių senai nebėra. Vien skaistus, ir kas su juomi rišasi, atminimas širdžiai yra gaivinąs...

— Ateis, tačiau, laikas, — jos vėl pražys!..

Jis mąstė, galvą parėmęs; o jausmas, rudens niūniavimų sukeltas, kilo aukštai, aukštai, it norėdamas ten atrasti tokio gražaus lietuviško gegužio ir jo gėlių, o gal dar... puikesnio!..

Rudenėli! Nors tu šaltas, šiurpus, tačiau ir tavyje, galima atsigauti pavasario nužydėjusiomis gėlėmis!..

Gyvenime! Nors tu vargingas, kartais, gan sunkus, bet ir tavyje yra saulėtų spindulėlių, jei gali prisimint skaisčias, dorai praleistas jaunystės valandėles.

Įspūdžių pluokštelis.

(Iš kelionės Kaunan 1917 m.)

Šis rašinėlis buvo prisiųstas „Ateit.“ redakcijai jau 1917 m. Vokiečių cenzūra uždėjo rezoliuciją „Gestrichen“! (išbrauk!). Ar šiame rašinėly yra nuodėmių tesprendžia skaitytojai. R e d.

Aš jau buvau atsikėlęs, kada suskambėjo ankstybas rytmečio varpas. Šį rytą kėliau anksčiau, negu visad, nes manęs laukė ilga kelionė. Buvo tai gegužės rytas. Saulutė, kuri vakar — užvakar taip maloniai švietė ir šildė man į darbą einant, šįryt — visai buvo nematoma, tarsi, nedrįso pasirodyti iš po horizonto. Papūtė šaltas vėjelis, kuris šį pavasarį taip įsivyravo, kad susprogdino man darbe rankų ir lūpų odą. Jam sustojus, pasidarė šilčiau; bet dangus apsitraukęs skystais debesėliais pranašavo lietų.

Atsisveikinęs su namiškiais, rišuliu rankoje, skubinau pas kelionės draugą. Vos išėjova su juom iš klebonijos per šventorių,— oras pasidarė tvankus, ir pradėjo kristi reti smulkaus lietaus tlašai. Po trumpaus laiko mudu jau stotyje ir rupinomės suspėti a iduoti daiktus „bagažan“... Šit jau ir traukinys pasirodė. Su nekantrumu laukėva kvitos ir bilieto. Bet koks nekantrus nusistebėjimas, kad pažvelgiau gavęs bilietą ne Kaunan, bet Liepojun... Šiaip taip apsimiegojęs stotininkas suspėjo atitaisyti klaidą... Vos įsėdova — traukinys sušvilpė ir nuruko. Sudiev Skuodui, sudiev draugams nesulaukusiems mano išleistuvių, sudiev mokiniams, atėjusiems vakar atsisveikinti!.. Važiuoju uždarytame vagone, karšta, trošku, tvanki atmosfera slopina visas mano mintis. Apsirasojusiame vagono lange pramirgsėjo gelžkelio darbininkų būrelis, kuriame ir aš vakar užvakar dirbau... — Galop persėdom. Dabar jau vėsu. Languose pasirodo ir nyksta kas kart vis nauji reginiai. Jau treti metai kaip važiuoju tuo keliu. Rodos nedaug. Bet kokia didelė atmaina! Kitados šiuo laiku žmonės būdavo juda, kruta laukuose, aria, akėja, sėja... Galvijų bandos ganosi pievose. Visur būdavo gyvybės apsireiškimai, o dabar taip viskas tylu, tarsi, koks paslaptingas mirties dvelkimas viešpatauja gamtoje. Retai kur-ne-kur matosi nusiminęs artojas su savo kumelpalaike. Net dirvos rodosi jau nebtokios, ne taip apdirbtos...

Kur pirma ganėsi skaitlingos piemenėlių bandos — dabar tuščia. Jų vietose marguoja daugybės nupiautų medžių kelmų. Ir kilsta sieloje nusiminimas ir skaudus klausimas „nejaugi mūsų miškų likimas bus toks, kaip Anykščių šilelio. Kaip graudingai skamba dabar ausyse Barono žodžiai „kalnai kelmuoti, pakalnės nuplikę“... Išvirtę iš šaknų medžiai ir krūvos sukrautų rąstų sukelia manyje tiek daug nepaprastų minčių ir aš su didesniu užjautimu ištariu Dainiaus žodžius „Miškas ūžia, verkia gaudžia“... — Šit aš jau už Ventos. Čia da liūdniau! Išrausti, išknisti laukai, nudegusieji sodžiai, Šiaulių likučiai gelte gelia širdin, primindami praėjusias baisenybes. Ir kyla klausimas „kodel išknaisiuota žemė

tenai, kur pirma rugiai žaliavo? Kodel vienas kaminas tik beriokso tenai, kur pirma linksmai gyveno jauna šeimynėlė?... Kodel prakaitu pastatytas artojaus butas paverstas į degėsių bei pelenų krūvą?... Kodel tas jaunikaitis guli čia prie kelio šlapioj duobėje visų užmirštas?.. O tas kryžiukas ant jo kapo tiek daug skundos kelia! Bet da daugiau klausimų iš to kilsta. Po visų minčių ir dejonių vaidentuvėje pasirodo paslaptingas paveikslas milžiniško aukuro, ant kurio tautos neša paskutinį turtą ir galę ir aukauja kaž kokiam dievaičiui. Aukauja tautos, kovoja tautos už būvį ir aukoms nėra galo... Aukaujame ir mes tam dievaičiui. Mūsų turtas irgi sudėtas ant to aukuro. Kiek gyvasčių paaukauta, kiek pelenų iš mūsų prakaitu įgyto turto, o kiek ašarų išliejo vargstantieji be pastogės, be globos, be duonos likę!.. Dejuonėms ir aimanavimams nėra galo. Bet kokiam dievaičiui tas yra aukaujama? Kas pasakys ar tai despotizmo, ar laisvės dievaitis, kuriam aukaujamas musų turtas ir spėkos? Ar jis žino, ko mes trokštame kas mums brangu ir kas mums teisėtai priguli?..

Šit aš jau pravažiuoju didžiąsias stotis: Šiaulius, Radviliškį, Kaišedorius, galop jau Kaune. Sunku bepažinti tuos miestus: kas per judėjimas būdavo pirma! Dabar tuščia, viskas apmirę! Karo vėsula viską nublokšk ė.

Traukinys sustoja. Kaunas — ne tai negali būti. Kaunas! Kur jo 80 tūkstančių gyventojų? Nė ketvirtadalio nesimato. Kodel tie žmonės taip išblyškę, nusiminę, Susiėję vienas kito tik rodos ir klausia „kada? kada? galas vargams“... Šit eina gatve suvargusios moterėlės; jų lūpose taip ir rodosi, kad jos vien tik ir šnibžda „duona“! „duona“!..

Pirmą kartą gyvenu Kaune. Keliauju Nemuno ir Vilijos krantais. Užlipu ant „Žaliojo kalno“, kur našlaitėliai „Saulės“ namai kaž ko laukia, apsitraukę kokia tai gedulinga varsa. Ir vėl kyla klausimas „kada? kada?..“ Šit sėdžiu ant kalno Aleksote, prie Nemuno kranto, rodos, netoliese buvusio Mildos aukuro. Koks ramus pasigėrėjimas banguojančiu Nemunėliu medžių uksmėje. Aš sėdžiu pavėsyje, o saulės spinduliai krinta ant Nemuno paviršiaus ir daro jį neapsakomai blizgančiu. Aš matau visą Kauną su visomis jo gražybėmis ir senoviškais atsiminimais... Bet priežastimi to viso, kas čia tame Nemuno ir Vilijos santeklyje yra pastatyta — namai, bonės, pilis — man rodosi yra vien tik Nemunas. Jis yra priežastimi dregmės ir gražios Kauno floros. Jis užvis daugiau dabina Kauno apylinkę priželdinęs tiek daug žaliumynų. Kiek linksmybės čia galima rasti vasaros laiku pasimaudyti gaivinančiose Nemunėlio bangose, arba plaukti jo paviršiu laivelyje! Kiek džiaugsmo čia žiemos metu čiužinėti ant blizgančio, kaip sidabras paviršiaus! Koks sveikas oras jo pakraščiais! Jis nuvalo visą nešvarumą. Kiek daug gaivinančio aromato juomi užaugintuose krūmuose vasaros laiku! O koks brangus jo istoriškas atsiminimas Kaunui! Visa gražu, prakilnu, taip ir norisi

tam Nemunėliui užgiedoti jausmingą himną! Laukiu muzos. Bet kur ji? Vien medžių šlamėjimas atsiliepia: „Inter arma silent musae“... Ir tiek tik mano siela begalėjo Nemunėliui užgiedoti:

„Tu Kauno gaivintojau
ir galybė,
„Tu jo linksmintojau,
ir gražybė!

Viskas taip gražu, galinga, paslaptinga!.. Tik vieno, o vieno, bereikia ramybės — liuosybės!.. Bet aukuras dega... Širdis kaista, akis blizga, o lūpos vien rodos ir šnabžda graudingą Jeremijos raudą: „Viešpatie, atmink, kas mums atsitiko, ir pažvelk į mūsų paniekinimą ir skurdą!.. Mūsų tėvynė... Našlaičiai likome.., Kam, Viešpatie, mus užmiršai!.. Atnaujink mūsų dienas!..“

Kazelis B.

Vyt. Svajonis.

Alyvos šaka.

Aš laužą ant kalno sukūriau
Kurs matės iš tolių kraštų;
Ir paukščius pasaulio subūręs,
Siunčiau suieškoti salų,
Kur žydi alyvos skarotos,
Kur gėlės svajingos... sapnuotos.
Aš laukiau, lyg Nojus, niūrus —
Man nerimas draskė krūtinę:
Ar lauktus alyvos žiedus
Parneš man karvelis mėlynas?
Ir laužą aš kursčiau tyliai,
Kad paukštis tamsoj nepaklystų;
Ir žvilgis klajojo nykiai —
Ar pasiuntiniai dar negrįšta...

Bet paukščių negrįžo nė vienas,
Ir laužas senai jau išblėso,
Troškimai aitrieji atvėso,
Tik šaltos aplink mėnesienos...
Nūnai aš nelaukiu gėlių
Iš sapno šalies tolimos:
Einu aš žemėtu taku —
Juokiuos aš iš savo maldos.

Jaunos dienos.

Nereikia saulės: čionai ikvaliai
Šviesos ir džiaugsmo aplink matai.
(Putino Raštų I. T. 51 psl.

Jau vakaras. Gražus pavasario vakaras. Saulė jau nusileido už aukštųjų kalnų ir raudona vakaro pašvaistė įvairiausiais dažais nudažė vandens ramųjį paviršių, namų stogus, medžių viršūnes ir šilkosparnius debesėlius. Nutilo, nurimo visa gamta. Paslaptingas ramumas apsiautė visą žemę. Viskas nurimo, viskas nutilo: tik nenurimo jaunuolių būrelis—jis žaidė pamiškėje ir džiaugėsi, gėrėjosi gražiu, skaisčių jaunystės gyvenimu. Nors saulės jau ir nebematyti, bet jos čia ir nereikia: čia ir be jos ikvaliai šviesos ir džiaugsmo aplik matai! Pačių jaunuolių krūtinėse dega, šviečia stebuklinga saulė, kuri nevien juos pačius gaivina, šildo, apšviečia ir kelia į nepasiekiamas aukštybes, bet, kuri, dar leidžia visur aplinkui šviesos, džiaugsmo, meilės ir palaimos spindulius. Ir todel teisingai ir gražiai sakoma — jaunystė tai aukso laikotarpis. Paklausk nors žilą senelę ar senelį, kuris gyvenimo laikotarpis gražiausis bei laimingiausis buvo, ir užgirsi atsakymą:

„Jaunos dienos gražiausios, laimingiausios ir įdomiausios buvo. Tada degė krūtinėje besotė širdis, tada kaip baisus vulkanas, veržėsi iš krūtinės karšti, galingi ir gilūs jausmai, tada viliote viliojo jauną širdį aukso svajonės, kilnios idėjos karžygiški žygiai, aukštas idealas; visas pasaulis man tada atrodė tik gražus rojaus sodnas, pilnas gražiausių gėlių... Laurų vainikai, pasaulį stebinantieji žygiai, rožėmis iškloti takai — man tik vaidinosi... Tada tai laimingas buvau. Ir šiandien, kada jau leidžias mano gyvenimo saulė, jaunų dienų atsiminimai yra tarsi šviesi žvaigždė, kuri nušviečia tamsią mano senatvę...“

Žvaigždžių milionai šviečia jaunuolio-ės danguje, ir kiekviena iš jų viliote vilioja prie savęs.

— Eikš į mane, kilk į mane jaunasis, jaunoji, siek manęs, o aš tau nušviesiu kelią, vedantį į gražiausias giliausias gelmes, suteiksiu jam amžiną vertę ir prasmę; o aš patenkinsiu tavo besotės dvasios begalinius troškimus, o aš tave iškelsiu viršum laiko ir erdvių, išliuosuosiu tave iš bet kokios nelaisvės ir vienatvės grandinių, apvainikuosiu laurų vainiku, suteiksiu tau amžiną gyvenimą ir dievu tave padarysiu...

Ir nesuskaitoma daugybė kelių veda jaunuolį-ę jo pamiltąją žvaigždę ir kiekvienas jų vis įdomesnis, žavingesnis, paslaptingesnis už kitą. Tik eik, ryžkis ir rinkis sau šviesiausiąją žvaigždę, sau tiesiausįjį kelią! Ir jaunuolis taria gyvenimui:

— Koks tu gražus, gyvenime, kaip tu įdomus, platus ir paslaptingas! Aš eisiu į tave nešdamas aukštai iškeltą žibintą ir nušviesiu visus gyvenimo labirintus ir nurodysiu žmonijai kelią į amži-

nybės jūres... Eisiu ir sušviesiu, kaip saulė, sudundėsiu, kaip baisusis perkūnas... Stebėsis manimi pasaulis, nulenks prieš mane savo išdidžią galvą. Garbės himnai suskambės visuose pašaliuose, visuose žemės kampeliuose!

— Ne, gundo jį pesimistas: — tu nepažįsti gyvenimo nei pasaulio, tu nepažįsti dar jo apgaulės, jo gudrių vylių... Tau rodosi, kad pasaulis yra puikus, gražus rojus, vien tik gyvybės, meilės ir palaimos klestėjimas... Ne, tai yra tik mirties, pragaro, prakeikimo viešpatija, ir jo gyventojai nėra dangaus angelai, bet tik biaurūs, niekšingi pragaro velniai... Tu dar per jaunas esi ir nepažįsti dar tu savo prakeikto likimo...

— Šalin, nuo manęs, šetone! Šalin! Šalin, su savo biaurioms pagundoms! Teesie gyvenime ir daug blogo, bet kodel negali būti gera: juk kam plaka mano krūtinėje jaunoji širdis, kam verda tenai karšti, galingi jausmai, kam krūtinė taip kilnojas?... Ir kur mes jauni žengsim, ten nyks vargas, ir skurdas ir purvas, džius ašarų upeliai, sustos besiliejusios nekalto kraujo srovės ir digs ten gėlės, žels rūtos suskambės džiaugsmo ir laimės dainelė, kur baisioji mirtis ir šaltoji žiema viešpatauja, ten kils jauna gyvybė ten atgims gražus pavasaris!.. Ir

Jei pasišventė jaunystė
Kas pasauly gal išdristi
Jos mėgint jėgų (Putinas).

Jaunieji yra pasiryžę atnaujinti dangų ir žemę. Nelinkę pripažinti kokių nors pastovių gyvenimo formų. Jie nenorėtų, kad ekzistuotų objektas, kuris galėtų riboti jų didingus užsimojimus, begalinius troškimus. Jie patys trokšte trokšta iš nieko sukurti naują pasaulį naują gyvenimą. Todel jaunuomenė kelia didžiausį protestą prieš nusistovėjusias, nebegyvas gyvenimo formas, prieš esamąją pasaulio tvarką. Aukštai iškėlusi revoliucijos vėliavą žengia į pasaulį. Atnaujinti viską! Sukurti naują gyvenimą, naują pasaulį, naujus žmones, štai jaunuomenės pamiltieji idealai. Asmenybė ir laisvė, viskas arba nieko — štai jaunuomenės obalsiai. Čia tai ir glūdi visos jaunystės gyvenimo tragizmo paslaptys.

Pamilę vieną kurį idealą, užsidegę idėjos karščiu, jauni, dainuodami žygiuoja į kovos lauką ir drąsiai grumiasi su didžiausiu priešu. Kas dar jaunas ir kas jau pažino idealą ir jį tiesioginiai pajautė—tam jau nebaisi mirtis. Todel dažnai jaunuomenės žygius ir vainikuoja pergalė —

Kovose jai laimė duota
Drąsiai žengs apvainikuota
Laurų vainiku (Putinas).

Jaunos širdys tai galybė,
Kuriai lygios nėr ant svieto,
Ypač jei kilni dorybė
Duos jai būdą tvirtą kietą.

Jaunos širdys už tautystą
Darbui saiko nepažįsta:
Už pasaulio jų rubežiai,
Aukščiau žvaigždžių jų siekimas;
Nenugąsdins nei retežiai,
Neigi priešų įsiutimas.
(Gustaitis, Sielos akordai, 31 pus.).

Jaunuoliui norisi gyventi . ir augti, augti ir klestėti kūrinių kūrinius kurti, griaustinio smarkumu sudundėti, pasaulį nustebinti, milžinų kapus atverti ir nebesulaikysi užsidegusios jaunuomenės, kaip

Nebeužtvenksi upės bėgimo
Nebsuturėsi bėgančio laiko
(Maironis, Pavasario Balsai).

Kai mes kalbame apie jaunuomenės santykius su tauta, tai sakome, kad jaunuomenė yra tautos pavasaris, ir ką pavasaris reiškia gamtai, tą jaunuomenė reiškia tautai. Kaip pavasarį atgimsta visa gamta, pradeda virti naujas gyvenimas: sutirpsta stori sniego ir ledo klodai, pasiliuosuoja upių vanduo ir iškyla iš savo krantų ir ūždamas, šeldamas bėga į jūras, viską griaudamas ir naikindamas pakeliui; ir kaip apgalėta žiema pagalios krinta po pavasario kojų ir kaip jos griūvėsiuose pradeda kilti, augti, klestėti nauja gyvybė, nauja pajėga, taip jaunuomenė pažadina tautą naujam gyvenimui, naujiems, narsiems žygiams. Štai tauta pavargo, pailso kovoje su sunkiomis kietomis gyvenimo aplinkybėmis; štai ji pristigo energijos, gyvybės, kūrybos galių, pasišventimo, valios jėgų; štai ji vis labiau ir labiau lenkiama prie žemės ir nuolatos vis gramsdinama į nirvanos, nebūtybės jūras; štai šaltoji žiema ir žiaurioji mirtis kietais ir šaltais savo grandiniais sukausto tautos krūtinę, ir, kur virė gyvenimas, kur klestėjo gyvybė, kur žydėjo gėlės, ten vis darosi tuščiau ir tuščiau, mirtis vis plačiau ir plačiau tiesia, plečia savo sparnus... Ir kas dabar atgaivins bemirštančią tautą? Kas neleis jai žūti? Aišku, kad ne kas kitas, kaip jaunuomenė. Ji, it tas gamtos pavasaris, sutrauko mirties, senatvės ir negalios grandinius!.. Sutirpsta ledai ant jaunų krūtinių! Jaunuomenė pažadina tautą iš miego, prikelia ją naujam gyvenimui, naujiems garsiems žygiams... Ir vėl štai tauta gyva, ir vėl ugnimi dega jos krūtinė, ir vėl ji su galingais oro sparnais plasnoja į aukštąsias veikimo, gyvybės, kūrybos ir šviesos padanges... Ir niekas jau dabar jai kelio nepastos, niekas nesutrukdys jai drąsių žygių, jos plačių užsimojimų, niekas jau jai neuždraus gyventi ir vykinti jos tautinį uždavinį!..

Bet ne visi jaunuoliai taip galingi ir nenugalimi yra. Mat slidūs jaunuolio takai ir pavojingi, jie kartais eina per baisias bedugnes, per audringus vandenynus. Milžiniškas slybinas nuolatos tyko jį pagrobti į savo baisų glėbį, kad paskandintų tave

pačiose pragaro gelmėse. Dažnai sukyla geidulių bangos ir reikalauja sau aukų. Ir jaunuolis pasijunta vienas blaškomas po bekraštį, audringą vandenyną... Dažnai pesimizmo, lepumo, tinginystės, pagundos apninka jaunuolį. Dažnai kiekviena banga jaunuolį pagauna, kiekviena srovė jį su savim velka, kiekvienas sūkurys jį daužo. Ir niekas tau, mielas jaunuoli, negalės pagelbėti, jei tu pats nestosi į žūtbutinę kovą su visais šiais negeistinais veiksniais, ir niekados nepabėgsi iš kovos lauko... Nebėk, nors galva tau svaigtų, nors visas pasaulis prieš tave sukiltų. Dezertiru neprivalu ir negarbinga tapti jaunuoliui! Būk neapgalimas karžygis! Kiekvieną tavo žygį tevainikuoja pergalės vainykas. Pats imki į rankas vairą ir irklus ir suk savo laivelį į išganymo uostą — Dievą. Jis vienas tau daugiausia padės perplaukti audringą gyvenimo vandenyną. Jis kaip šviesi žvaigždė tamsioje naktyje nušvies tau kelią.

Ir tas jaunuolis, kuris įstengs išlaikyti savo fizinę ir dvasinę sveikatą, išorinę ir vidujinių fizinių ir dvasinių savo pajėgų lygsvarą, kuris nepasiduos geidulių, pesimizmo, apatijos, nepastovumo pagundoms, kuris įstengs išlaikyti savo asmenybės laisvę, savistovumą, nepriklausomybę, kuris nuolatos stiebsis į aukštąsias idealo padanges — tai to jaunuolio kūnas ir siela sudarys gražiausią harmoniją, tai jo visos jaunos jėgos pražys, tai jo visas gyvenimas bus aukščiausios gyvybės klestėjimas. Toks jaunuolis ar jaunuolė pražys baltu lelijos žiedu, skleis aplink malonų kvapą, švies kaip jūros švyturys, kaip dangaus skaisti žvaigždelė ir skleis aplink šviesos, gyvybės, meilės ir palaimos spindulius. Tas jaunas ąžuolėlis, kuris nors ir dažnai blaškomas milžiniškų audrų, bandančių jį išrauti iš pat šaknų — niekados joms nepasiduodamas, — nuolatos stiebsis į aukštas idealo padanges, tas tikrai užaugs tvirtas galingas ąžuolas, kurio jau ljokios audros nebepajėgs išrauti, nebepalenks prie juodo gyvenimo purvyno!..

Paleisim skardžią jaunystės giesmę,
Užkursim dangų širdžių liepsna!
Sutelksim galias, rankas ištiesme,
Prikelsim žemę nauja daina.

Ir eisim, eisim pasaulio plotais —
Skambės padangės, kalnai klausys, —
Keliais svajotais, ilgai ieškotais
Pirmyn, kur šaukia mus ilgesys.

(Putinas, NaktiesŽ aislai, 54 psl.)

J. Keliotis.

1933 metų rugpiūčio 1 d.

Mes ir visuomenė.

(Prano Viktoro Raulinaičio kalba, pasakyta Ateitininkų Konferencijoje 1922 m.).

Brangios Draugės ir Draugai,

Mums katalikams studentams, moksleivių ateitininkų tarpe išaugusiems nepaprastai malonu yra kiekvieną kartą dalyvauti moksleivių ateitininkų susivažiavimuose ar kituose bendruose darbuose ir žygiuose. Centro Valdybos pirmininko draugo Leimono manęs pakvietimas šiame susirinkime pakalbėti klausimu „Mes ir visuomenė“ mane didžiai nudžiugino.

Kiek tas man malonumo teikia, tiek kartu aš ir bauginuosi užduotojo klausimo painumu bei sunkumu mūsų audringais laikais. Todėlei aš ir nesikėsinsiu jums, malonūs draugės ir draugai, patiekti galutinį ar išsemiamą mano užduoties rišimą. Man terūpi pakalbėti bendrais ruožais, prisiminti tai kas jau gal daugeliu atvėjų yra pasakyta. Mano pašnekėsio pavadinimas yra gan pretendingas. Pastatyta yra „mes ir visuomenė“. Tokiu posakiu galima galvą įskaudinti ir jokių teigiamų išvadų neprieiti, galima taipgi lengvai praeiti nieko nepasakius. Iš tikrųjų ką gi turi reikšti „mes ir visuomenė“?

Tam imkimės iš pat pradžių nustatyti, ką mes suprantame sąvokoje žodely „mes“ ir ką „visuomenė“.

Gramatikos žvilgsniu imant „mes“ tėra daugiskaita iš žodelio „aš“. Kiekvienas protingas tvarinys protu saistydamas savo esybę ir santykius su jį apsupančiu išoriniu pasauliu ar vidujiniais pergyvenimais, procesais pasisako „aš“ ir „ne—aš“. „Aš“ jam reiškia jo paties esybę bei tos esybės turinį; „ne—aš“ gi visa tai, ką jis už savęs, šaly savęs ar sau priešinga sutinka ar vaizdenasi. Tasai „aš“ yra protingas individumas — asmuo. Daugelis ar net keletas asmenų sudaro jau atsitiktiną arba organizuotą kolektyvą, kuriam tinka pavadinimas, tų asmenų tiesioginiu apsisprendimu, „mes“.

Tie „mes“ pastato save prieš kitus, greta kitų arba kartu su kitais bendruose santykiuose. O tie kiti, irgi asmenys, tam tikrose kombinacijose pagimdo tą, ką vadiname žodžiu „visuomenė“.

Tasai visuomenės turinys ir supratimas yra labai miglotas ir sunkiai nustatomas. Plačiausiu ruožu paėmus mes vaizdenamės visuomenę, kaipo visų vienos šalies gyventojų draugiją, savytarpy suryštą bendrais kilmės, kalbos ir teritorijos ryšiais. Tokia visuomenė, jeigu ji turi savo bendrą autoritetą — valdžią, kurios nurodymams ar įsakymams nusilenkia, vadinama politine draugija ar visuomene, sudarančia pagalios valstybę. Tokios visuomenės nariais yra visi bendram autoritetui pasiduodą vienos ribotos teritorijos gyventojai. Priderėjimas šios rūšies visuomenei yra lengvas ir nejučiomis įgyjamas, nes natūralis.

Paprastai kalbant šiandieniniu supratimu visuomenės sąvoka neturi griežtų, pastovių ribų. Čion varoma visa, kas kalbančiojo nusistatymu gali patilpti. Tad ir sunku suvaikyti ką vienas ar kitas asmuo vaizdenasi visuomenės sąvokoje. Mes girdime beveik kiekviena proga pasakymus: katalikų visuomenė, socialistų visuomenė ir t. t. Toki pasakymai turi savy socialinės įtalpos ir beveik nepritaikomi viršminėtam politinės draugijos ar visuomenės supratimui.

Tokios visuomenės (katalikų, socialistų etc.) sudaro vien tam tikrą gyventojų, vienos teritorijos ar valstybės, dalį. Šitoji gyventojų dalis paprastai nėra tampriai susirišusi, ji teturi vien bendrus siekimus, kuriais vadaujantis ir galima tąją visuomenės dalį vadinti katalikų, socialistų ar kitokia visuomene. Kada gi bendrų siekimų vedini žmonės sueina ir artimesniais ryšiais susiriša, savo siekimus statutuose išdėsto ir jų laikosi eidami į viešumą, gyvenimą, tada mes atsirandame organizuotų grupių akyvaizdoje ir šias grupes nebevadiname visuomene, vien tik draugijomis ar partijomis.

Mums tad rūpi čionai daugiau santykių nustatymas ir patsai santykiavimas ne vien su organizuotąja visuomenės dalimi—partijomis ar draugijoms, bet gal daugiau su visuomene, kaipo tokia, ne tik su katalikų ar socialistų, kurios teapima, kad ir skaitlingą, visgi vien dalį, visos politinės, teritorialinės gyventojų visumos. Mus gi riša su šia visuma ne vien mūsų socialinė kultūrinė padėtis, bet ir politinės perspektyvos. Nebe juokais juk sakoma yra — jaunuomenė tautos ateitis. Šis posakis itin pritaikintinas prie mūsų—besimokinančios jaunuomenės.

Tokiu būdu mes prieiname prie paties klausimo pastatymo ir šį klausimą vaizduojamės mūsų rolės visuomenėje apibudinimu. Šis apibudinimas ateitininkų tarpe jau ne pirmu kartu yra bandomas, jam net prieš porą metų mūsų dešimties metų gyvavimo kongrese buvo progos tarti savo žodį ne vien patiems moksleiviams, bet ir užsitarnavusiems ir garbingiems mūsų tautos vadams ir valstybės vyrams, kaip kunigas Krupavičius ir kiti. Tada, aš manau, daugelis mūsų pamena buvo daug karštų ir aitrių ginčų, bet toliau anų metų laiko dvasios nepažengta. Kongreso metu prie šios progos ir aš turėjau garbės pasakyti kelis žodžius, kurie mūsų tautos vadams davė galimumą stvertis smarkios kritikos. Laikas bėga, gyvenimo apystovos mainos. Daug kas jau ir ateitininkų tarpe savosios rolės visuomenėje supratime pakitėjo. Tad aš šiandien drąsiau imsiuos manąjį nusistatymą paaiškinti.

Tad ir statome klausimą: kokia mūsų rolė visuomenėje?

Mūsų santykiai visuomenėje ir mūsų paimamoji rolė išauga iš pačios prigimties sutvarkymo. Kiekvienas iš mūsų paprastai išvysta šią ašarų pakalnę savos šeimynos, geriau pasakius savo tėvų ir savųjų sesučių ir brolelių tarpe. Šiame ankštame būrely mes

ir padedame augti, visuomenę pažinti. Svarbu yra todel mums tinkamai išaugti savųjų supratime, savųjų gerbime. Mūsų didžiumai žiaurusai likimas davė skaudų kelią į šviesą. Mes turime pereiti daug erškėčių, paliesti daug dygliuotų rožių, kol prieiname savąjį tikslą.

Šiame kely mūsų tėveliai dažniausiai neperdaug duoda mums dvasinio maisto, tvirto būdo išauklėjimo. Prisieina mums patiems ne vien mokslo žinių įgyti, bet ir save ūgdyti į žmogaus vertą asmens tobūlumą siekti.

Neretai kyla mūsų sieloje pasididžiavimo jausmas, savųjų menkas vertinimas, žiūrėjimas iš aukšto į nemokytesnius savo brolius, seseles, tėvelius, kaimynus...

Mes didžiuojamės, atšalame nuo savųjų, kartu nueinam ir nuo jų gyvenimo pradų, katalikų bažnyčios...

Tokis mūsų elgesis ne tik kad nepateisinamas, bet ir peiktinas, su žmogaus didybės supratimu ir pajautimu nesuderinamas yra. Reikia suprasti, kad mes, jeigu daugiau žinome, tad daugiau turime ir išmanyti, daugiau suprasti, pakęsti, pateisinti. Sakoma yra „non mirari, non indignari, sed intelligere“, tad ir mes supraskime ir tinkamai gerbkime savuosius, nekartinkime jų gyvenimo naštą, bet maloninkime jų dienas, atjauskim jų džiaugsmą. Tenebūna mumyse, mūsų tėveliuose ir broliukuose, sesutėse skirtumo! Savo santykių pavyzdžiu kelkime sodiečių sugyvenimą, auginkime juos prie tikrojo, krikščioniškojo brolingumo ir meilės.

Būdami doro ir malonaus elgimosi pavyzdžiu mes ne vien paskatinsime kitus prie panašaus elgesio, ir tuo kelsime tautos dvasios kultūrą, bet išmokinsime tinkamai gerbti mokslą, įskiepinsime apšvietos noro ir į ją veržimosi reikalą.

Jeigu mes šviesime savo geru pavyzdžiu saviesiems, savo kaimynams, tad nesunku bus mums prasimušti kelius į visuomenę, turėti joje teigiamosios įtekmės.

Mūsų įtekmė ir mūsų darbas visuomenėje yra ne vien galimas, bet ir reikalingas. Mes taipgi galime pajėgti tą darbą tam tikrose gyvenimo srityse varyti.

Kaip kam gali kilti abejonių ar mūsų darbas visuomenei yra reikalingas. Vakarų valstybių žmonės šių abejonių pamatingume visai nesiginčytų ir tiesiai bei aiškiai pasakytų, kad mūsų, t. y. moksleivių darbas visuomenėje visai nereikalingas. Toks nusistatymas pateisinamas ir suprantamas yra senos kultūros ir civilizacijos tautose. Tenai net perdaug yra apšviestųjų, mokslus baigusių darbuotojų. Mes gi iš nieko, naujai atstatome savo valstybę, kuriame savąją tautos kultūrą. Darbo begalės, darbininkų gi labai, labai maža. Tad kiekvienas, kas gyvas ir nori bei gali dirbti turi tame kūrimo darbe dalyvauti. Žinoma, mes esame jauni, vien ruošiamės į darbą, prityrimo neturime, sunku mums dirbti. Tad reikalinga yra pasirinkti tokias darbo sritis ir

tokį darbą, kur mes savo jaunutes jėgas ne vien bandytume, bet jas auklėtume, didiesiems žygiams ruoštume, sunkiems darbams užgrūdintume...

Čionai prieiname prie klausimo kokios gali būti mūsų darbo sritys ir kokis patsai darbas? Didelių darbų nebeatliksime, nepaprastų žygių neparodysime, bet šis tas galima padaryti nuo maža ko pradėjus. Lengviausia gi yra pradėti nuo paties savęs. Aukime ir auklėkime save pavyzdingais žmonėmis ir šiuo jau atliksime naudingą visuomenei darbą. Mes patys tapsime gerais ir brangintinais visuomenės nariais, kitus patrauksime savo pavyzdžiais. Savo moksladraugių tarpe turi mums vadauti kilnus ateitininkų programos pradas: mylėti savo draugą - artimą, bet nepakęsti jo klaidų.

Tik mylėdami savo draugus, nesidėdami prie jų silpnybių palaikymo, galėsime mes juos pakelti, jiems skaidresnių valandų kibirkštėlę įžiebti, didelę ugnį sukurti, kelius nušviesti...

Savo moksleiviu kuopelėse teviešpatauja mumyse prakilnioji Kristaus mokslo idėja, tenebūna jokių nesusipratimų, neapykantos, pavydo, kuris drumstų gražų ir skaistų mūsų draugijos, pasakyčiau brolijos, bendrumo ir veikimo idealą. Būdami skaidrūs savųjų draugų tarpe, sugebėsime tą skaidrumą, gyvenimo džiaugsmo kibirkštėlę ir visuomenėn nunešti, tenai užžiebti... Nes šio pasaulio gyvenimas yra toks vargingas, toks sunkus ir skaudus daugeliui žmonių, kad be žvainaus džiaugsmo nebegalima būtų visas sunkenybes, nemalonumus ir skausmus pakelti.

Iš savo mokyklos suolo, iš ateitininkų kuopelės mes galėsime ir norėsime žengti į visuomenę, eiti į bakūžę samanotą. Toje mūsų tradicinėje „bakūžėje samanotoje“ mes esame ne tik laukiami, bet ir reikalingi svečiai. Iš tenai mums duodama galimybė į šviesą eiti, mokslo žinių semti, tad turime jai, tai bakūžei, atsiteisti, savo jaunas jėgas parodyti. Čionai rasime mūsų brolius kaimiečius, sodžiaus jaunuomenę, mokslo, apšvietos ištroškusią, tamsumoje, vakaro brėkšnoje kelio beieškančią. Atneškime tad savo žinių galingą žibintą, apšvieskime, parodykim kelią.

Nebemaža jau yra suorganizuoto jaunimo „pavasarininkų“ ir kitokiose kuopose. Eikime į tas kuopas ir padėkime jiems. Kiekviena proga, kiekvienas liuoslaikis, atostogos yra išnaudotinos. Gal ne daug ką iš kart sugebėsime ar galėsime nuveikti, bet nusiminti nėra ko. Sunku iš kart didelius rūmus pastatyti. Tik ilgas ir patvarus atskirų plytų, akmenų nešimas ir dėjimas sulig apgalvotu darbų planu pagamina mus žavinčius kūrinius.

Jaunimo apšvietai galime mes vakarinių kursų steigti bendriems lavinimo dalykams aiškinti, naudingoms paskaitoms ruošti. Paprasti pašnekėsiai su jaunuoliais turi būti turiningi, pamokiną. Kasdieniniai gyvenimo ir elgesio reikalai gali mums duoti labai daug medžiagos pasikalbėjimams.

Liuosos gi jaunimo valandos — šventadieniai reikia taipgi tinkamon vagon pakreipti. Dabar vasaros metas, tad į laukus,

pievas, uksmingus gojus, miškus. Čia dainomis linksminti galima apylinkė, džiuginti miškai, mokinti jaunimas dorų ir gražių pasilinksminimų, jaukaus ir malonaus laiko leidimo. Kam duota yra artistinių ir panašių gabumų, galima juos jaunimo apšvietos, lavinimosi kėlimui sunaudoti vakarų ruošime, chorų organizavimas labai kilnus sielos auklėjimo uždavinys. Mūsų Tėvynė dainų šalis; bet dainos pastaraisiais laikais vis mažiau ir mažiau dainuojamos, apmiręs sodžius. Tad prikelkime senovę, auginkime jaunimo sieloje dainų stygą, teskamba ji, teplaukia dainos į šalis plačiausias...

Dabar gi mūsų jaunimo žymi dalis vietoje dainų, dorų pasilinksminimų, leidžia brangų laiką, sunkiai uždirbtus pinigus ir jaunas dienas žydo pastogėje prie stikliuko. Tame dalyvauja ne vien jaunimas, bet galima sakyti visa tauta. Mes prageriame save pats, savo turtą ir visą savo Tėvynę. Jeigu ilgai tęsis šis apsireiškimas ir liguistas stovis, tai mes ne tik kad nepriklausomi, laisvi savo Tėvynėje neišliksime, bet tampsim neverti ir netikę kitiems vergauti.

Besimokinančioji jaunuomenė turi suprasti šią mūsų Tautos pražūtį, turi ne vien patys blaivėti, bet ir kitus iš šio pražūties kelio atkalbėti, ištraukti...

Šioje srity turime padėti visas pastangas, pergalėti alkoholį, tautą iš pražūties gelbėti. Čia turi veikti ir mūsų pavyzdys ir įtikinantis žodis.

Draugės ir Draugai, pašveskime šiai kovai visa mūsų atostogų liuosą laiką, visą mūsų įtekmę jaunimo ir visuomenės tarpe, išraukime su šaknimis girtybės piktžoles! Šiuo skaudžiu mūsų gyvybės klausimu kelkime didelį triukšmą, bruzdėkime, sujudinkime visuomenę.

Aš nematau reikalo jums aiškinti girtybės kenksmingumą, jis perdaug yra aiškus, aš noriu vien jūsų domę atkreipti į šitą, taip svarbią visuomenėje veikimo sritį.

Be tiesioginio veikimo visuomenėje turime mes kitą didelį uždavinį — pažinti mūsų tautos dvasią, jos didybę. Tik gerai pažinę savo praeitį — istoriją, savo žemę, savo tautos sielą, mes pamylėsime gimtąjį kraštą, jam savo mokslą ir gyvybę pašvęsime. Savajai tautos sielai pažinti turime mes liaudies dainose, pasakose išminties ieškoti, savosios literatūros geresnius kūrinius paskaityti, gerai įsidėti. Teneturi būti mūsų tarpe nė vieno kas nebūtų skaitęs mūsų rašytojus, kaip va: Duonelaitis, Baranauskas, Maironis - Mačiulis, Kudirka, Vaičaitis, Vaižgantas - Tumas, Krevė-Mičkevičius, Putinas, Lazdynų Pelėda, Žemaitė, Šatrijos Ragana ir daugelis kitų.

Skaitydami savuosius rašytojus, pažinsime savo tautą, auklėsime sielą rengsimės stoti į visuomeninį darbą, politinę srovių ir partijų kovą.

Kol kas mums, mokyklos suole besėdintiems, politinės grupės ir partijos bei jų kova yra netiesioginis ir gal nereikalinga

dalykas. Mes, tiesa, nebegalime visai akis užmerkti į verdančią partinę žūtbutinę rietynę; mums reikalinga žinoti, kurios partijos ar srovės mūsų pačių pradus gyvenime palaiko, vykina arba jiems bent neprieštarauja, juos pakenčia, toleruoja. Tad mes turime pažvelgti į partijų programas ir jų veikimą savo — ateitininkų obalsio — omnia instaurare in Christo — šviesoje. Mums pirm visko rūpi ir turi rūpėti vien visa atnaujinimas Kristuje, o ne vienos ar kitos politinės partijos pergalė ir triumfas valstybiniame gyvenime. Pažvelgę savo obalsio šviesoje į partijų programas ir darbuotę mes pirmu žvilgsniu programose atrasime daug partijų ar grupių mums gimininguų, darbuotės gi žvilgsniu vargu bau nors viena politinė grupė atatiktų mūsų grynai krikščioniškajam nusistatymui. Beveik kiekviena partija ar grupė veržiamosi į politinę pergalę neretai, jeigu ne kasdieną, vartoja neleistinus šmeišto ir savo artimo neapykantos skelbimo būdus ir priemones.

Mums artimiausios partijos galėtų būti priskaitomos krikščionių demokratų partija ir Tautos Pažangos partija. Iš politinių draugijų, siekiančių savųjų klasinių tikslų galima paminėti Ūkininkų Sąjungą, L. Darbo Federaciją ir Žemdirbių Sąjungą. Nors čia minimos draugijos ar partijos ne visos imasi nuosakaus ir griežto krikščionybės idealų skelbimo ir vykinimo (Pažanga, Žemdirbiai), bet visgi tiems idealams kovos neskelbia. Kultūrinių draugijų tarpe mes rasime mums gimininguų, kurių didesnės ir minėtinos yra: „Pavasario“ Sąjunga, Moterų Katalikių Draugija, „Blaivybės“ Draugija. Mums ateitininkams, kaipo grynai kultūriniai srovei, einančiai į pilnutinį gyvenimą krikščionybės nurodymais, itin yra palaikytinos šios tik ką minėtos kultūrinės katalikų draugijos.

Dabartiniais nenormaliniais politinės kovos laikais sunku būtų griežtai pasmerkti bet kokį ateitininkų dalyvavimą ir darbavimąsi vienos ar kitos krikščioniškosios partijos ar politinės draugijos naudai, ypatingai atsižvelgiant į besiartinančius rinkimus į parlamentą.

Rinkimų į parlamentą dirvos paruošimas krikščioniškiesiems atstovams išrinkti yra pageidautinas dalykas, bet nieku gyvu iš šio laiko apystovų pagimdyto reikalo negalima daryti sau ateitininkų kuopelių uždavinio. Reikia kuo griešČiausiai vengti sutepti mūsų organizaciją kokiais nebūtų partiniais darbais ir žygiais. Kas nori iš mūsų būti aktingas parlamento rinkimų akcijoje tam nevieta veikti ateitininkų vardu. Jis eina, nors ir ateitininkas pasilieka, kaipo privatus žmogus, šalies pilietis į rinkimus ar aplamai bet kokią politinę kovą. Šiuo klausimu mes neturime varžyti savo narių, palikime jiems teisę apsispręsti, bet patarkime geriau dalyvauti kultūriniame tautos gyvenime nei partinėse rietynėse.

Netolima praeitis mums parodė, kad ateitininkai per daug buvo įsipolitikavę ir nukrypę į praktinę gyvenimo pusę, nebetu-

rėdami laiko užsiimti savo tiesioginiais darbais — save auklėti krikščionybės moksle ir ruošti tinkamais Tėvynės darbininkais.

Dabar tad kuo mažiausia politinės kovos, jeigu jau nebegalima būtų visai jos atsisakyti; kuo daugiau imkimės save lavinti, šarvuotis mokslu ir tik išmokę ir išsilavinę eiti į visuomenę, kitiems kelią parodyti...

Mūsų srovės gyvenimas ir darbas nėra kokia politinė mokykla, mes nėsame vienos ar kitos partijos agitatorių būrys, bet rengiamės paimti gyvenimo vairą į savo rankas. Tad mums, jauniems, laikas bešaliniai išsiauklėti, save ištobūlinti, pilnutinio gyvenimo pasiekti, kad paskui visuomenei savo žodžiu ir darbu tikrą palaimos kelią nušvietus, kad sekmingai išvedus tautą į jai vertą ir tinkamą pasaulio kultūringų tautų vietą...

Brangiosios Draugės ir brangūs Draugai, nebenoriu jus ilgai varginti šiuo mano pašnekesiu. Baigdamas visa siela ir širdžia geidžiu, kad mes išaugtume mūsų obalsių vertais žmonėmis, kad mums jaunumės kelią žalioji rūtelė puoštų, geltonasai gintarėlis mumis dabintų.

Draugės ir Draugai pilni gyvenimo noro ir vilties eikime kryžiaus keliu į pergalę, karštoje maldoje šaukimės pagalbos To, Kurio mokslą mes viešai ir drąsiai išpažįstame, semkime veikimo jėgos iš Amžinybių versmės, prašykime mums šviesos iš dangaus. Tik šioje dangaus šviesoje mes pajėgsime ir sugebėsime iš gyvenimo klastų ir painiavos išsipinti, mes surasime sau tinkamą, nors erškėčiuotą kelią į mūsų bakūžę samanotą ir tamsoje klaidžiojančią ir šviesos bei tiesos ištroškusią visuomenę.

K. Kumpauskas.

Viešpatie!

Viešpatie! Žemė skęsta kraujuos, —
Nejaugi pagalbai rankos neištiesi?
Kas nelaimingus mus bepaguos?
Viešpatie! Zemė skęsta kraujuos, —
Maldas išgirsi mūsų danguos,
Nes tik Tavyje dar viltis liko šviesi...
Viešpatie! Žemė skęsta kraujuos, —
Nejaugi pagalbai rankos neištiesi?

1023—X—31.

Kaip aš tapau „rašytoju“.

Tai ne juokai — tapti rašytoju. Koks tai skambus žodis. Tik gink Dieve, nereik jų maišyti su „raštininku“. Tai tik valsčiaus „raštininkas“. Nenorėčiau ir „rašėjo“ vardą turėti. Kalbininkai yra jį palyginę su kiaulių „ganėju“. Tpfu! nesmagu ir paminėti apie tokį palyginimą. Aš norėjau būti „rašytoju“. Įdomu, kaip aš patekau į „rašytojų“ skaičių.

Klausiate, nuo ko reikia pradėti, kad gautum „rašytojo“ vardą? Žinoma, nuo ko kito pradėti, kaip nuo eilių. Jaunimas mėgsta eiles rašyti, rašysiu ir aš. Keista. Dar nei vienos eilutės nebuvau parašęs, o jau man parūpo, kaip tas eiles pavadinsiu. Ilgai sau laužiau galvą, kol atradau vardą. Mano eilės turėjo būti pavadintos „Pirmoji mano meilė“. Rašau. „Meilė, meilė“... Na, koks gi čia kitas žodis tiktų... „Tu, kaip seilė“. Gerai. Bet, ar patiks tai, kuriai eiles rašau? Tpfu! Netinka. Ir nusispiovęs vėl mąstau. Mąstau, ir niekas apie meilę neišeina. Pradėsiu apie ką kitą. Ir vel su tuo pavadinimu vargas. Šį kartą netoli nuo meilės atradau kitą, visai panašų, beveik tą patį reiškiantį žodį: „Jai.“ Parašiau. Bet, nemanykite, kad taip greitai. Rašiau bent dvi tris ištisas dienas, ir tai pasididžiuodamas, kad taip greit man pasisekė eiles sustatyti. Man rodėsi, kad kiti poetai ilgiau už mane eiles stato. Dabar vėl galvosukis, kaip po eilėmis pasirašyti. Tikros pavardės dėti nedrąsu. Mat, jeigu eilės bus nevykusios ir Redakcija tai paskelbs, tai mane visi pirštais badys. Reikia išgalvoti slapyvardė. Mano būta nepaprasto gabumo slapyvardėms išrasti. Šiaip galvoju: mano eilės pavestos „Jai“. Klausimas, kas gi Jai gali rašyti? Lengvas atsakas. „Jis“. Ir aš po eilėmis pasirašiau slapyvardę „Jis“. Puikiai. Pats pasigėrėjau savo gabumais. Siunčiu Redakcijai. Nekantrai laukiu to laikraščio numerio, kuriame, mano išmanymu, turėjo tilpti mano eilės. Pagaliau gaunu laikraštį. Ryte ryju — skaitau turinį — nėra mano eilių. Žiūriu į atsakus. „Jam“ — Sveikas pavadinai eiles „Jai“. Pradėta rašyti apie meilę. Užbaigei apie dulkių kenksmingumą. Meilė su dulkėmis nieko bendro neturi. Matomai Tamsta rinkai žodžius, eiliavimui tinkamus, nieko nepaisydamas į turinį. Nespausdinsime. Patartumėm sveikam proza rašyti. Rašyk Tamsta žinių iš savo krašto.“

Tai tie redaktoriai! kad juos ten nežinau kas! norėjau iš pykčio sukeikti, kad mano darbo, tokiuo sunkiu vargu atlikto, nepriėmė. Kas gi dabar bedaryti? Ar visai nustoti rašius, ar dar ką nors pabandyti, bet jau, gink Dieve, ne eiles, — mat visuomenė ir patys Redaktoriai nepriaugo prie to, kad mano eiles tinkamai mokėtų įvertinti. Taip sau pasididžiuodamas pamąstęs ir giliai apsvarstęs pasiketinau dar kartą pabandyti „rašytojaus“ duonos paragauti. Rašysiu žinias iš savo krašto apie kasdienio gyvenimo nuotikius. Rašau: Tyčkalnis. Blinstrubiškių valščiuje buvo vir-

šaičio rinkimai. Buvo statomi į viršaičius net penki kandidatai. Išrinkta tasai, kursai daugiausia degtinės turėjo—Varpučių kaimo pasiturintis ūkininkas Marmalis. Jisai davė kiekvienam rinkikui, po pusę rublio ir irgirdė 6 gorčius degtinės. Pasirašau: *Zuikys*. Siunčiu Redakcijon. Žiūriu, bra, mano žinutė besanti atspausdinta. Na, tai jau nors kartą ir mano vardas, kaipo rašytojo pateko laikraščiuose. Bet paklausykite, kas bus toliau.

Perskaitę tą žinutę mano apylinkės žmonės, kad pradės juoktis ir kvatoti, kad pradės pirštais badyti išrinktąjį viršaitį! „Štai, tas eina, kursai, už degtinę viršaičiu tapo! Antai, eina Marmalis, apie jį laikraščiai rašo!“ Visi jam neduodavo ramybės. Kaip įširs mano aprašytasai viršaitis! kaip pradės jisai teirautis, kas tai per Zuikys jį aprašęs „gazėtose“. Nurašė Redakcijai laišką, reikalaudamas išduoti tikrą pavardę.

Visame Blinstrubiškių valsčiuje pasidarė didelis sumišimas. O mane baimė ima net plaukai ant galvos šiaušti pradėjo. Kas gi dabar bus su manim? Galiu, aš „rašytojas“ ir kalėjiman pakliūti. Jeigu reiks teisman stoti, negi išsiteisinsi. Jog nebe to, kad toje korespondencijoje nebūčiau įdėjęs vieno kito neteisingo žodelio „pagražinimui“. Laimė, kad tas triukšmas vėjais nuėjo. Aš išlikau gyvas ir po šiai dienai nežinomas, kas aš esu tas „Zuikys“. Nors Marmalis gaudė Zuikį, betgi nesugavo. Taip gudriai, tikriau pasakius, atsitiktinai iš teismo nagų išsisukęs, daviau žodį su korespondencijomis būti atsargesins. Na, tai kas dabar bepaliko rašyti? Visgi norėtųsi taip garsų „rašytojo“ vardą įgyti. Klausiu p. Redaktoriaus patarimo. „— Meldžiamasis, sako, perdaug nesirūpink, ką rašyti. Rašyk, sako, pačius faktus, be jokių pagražinimų ir tiktai faktus. Faktą aprašęs, žinok, kad būtinai tilps laikraštyj o antra — bėdon neįpulsi“.

Rašau feljetoną. Paėmiau gyvą ir tikriausį faktą, iš mūsų gyvenimo, tikriau sakant, iš gyvenimo p p. redaktorių. Neminiu nei laikraščio, nei p. redaktoriaus pavardės, aprašau gryniausį faktą, kaip redaktorius redaguoja laikraštį. Rašau: „Redaktoriaus vargai. Sėdi p. Redaktorius. Atneša jam rankraščių krūvą. Vieni už kitus blogesni. Daugiausia netikusios poezijos,—eilių, abejotinos vertės korespondencijų, silpnų ir skystų feljetonų ir kuo mažiausia faktų. Tankiai atsitinka, kad ir to šlamšto nėra. Daryk dabar ką daręs. Aš, Redaktorius, likau vienintėlis vienas. Mano darbininkai išvažiavo kaiman „uliotų“. Vargšas redaktorius eina nuliūdęs spaustuvėn, nešinąs tik viena kita žinute iš sodžiaus atsiųsta. Spaustuvės darbininkai stovi sustoję, kaip smakai ir laukia rinkimui medžiagos. Kyštelėjo p. Redaktorius vienam kitam po kąsnelį. Tie tuoj viską ryte prarijo ir nėra kas daugiau veikti. Sėdi p. redaktorius susirūpinęs. Še tau, koki karti Redaktoriaus duona! Mašina sustojo. Tyla... Redaktorius prie rašamojo stalelio atsisėdęs ir rankoje raudoną paišelį, taip trumpą, kaip galima užčiuopti, laikydamas, rymojo ir mąstė“.

Mano „feljetonas“ parašytas. Gale statau tašką, padedu slapyvardę, neatsimenu gerai, bene iš kelių žodžių sustatytą ir nešu redakcijon.

„Nėra Redaktoriaus namie“, taip man praneša keliolikos metų vaikezas, neva tos redakcijos kurieris. Einu spaustuvėn. Visi sujudo, pamatę mane, iš mano raštų gerai jiems žinomą „rašytoją“. Sveiki! Sveiki! Pasisveikinu su Redaktoriumi ir kišu jam savo raštą. — Labai ačiū Tamstai, visai pristigau medžiagos — tarė p. Redaktorius ir griebte sugriebęs mano raštą skaito: „Redaktoriaus vargai“. Skaito, skaito ir pradeda lūpą tampyti, bei akis kiloti. Tik kai trenks kumštimi į stalą: „Kokią, Sveikas, turi teisę į mano asmens dalykus kištis? Sveiko raštas „Redaktoriaus vargai“ tai paškvylis, tai manęs, visos laikraščio redakcijos išniekinimas. Mesk, Sveikas, rašęs. Iš „rašytojaus“ amato duonos nevalgyti“. — Atsiprašau p. Redaktoriau, aš tik „faktus aprašiau“. „—Štai tavo faktai“, rūščiai prabilo Redaktorius — ir mano akyse suplėšė visą mano raštą. Aš taip nevaišingai p. Redaktoriaus priimtas nesilioviau vienok rašęs ir dabar vis teberašau, kad nenustočiau garsaus „rašytojo“ vardo.

Vaituoklis.

J. Žag.

Džiaugsmo gėlės.

(Telšių at-kų kuopos šventei).

Vargo pančiai subirėjo,
Žuvo sunkios valandėlės,
Ir sužydo, suklestėjo
Mūsų džiaugsmo baltos gėlės.

Žiemą, naktį, audras kentę,
Kelią ateičiai paruošę,
Mes gyvenam džiaugsmo šventę,
Laimės gėlėms pasipuošę.

Širdys trokšta meilės, grožio;
Šviesios, blaivios akys žvilga,
Veidus gaubia laimės rožės,
Sielos Kristaus išsiilgo.

Tegu siaučia piktos bangos,
Audros, vėsulai pašėlę —
Mes sau švenčiam, mums nebaugu —
Žydi mūsų džiaugsmo gėlės.

Hardy Schilgen.

Nekaltybė—grožis.

Gražumas apsireiškia ne išviršine pažiba. Ir negražus kūnas gali būti puikiai aprėdytas ir papuoštas. Gražumas suprantamas ne vien gražioje kūno formoje, bet daugiausiai veido išraiškoje. Veide atsispindi žmogaus siela, palikdama jame doringumo arba nedoros atspalvius.

Kartą vienas dailininkas išvydęs jaunystės gražumu bei nekaltybe žibantį jaunikaitį ir nusitepliojęs sau jo veidą. Daugeliui metų praėjus, tas pats dailininkas vėl patėmijęs žmogų, kurio negražūs, niekingi veido bruožai patraukę jo dėmesį. Šitą jis irgi nutepliojęs. Paskui dailininkas sustatęs abu paveikslu šalia vienas kito ir po pirmuoju parašęs „Dorybė“, o po antruoju — „Nuodėmė“.

Tai matydamas, negražiuoju veidu žmogus ėmęs graudžiai verkti, o, priežasties paklaustas, atsakęs: „Aš esu originalu abiejų šitų paveikslų! Juk prieš dvidešimt metų tu mane taipogi buvai nutepliojęs!“

Kaip baisi turi būti nuodėmingo žmogaus siela, jeigu jos atspindis jau toks baisus! Jai panašus gali būti tik pragaro šetonas.

Nekaltybė daro tave gražiu. Yra sakoma, kad iš rojaus mums užsiliko trys daiktai: gelės, žvaigždės ir nekaltos vaiko akys. Nekalto jaunikaičio akys, beabejo, yra dar gražesnės, nes jame doringumas, nekaltybė jungiasi su jėga. Kaip aiškiai, ramiai ir džiaugsmingai jos žvelgia, kaip žaibuoja ir spindi nežemišku grožiu. Nekalti veidai žeri savo pilnumu ir gėdingumu. Laisvi, atviri veido bruožai liūdija, kad jo dar niekuomet nelietė kentėjimai. Ir visas nekaltas asmuo kvėpuoja palaimingu iškilmingumu, neaprašomu džiaugsmu. Su šitu gražumu jokios žemiškos pažibos nesulyginsi.

Kuomet šv. Alioyzas studijavo Romos universitete, tai vienas jo draugų ilgą laiką lankęs vis tas pačias lekcijas vien tik delto, kad nuolat galėtų žiūrėti į malonų, aiškų, angelišką šventojo jaunikaičio veidą.

Nekalto žmogaus siela, atsispindinti taip tyrame veide, yra tai gražiausia, ką Dievas žemėje galėjo atrasti. Sutvėręs pasaulį, Jis stebėjosi jo gražumu, bet išvydęs nekaltą žmogų, džiaugsmingai sušuko: „O, kaip graži yra nekalta giminė savo doringumo žibėjime!“

Grynumas suteikia sielai to dangiško meilingumo ir žibančio grožio. Tyros sielos paveikslas, tai lelija, kuri gražų pavasario rytą pirmą kartą praskleidė savo baltą išblyškusį žiedą, kurio švarumo jokia dulkelė dar nesuteršė, joks prisilietimas grynojo

mašasto nesunaikino; gardusis kvapas visus į save vilioja, visus stebina.

O tu ar trokšti šito gražumo? Gal tau vis viena: ar tavo veidas baisus, siela biauri, kaip pats nelabasis, arba kad tu taip mielas, gražus ir vertas paties didžiojo Dievo meilės. Čia tu gali pasirinkti. Tu pats esi savo veido dailininkas. Jei nori turėti kilnius, veido bruožus, šviesias, žerinčias akis ir dangiškame grožyje spindinčią sielą, tai būk visuomet nekaltas!

Vertė *J. Tarvydas.*

Skirpstus.

(Iš senųjų pasakojimų).

Senai labai senai, kada mūsų kraštas buvo apaugęs neįžengiamomis giriomis, kada šį pasaulį valdė galingas dievų - dievas Perkūnas, kada visi angelai gyveno kaip ir visos kitos gyvos būtybės, tada, ant aukšto kalnelio stovėjo aukštas, storas ir stiprus medis Skirpstus, žaliu vainikėliu savo viršūnę pasipuošęs. Jis buvo aukštas, kaip žmonės pasakoja, pilkuosius jis debesis siekė. Jis dairydavos aplink, tartum girių karalaitis, rūpinosi aplink augančiais medžiais, kaip savo pavaldiniais.

Šalia jo ošė irgi stiprus, bet ne toks aukštas medis, Ąžuolu vadintas. Ąžuolas, lyg stiepėsi, norėdamas pavyti Skirpstaus ūgį, bet toli, gražu, — kaip žolytė prieš nendrę svyravo. Aplink juos spietėsi jaunos eglaitės ir pušaitės, kurios iškėlę savo galvytes norėjo pamatyti girių karaliaus Skirpstaus viršūnę.

Skirpstus, kaip seniausias ir daug prityręs girių karalius, pasakodavo jaunoms eglaitėms ir pušaitėms pasakas, apie tai, kaip žiloj senovėj atrodė mūsų kraštas dar jam jaunam tebesant.

Jos gi visos apspitusios jį klausėsi ir visa tai teisybe laikė.

— Kada pirmą kartą išvydau pasaulį saulė jau leidos, dangus buvo giedras, tik vienas kitas balkšvas debesėlis plaukė dangaus skliautais. Tik viena žemė visai kitaip atrodė. Visur buvo lyg dykumos, kur-ne-kur augo žolelė, nei miško, nei pelkių visai nebuvo, tik šitoj pakalnėj, kur dabar pelkės, liūlevo didelis ežeras. Aš vienas augau viršūkalnėj ir dairiausi aplink. Neužilgo ajsirado dabartinis draugas Ąžuolas, paskui vienas po kito augo ir dabartiniai medžiai. Ežeras pamaži užslinko žeme, apžėlė žole, ir liko dabartinė išvaizda — pelkės.

Kiek nutilo. Apsidairė aplinkui ir metė žvilgsnį ant savo klausytojų. Bet kaip gi nustebo, kada pamatė tarpe klausytojų, girių karalaitę, jauną gražią Vinkšnaitę, raudonoms uogaitėms žalią savo vainikėlį pasipuošusią.

Metė Skirpstus pilną meilės žvilgsnį ir daugiau akių nuo jos negalėjo atitraukti. Pamilo Skirpstus Vinkšnaitę, geidė ją per amžius prieš akis turėti. Raudo Vinkšnaitė prieš akis girių karaliaus Skirpstaus: jos raudonos uogaitės dar labiau pradėjo raudonuoti, žali lapeliai — tamsėti.

Ąžuolas visa tą matęs pradėjo Skirpstui pavydėti. Ir jam patiko žalias Vinkšnaitės vainikėlis, raudonoms uogaitėms papuoštas. Bet šit Skirpstus užbėgo jam už akių ir palenkė savo pusėn Vinkšnaitės širdelę. Bet Ąžuolas sugalvojo kitą būdą, pakreipti Vinkšnaitės širdelę savo pusėn. Jis pasitikėjo savo jėgomis ir skelbė Skirpstui dvikovą.

Skirpstus, visą laiką ramiai gyvenęs, visai nesitikėjo, kad jis turįs taip netolimą priešą. Tik suprato, kada pajuto, kaip draskomos šakos ir lapai byrėjo. Žvairiai į jį pažiūrėjo, sugriebė Ąžuolą savo ilgojom rankom, iškėlė jį aukščiau debesų ir taip sviedė į žemę, jog šis siuntė paskutinę savo gyvybės kibirkštėlę nuo šios skausmų žemelės.

Skirpstus liko ramus. Jis nugalėjo savo priešą, kuris kėsinosi ant jojo gyvybės. Jis džiaugėsi savo laime ir jauną Vinkšnaitę prie širdelės glaudė. Jis buvo laimingas, bet neilgai ta jo laimė tęsėsi.

Aukštybių ir viso pasaulio dievų - dievas Perkūnas matė tą viską ir negalėjo, kaip teisdrays, Skirpstaus nenubaudęs pasilikti. Griausmingu debesiu pasileido per padanges ir atskrido ant girużės, kur gyveno girių karalius Skirpstas. Jis lyg jautė Perkūno ištarmę ir tarėsi kantriai iškęsią.

Ir šit virš Skirpstaus sužaibavo žaibas, sugriaudė griaustinis ir išgirdo galingo dievo Perkūno balsą.

— Tu, stipruoli, girių karaliau, esi padaręs tai, ko dievų garbė neleidžia. Esi nusižengęs prieš visą dangų, kuris tau jokiu būdu dovanoti negali. Už savo prasižengimą, liksi vadintas Guoba kuriuo būsi pažemintas.

— O tu, — kreipdamasis prie Vinkšnaitės — tesidžiaugsi savo vainyku ir raudonoms uogaitėms, tik tada, kai gegutė pradės kukuoti tavo šakose ir juoksis iš judviejų meilės.

Tai taręs, ištiesė savo ugninę strėlę skersai giružę ir nudundėjo tolyn į platųjį pasaulį, palikdamas nuliūdime Vinkšnaitę su Skirpstu.

Ir liko Skirpstus žmonių vadintas Guoba, o gražioji Vinkšnaitė atgauna savo žalią vainyką ir raudonas uogaites, tik tadakai gegutė pavasarį pradeda juoktis iš josios meilės.

V. Meldas.

Korėja. Sachalinas.

Skiriu Teofiliui Tilvyčiui.

Einąs į Korėją rusų traukinys vaikščioja iki Čančunio, gi iš čia — šaunus pavyzdingas japonų ekspresas. Panašaus ekspreso nėra dargi pačioje Japonijoj, — jis tyčiomis kolonizavimo tikslais įtaisytas. Panašių ekspresų taisymo ir nukariautųjų šalių kolonizavimo japonai bus išmokę iš anglų.

Nors paprastajam kasdieniam gyvenime japonai spiaudosi daug mažiau už amerikiečius, tačiau šio ekspreso spiaudynės yra milžiniško talpumo: vertėtų jas pavadinti vanomis.

Kam jos skirtos — tiksliai pasakyti negaliu, lygiai kaip ir apie konstrukciją prausyklų, kuriose retai tepasirodo vanduo; už tai pavyzdingai įtaisyta ventiliacija.

Jalos tiltas, minėtinas rusų koncesijomis, iššaukusiomis rusų — japonų karą 1904-5 m. — tai japonų technikos garbė.

Toliaus tikroji Korėja.

Japonai siunčia čia geriausius administratorius ir, bendrai, elgiasi ne taip, kaip kad rusai elgėsi Galicijoj.

„Namie klaidos gali būti atleistinos; užkariautoje šalyje — visai neprileistinos“ — toks čionykštės japonų politikos principas.

Risą pradeda sodinti gegužio mėnesio gale bei birželio pradžioje.

Iki to laiko riso plantacijos esti užtvinusios vandeniu, todel žemę aria kelis kart po vandeniu.

Visą laiką, iki risui pražystant, reikia laukai gausiai tręšti ir nuolat naikinti kenksmingąsias žoles. Vasarą, nėsant lietaus, risas prisieina laistyti.

„Risas reik laistyti — kitaip jis neauga“ — sako rytiečiai.

Dirba visi, neskiriant vaikų ir senelių.

Arklių nematyti, laukuose tik žmonės braido iki kelių vandeny.

Risas — vienintėlis kultūros augmuo, reikalaująs tiek daug įtempto darbo ir vargo.

Per mažąjį Korėjos pusiasalį — taip mes pripratome jį vadinti — važiuojame jau daugiau, kaip parą.

Galiausias punktas — Fuzanas. Iš ten garlaiviu per Cusimo sąsiaurį pasiekime Simono sekius.

* * *

Vienintėlis tikrai europiškas viešbutis laikomas gelžkelio valdybos; visa kita — toli gražu iki europiškumo. Moters, vaikščiodamos ožkių kojytėmis, nešiojasi kūdikius ant nugaros; menkniekių pardavėjai su skambučiais, švilpukas, barškalais ir visokiais ryksmais painiojasi po kojų; gatvės triukšmas visai neįprastas; rikši nesuprantančios nei vienos kalbos... O lietsargiai, lietsargiai, lietsargiai... Dideli, mediniai, nelankstūs, tamsios rusvai-pilksvos spalvos, juodais ieroglifais išrašinėti.

Iš karto negali žmogus suprasti kuriems galams tiek daug lietsargių. Bet, pagyvenęs keletą dienų ir pamatęs, kad ten kasdien lyja ir lyja pradedi suprasti.

Tada tik pradedi suprasti naudą tų, taip keistų, aukštų, medinių kurpių, — kitaip nė negalima būtų vaikščioti po skystą purvą, nes trotuarų visai nėr.

* * *

Rusai, pralaimėję karą su japonais 1905 m., gailėjosi ne tiek paties Sachalino, kiek tų turtų, kurių patys nemokėjo surasti, nors patį Sachaliną valdė daug daug laiko.

Japonai, užėmę Sachaliną, greitu laiku rado turtingas akmens anglio kasyklas; tuoj išsiplėtojo žvejyba, kuria užsiima ir vien iš to gyvena milionai žmonių; taip pat neatsiliko ir ūkio kultūra, nes japonų vyriausybė mielai padeda fermierams.

Buvusieji rusų valdžios „sanovnikai“ (jei dar gyvi tebėr) tarnauja japonams ir padeda jiems užgrobti visą akmens anglio pramonę šiauriniam Sachaline.

Greit po 1905 m. karo baigėsi sutartis rusų su japonais, davusi pastariesiems plačių teisių žvejoti Sibiro pakraščiuose.

Šias teises japonai skaitė vienu didžiausių laimėjimų, nes žvejyba, kaip minėjau, yra viena svarbiausių japonų verslo šakų. Šios teisės japonų yra lygiai svarbios, kaip ir Mandžūrijos įgyjimas, kaip ir padidėjusi įtaka Rytų Kynams.

Reikia tikėtis, kad ateity japonai plėtos žvejybą rusų pakraščiuose be jokių sutarčių.

Vl. Krymov savo veikale „Bogomoly v korobočke“ *) sako, kad šios teisės, logiškai galvojant, japonams ir tepriklausančios, nes šeimininko neesą; rusai, iš tikrųjų, neišnaudodavo tų milžiniškų plotų (Sibiras): daug daug yra vietų, kurios iki šiol nematė šeimininkų veido.

Pas japonus mažiausios žemės gabalėlis tinkamiausiai apdirbtas ir jiems per ankšta vietos.

Rusai nebrangino savo turtų, o jei pastaraisiais laikais ėmė ir branginti, tai jau visai savotiškai — nei patys naudojosi, nei kitiems leido naudotis. Vienas paprasčiausių kasdieną vartojamų išsireiškimų tai: „strogo vospreščeno“ (griežtai draudžiama); kitas rečiau vartojamas tai: „presleduetsia po zakonu“ (arba: „presleduetsia zakonom“) — įstatymais draudžiama.

Rusai patys vieni norėjo naudotis nukariautųjų šalių turtais ir todel savo pavaldiniams uždarinėdavo jų tautines mokyklas, uždraudė spaudą lotynų raidėmis (tos laimės išvengė lenkai ir dar kai kas; latviai vartojo gotišką alfabetą; mūsų gi tauta daug

---

*) Geografines žinias šiam straipsniui ėmiau iš šito veikalo, kurio autorius keliavo po tuos kraštus 1921—1920 m. pavasarį. I. L.

prisikentėjo: dar daugiau už kitas, kas labai skaudžiai atsiliepė visų mūsų gyvenimui), stengėsi surusinti mus ir kitus. Šiaurės tautos, kaip zirėnai, samojėdai etc. priėmė rusų alfabetų, nes neturėjo inteligentinių pajėgų tautinėje dvasioje, kurios gintų jų reikalus.

* * *

1920 metais Japonijoj gimė 870.000 vaikų. Šią skaitlinę greit sužinojo visose gatvėse ir užkampiuose japonų miestų bei sodžių. Vaikai ten gyvena gatvėje. Ir patys japonų namai savo triukšmu viduje maž kuo tesiskiria nuo gatvės. Tokios daugybės vaikų nerandame dargi Londono bei New—Yorko žydų hettose.

Japonės, sulauksios trijų dešimtų metų, jau susikuproja nuo amžino tąsymo vaikų ant savo nugarų.

Labai dažnai galime matyti vienos motinos vaikus nešiojant keliese: vieną nešioja pati motina ant savo nugaros, kitą senelė — taip gi ant savosios, — trečią vyresnysis broliuks, kurs taip pat tik ką tėra nusiritęs nuo kieno nors kupros.

* * *

Daugybė japonų garlaivių nuolat atplaukia Sachalinan. Reisų subsidijuoja valdžia, bet, reikia tikėtis, neužilgo jokių subsidijs nereiksiant.

Buvusioj rusų sodyboj Vladimirovkoj, kurią japonai pavadino Toijochar, priskaitoma arti 6500 žmonių. Įkurta 160 naujų sodybų. Taiso kelius.

Greit pamatysime, kad buvusioji rusų katargos ir kitokių baisenybių vieta pavirs kultūringa šalimi, nežiūrint sunkių klimato sąlygų.

Kalbant apie kultūrą Japonijoje, nereikia pamiršti, kad tai yra kultūra japoniška su 8.000.000 šinto ir Buddhos dievukų, su dieviškąja dinastija, kurios bočiai, anot pačių japonų, sutapę su dievybe.

Dabartinė dinastija pradeda savo istorija nuo 660 m. prieš Kristų, tačiau mitai rodo ją daug daug senesne esant.

* * *

Pastarais laikais kai kur bijotasi „geltonųjų pavojaus“. Bet dabar, žemės drebėjimams Japoniją sunaikinus, ta baimė, rods, nuslūgo nuo diplomatų širdies.

Ignas Leščius.

V. Birbilas.

Kristus istorinis asmuo.

Veikalai, kuriais naudotasi rašant šioji tema:

1) Dr. P. Hil. Felder O. M. Cap. Jesus Christus, I t. Padeborn, 1911, Ferdinand Schöningh.

2) Ign. Ottiger S. J., Theologia Fundamentalis. Friburgi Brisgoviae, Herder, 1897.

3) Dr. Franz Hettinger, Fnndamentaltheologie oder Apologetik, III neu bearbeitete Auflage. Freiburg. i Br., Herder. 1913.

4) Pr. Dovydaitis, Kristaus problema. Kaunas, Saliamono Banaičio spaust., 1914.

5) Wetzer und Weltes, Kirchenlexicon, II Auflage. Freiburg. i Br., 1883, Herder.

6) Hergenröther, Historia Ecclesiastica.

7) M. J. Ronet, De Journel S. J., Euchiridion patristicum, editio IV et V. Friburgi Brisgoviae, 1922. Herder.

8) Prof. Būčio, (iš paskaitų).

9) Eberhard Nestle, Novum Testamentum graece et latine. Stuttgard, 1921.

Rašinio išnašose jie pažymėti skaitlinėmis, nurodant veikalo puslapis.

* * *

Ar galima abejoti apie Kristų, jo istorinį egzistavimą turinti prieš akis Jo darbo vaisių — krikščionybę. Ar galima abejoti apie buvimą Kristaus, atvertusio pasaulį, faktą, kurį pripažįsta netik krikščionys, bet ir Kristui neprielankūs. Ar gi galima abejoti apie buvimą Kristaus, del kurio vardo senasis pasaulis atsisakė visko, tarsi netekęs stabmeldiško proto. Apie istorinį esimą Kristaus neabejoja nei vienas istorikas. Apie tą tiesą neabejojo niekas per 17 amžių; pusėje 18 a. pradėta bandyti užginčyti šią tiesą.

Mokslininkus, nepripažįstančius istorinio Kristaus buvimo, galime suskirstyti į tris rūšis:[1])

1) Bruno Bauer'o pasekėjai;
2) istoriškieji, teisingiau ekonomiškieji materialistai;
3) panbabylonistai.

I.

Bruno Bauer[2]) († 1882) pradėjo neguoti istorinį Kristaus buvimą, remdamasis moksliškais argumentais. Sulig Bauer'iu krikščionybės įsteigėjas esąs Seneka, nes jo raštuose esą daug min-

---

[1]) 4 p. 4 — 20.

[2]) Christus und die Cësaren „Der Ursprung der Christentums aus dem römischem Griechentum 1872 (2 laida 1879).

čių, kurias sutinkame Evangelijose. Tiltas nuo Senekos į Evangelijas esąs raštai gnostiko Marciono, kur Bauer mato Luko Evangelijos šaltinius. Aleksandrijos judaizmas persigėrė platonizmo idėjomis, Romoj gi sutvirtėjo idėja, kad cezaris esąs tarpininkas tarp Dievo ir pasaulio. Taigi krikščionybė esanti produktas Romos populiariškos filosofijos, būtent Filono helenizmo ir Senekos stoicizmo. Bauerį seka Bebelis, Fr. Engels.

2) Bauer'o idėjas pakartojo Bremo pastorius A. Kalthoffas, pagrįzdamas jas istoriškuoju materializmu - (Das Christus problem. Grundlinien zu einer Socialtheologie 1902 ir „Die Entstehung des Christentums". 1904. — Sulig Kalthoffu Jėzaus Kristaus mokslas yra susidaręs iš idėjų, kurios tame laike buvo praplitę plačiuose sluogsniuose Romos valstijoj ir tai ne aristokratijos, bet proletariato tarpe. Šis sluogsnis paskutiniame šimtmetyje prieš Kristų norėjo numesti žeminantį ir nekenčiamą jungą. Bet tas stengimasis prie laisvės nekartą buvo nugalėtas. Iš to, žinoma, dar buvo didesnis nepasitenkinimas savo likimu ir neapykanta savo prispaudėjų.

Kristus, anot Kalthoffo „jokis istoriškas individas", bet personifikuota idėja. Jėzaus paveikslas pasakiškai nupieštas, sulig paveikslu vergų valdovo Aristoniko Pergamiečio. Biblijoje Kalthoffas nerandąs nei vieno autentiško žodžio apie Jėzų. Evangelijoje esanti ne Jėzaus istorija paduota, bet bendrijos istorija. Krikščionybė ne vieno asmens darbas, bet epochos darbas, draugijos išsirutuliojimo forma. Krikščionybę galima pažinti tyrinėjant to laiko kultūrą. Pirmosios krikščionių bendrijos — tai tik komunistiškai religiniai klūbai, kurie savo ženklą turėjo kryžių, ant kurio visuomet būdavo baudžiami vergai ir t. t. Visi Naujojo Įstatymo asmenys yra vien tik simbolai. Apaštalų liūdimai mažai reiškia, nes „Paulius yra išsvajotas paveikslas, išgalvotas, kad apsupti nepaprasto šventumo spindėjimu ir nuo Dievo paeinančiu autoritetu gimstančios Bažnyčios teologiją. Pirmykštė krikščionybė yra nedaugiau, kaip tik, „platonizmo pataisytas žydiškai — sinkretiškas gnosticizmas [1]). Visas Naujasis Įstatymas yra tik švelnios, gudrios falsifikacijos produktas, nes „N. Įstatymo teologai išsvajojo saviems raštams autorius, kuriuos jie iš dalies pastatė kaipo liūdytojus nupieštų atsitikimų neva turėjusius juos žinoti. Naujojo Įstatymo teologija yra tai antrojo šimtmečio teologija."[2])

3) Neigia istorinį Kristaus esimą vadinami babylonistai. — W. B. Smith 1905 m. Amerikos laikraštyje „The Monist" įdėjo straipsnį „epiteto Nazarietis reikšmė", o 1906 pagarsino veikalą „Prieškrikščioniškas Jėzus". Jis taip pat sako, kad Jėzus iš Nazareto neegzistavęs, lygiai kaip neegzistavęs ir miestas Nazaret. Jėzaus asmuo buvęs sugalvotas, kad jame padaryti vaizdingus

---

[1]) Promus, Die Entstehung des Christentums nach der modernen Forschung... 1905, 30 psl.

[2]) Promus, sp. cit. 65 psl.

religinius jausmus kokios tai slaptos sektos, pirmame amžiuje pirm Kristaus egzistavusios ir turėjusios kultą Nazariečio Dievo. Jėzus iš pradžių buvęs ne kas kita, kaip dievybė, būtent atliuosuotojas, sargas, išganytojas. Savo pasakojimuose Smith'as mato prirodymus, jog labai senuose laikuose buvę įvairaus mokslo apie Jėzų, kurio buvo laikomasi daugelyje vietų. Magas Elymas, vadinamas Bar - Jėzus, reiškiąs garbintoją Jėzaus, ir reiškiąs pasekėjų kuopą, kurioje jis dalyvavo. Septyni egzorcistai, vyriausiojo žydų kunigo Scevos sūnūs, kurie Jėzaus vardu išvarinėjo velnius, lygiai buvę atstovai senesnės už krikščionybę tikybos. Smith randa neprigulmingų nuo Pauliaus Apaštalo misionierių, kurie buvo skelbę visai naują mokslą, skirtingą nuo Pauliaus. Remdamasis naasenišku himnu, tvirtina, kad Kristus buvęs dievybė ankstybesnė už krikščionybę, tą himną cituoja Hippolitas (V, 10). Himno atsiradimo laikas nežinomas, bet, anot Smith, labai jis senas esąs. Taigi Naasiečiai labai senai garbinę Jėzų, kaip dievybę. Luko 9_{49} ir 10_{17} mato magiškąją Jėzaus galybę ir ima kaipo tikrą įrodymą į buvimą pirmykštės dievybės Jėzaus. Taigi už Evangeliško Jėzaus Kristaus slepiasi gnostiška — babyloniška dievybė — Gelbėtojas ir Sergėtojas, nes Nazarietis hebrajų kalboje reiškia „sargas". Įrodinėja, kad epitetas „Nazarietis" nereiškia, „iš Nazareto", bet siekdamas kyleraščio išveda prasmėje „Jehova Globėjas". O miestas Nazaret esąs fikcija. Savo nuomonę remia Epifaniumi, papyrusu, išleistu C. Wessely, paeinančiu iš 4 a. mūsų eros, bet anot Smith esančiu daug senesniu.

G. J. P. J. Bolland žymiai specializavęs Smitho hypotezę, remdamasis antrojo amžiaus rašytojų alegorija, bet nueidamas nuo istorinio pagrindo, išveda, kad „Evangeliškasis Jozua"—Jėzus Kristus, esąs ne kas kita, kaip tik simbolis, reiškiąs tikrąjį Mozės įpėdinį, personifikacija Amžinojo Išganymo, kurio laukė Izraelius, nes Jozua hebrajų kalboje reiškia Amžinas išgelbėtas (Revue de l'histoire de religions, 1917, pp. 243,245).

Drewos [1]),, (Die Christus mythe. Jena, Diederichs 1909) nurodinėja toliau kad ir istoriškieji pamatai yra vien tik mitologija, o evangeliškoji istorija yra tik rinkinys daugiau ar mažiau iškreiptų dalių kitų religijų, patsai Jėzaus vardas priguli ne istoriškai realybei, bet religinei legendai. Pamatinė Drews'o mintis: niekuomet nebuvo Jėzaus iš Nazareto.

II.

Bauer'o autoritetas visų mokslininkų galutinai jau atmestas, visa socialdemokratija pradėjo nuo jo atsisakinėti, ir išaiškinimui krikščionybės atsiradimo griebėsi istoriškojo, teisingiau ekonomiškojo, materializmo; tad apie Bauerį daug netenka kalbėti. Bauer'o hypotezė tuojau sugriūva, kuomet prakalba pirmųjų amžių istorijos

[1]) 4—p. 18.

šaltiniai.[1]) Visi mokslininkai pripažįsta autentingumą svarbesniųjų šv. Pauliaus laiškų.

Kalthoffo su juo ir Kautsky išvadžiojimai nesiremia istorijos daviniais, bet filosofija. Jis viena puse remiasi Baueriu, kita Marksu, savo šaknis turi taip pat Hegelio sistemoje. Sulig Hegeliu pirmutinę idėją apie Kristų sutvėrė ne istoriškojo asmens veiksmai, o tik vidujinio būtinumo evoliucija. Marksizmas — atauga hegeliškų principų, sulig kuriais pavienis asmuo nieko nereiškia, o evoliucijos nešėjas yra daugelis, visuomenė, draugija. — (Dovydaitis, Kristaus problema, 100-101 psl.).

Smitho konstrukcija visoje savo samplatoje yra gryniausia hypotezė. Jis a piori, lygiai kaip Bauer tvirtina tris dalykus: 1⁰ Jėzaus gyvenimo laikais randama idėjų, turinčių tokį pat turinį, kaip N. Įst. skelbia, 2⁰ Tos idėjos koncentravosi fiktyviškame Jėzaus paveiksle; 3⁰ Priešingi liūdymai apskelbiami kaip labai vėlybi. (Dr. Ignaz Rohr, Biblische Zeitschrif 1 Folge, 3 Heft, S. 128.). Smitho knygoje viskas pastatyta aukštyn kojomis. — Visiems rodos yra aišku, kad Evangelijos aprašo ne fiktyvišką Dievą Jėzų, bet pasakojimą apie Jėzaus darbus. Neįrodo, kad Elymo--Bar Jėzus yra koksai garbintojas Jėzaus dievybės, arba septyni sūnūs Scevos — tai visa hypotezės. „Kokiu būdu iš dieviško atributo Nazarietis per blogai suprastą istorizavimą galėjo tapti geografiškas terminas", jeigu Nezareto niekuomet nebūta,—klausia Rohr ir priduria, kad pasakymas Smith yra „unglaublich töricht" (netikėtinai kvailas). Prieškrikščioniškąjį epitetą „Nazarietis" Smithas visai neįrodinėja, nors šaukėsi net kyleraščių. „Apie prieš krikščioniškuosius Nazariečius — o jie visi Smithui ir reikalingi — Epifanius nežino ir nieko nesako" taip sako Rohr. (Theol. Litzt. 1908, Nr. 18 tp. 505.). Visos Naaseniškos sektos, kurias mes arčiau žinome, buvo krikščionybės įtakoje, o himne atsispindi aiškiai apokrytiškosios krikščioniškos Evangelijos.

III.

Liūdymai iš pirmųjų amžių apie istorinį Kristaus esimą.

Jau vienas faktas, kaip Hurter sako: [2]) „po pagonystės viešpatavimo užėjo Kristaus viešpatavimas; į vietą filosofų mokyklų Kristaus mokykla; vietą labiausiai sugedusio gyvenimo užėmė gyvenimas sulig Kristaus mokslu" užtenkamai rodo priežastį, kuri davė pradžią tam, kad Kristus iš tikrųjų, kaip toksai buvo. Taip kaip Mahometo esimas visų laikomas kaip visai neabejotinas, del jo darbo — būtent Mahometo religija — dar labiau reikia laikyti už tikrą dalyką esimą Jėzaus Kristaus del jo daug didesnio ir sunkesnio darbo, būtent krikščionių religijos įsteigimo, sako Ottiger [3]).

---

[1]) Neįsileisiu toli į kritiką atskiros teorijos ir pažiūros neigiančios istorinį Kristaus esimą, bet paduosiu liūdymus iš pirmųjų amžių. Prieš istorijos faktą griūva hypotezės ir visoki proto išsisukinėjimai.

[2]) 2-p. 604; [3]) 2-p. 605;

Plačiai pilnai, smulkiai Kristaus istoriją, jo gyvenimą, darbus paduoda seniausi šv. Rašto kodeksai: a) Vatikano, b) Petrograd o, c) Londono, d) Paryžiaus [1]). Didžiųjų kodeksų—24; mažųjų—20 [2])

Liūdija istorinį Kristaus buvimą krikščionybės priešai ir krikščionys rašytojai.

1) Juozapas, gimęs Jeruzolimoje 37/38 metais po Kristaus savo istorijoje „Antiquitates Judaicae“ („Žydiškoji archaiologija“ — tikrasis vardas) užbaigtoje 93/94 m. po Kristaus liūdydamas apie Jėzų vadina jį „Christus“, nurodydamas, kad taip Jėzus buvo vadinamas, nemanydamas kalbėti apie Jėzaus mesianiškumą [3]).

Jis labai aiškiai sako apie Kristų: „Tame laike gyveno Jėzus išmintingas žmogus, jei tik jį galima žmogum pavadinti; nes jis darė stebėtinus darbus, buvo mokytoju žmonių, kurie su džiaugsmu priima tiesą, ir daug jis pa raukė savęsp kaip žydų taip ir graikų. Jis tai buvo Kristus. Mūsų tautos pirmiesiems apskundus, Pilotas nuteisė jį mirti ant kryžiaus. Vienok pirmiau jį sekusieji mylėt nenustojo, nes jis jiems trečioj dienoj vėl pasirodė gyvas, kaip apie tai buvo kalbėję dieviški pranašai, pasakiusieji apie jį ir daug kitų stebėtinų daiktų. Ir šiandien dar yra krikščionių giminė, turinti nuo jo savo vardą“ (Antiqu. Judaicae, liber 8 c. 3, § 3) [4]).

Šitas liūdymas yra visuose graikų ir lotynų, su mažais išėmimais rankraščiuose iš 10, 11 amž. ir yra liūdymas žydo apie Kristų. Jei ir būtų šiame liūdyme kas atmainyta krikščionių ranka, tai visgi galima dar laikyti kaipo tikra, kad Juoz. Flavius minėjo Kristų; Juoz. Flavius mini krikštytoją, Viešpaties mokinio Jokūbo mirtį, tad, suprantama, negalėio praeiti nepaminėjęs ir apie Jėzų [5]) Visi liūdymai yra subjektyvaus pobūdžio, vargu bau gali jie kiek sustiprinti svarbų jo liūdymą, ar interpolaciją (padaryti atmainą kokią) į tekstą liūdymo inešti [6]).

2) Rymietis liūdytojas, lotynų kalboje Tacitas pradžioje 2 a., „Annales“ (metraščiuose) 15_{44} pasakoja apie baisenybes krikščionių persekiojimo Nerono laikais; pažymi, kad krikščionių vardo davėjas buvo nuteistas valdant Tiberijui, o šalies valdytojui esant Ponto Pilotui [7]). „Autorius jos vardo (t. y. krikščionybės) Christus, imperatoriaujant Tiberiui, prokuratoriaus Ponto Piloto buvo nukankintas“ (Ann. 15_{44}) [8]).

3) Suetonius pradžioje 2 amž. pasakoja apie neramamus, kurie buvo Romos imperijos žydų tarpe iš priežasties Kristaus (Impulsore Chresto); tie neramumai greičiausia įvyko apie 50-tus metus, del jų žydai liko išblaškyti (Vita Claudii c. 25). Istorijoje Nerono (c. 15) Suetonius persekiojamus krikščionis vadina ats-

---

[1]) b) Sinaiticus, 4 a. Petrograde c) Aleksandrinus, 5 a, Londone, d) Efremo nuorašas 5 a. Paryžiuje; a). Vaticanus, 4 a. Ryme. [2]) 9-p. VI.
[3]) 3-p. 274, c; [4]) 4-p 108
[5]) 5-T. 6, p. 1425; [6]) 3-ps. 272, II; [7]) 5-T. 6, 142 p.; [8]) 2-p. 277.

kiros rūšies žmonėmis, turinčius pražutingų prietarų.[1]) „Žydus, Kristaus įkalbėtus, nuolat maištus keliančius (Kliaudijus) išvijo iš Rymo“ (Claudius, c. 25). Suetonius mato Kristų dar gyvą žydų kurstytoją[2].)

4) Tais laikais su Tacitu ir Suetonium gyvenusį Plinijų Antrąjį (Jaunesnįjį Bitinijos valdytoją) stebina, kad krikščionys laikėsi krikščionybės, pasižadėję saugotis vagystės, žmogžudystės, svetimoterystės, kad nenupultų tikėjime, neišsižadėtų palikimo.[3]) Ir sako: „kurie pas mane (persekiojimo metu) kaipo krikščionys buvo atvedami, tuose dalykuose taip elgdavausi: klausiau jų ar yra krikščionys“ — laike Trajanui pradėjusiam valdyti 117 m. (Ep. 10,96) Trajanas su jo taktika sutiko.

5) Celsus (Origeno veikale „Contra Celsum“) išstato krikščionims, priešingą Kristaus, žydą; Kristų mato gimusį iš svetimoterystės žydų, esantį burtininku.[4]) Vienok neneigia istorinio esimo Kristaus, nors Jo didžiausias priešas. Savo veikale jau žuvusiame „Tiesos Žodis“ sakė, kad Kristus neišpildęs pranašysčių. Po žodžių. „Taigi siuntė Dievas Žodį pas nusidėjėlius, kaip gydytoją“, Origenas cituoja Celso žodžius, klausia (Celsus): „Delko nėra siųstas pas tuos, kurie yra liuosi nuo nusidėjimo?“ — neabejoja apie tikrumą istorinio Kristaus esimo, o gilinasi į kitus dalykus ir toliau sako: „kas bloga, kada jie nenusidėjo“[5]).

6) Plotinas (205 — 261) iškėlusis neoplatonizmą, kovojantį su krikščionybe, taip pat liūdija pradžią krikščionybės tikrai kada nors buvus[6]).

7) Hierokles žemino Kristaus asmenį, aukščiau už Jį statydamas Apolonijos iš Tianos[7]).

8) Porfirius († 304) kovoja prieš Evangelijos istoriškumą tarp ko kito ir delto, kad Kristų nepripažįsta Dievu, nes gimęs augęs, dirbęs, ilsėjęsis ir t. t. per vėlai esąs užgimęs[8]).

9) Ryme ant Palatino sienos yra piešinys: kryžius, prie jo prikaltas asilas: prieš jį klūpoja žmogus, apačioje parašas: „Anaksagoras garbina savo Dievą“. Turėdami stabmeldžiai omenyje prikaltą prie kryžiaus Kristų, tuo nori pasakyti, kad krikščionys garbiną asilo galvą.[9])

10) Talmudas, nors vėlybesnių laikų padaras, savo pasakinguose ir negražiuose aprašymuose apie gyvenimą Jėzaus ir Marijos iškelia aikštėn istorinį Kristaus veikimą[10]). Dalykas visai aiškus palieka, kuomet pažiūri į liūdymus krikščionių rašytojų, kurie jokio abejojimo nekelia del istorinio Kristaus buvimo.

1) Klemensas Rymietis savo veikale „Epistola ad Corinthios I“ apie 96 — 8 metus rašo: „Apaštalai yra skelbėjai mums Evangelijos (siųsti) Viešpaties mūsų Jėzaus Kristaus, Jėzus Kristus siųstas yra nuo Dievo“ (Ep. ad. Corinih, 41 [11]—3)[11]).

---

[1]) 5 — T. p. 1426; [2]) 3—p- 278; [3]) 3—p. 286; [4]) 6—157.
[5]) 7—p. 192; [6]) 6—p. 159: [7]) 6— p. 162.[8]), [9]) 8; [10]) 5—T. 6, p. 1426.
[11]) [7]—p. 8;

2) Ignotas Antiochietis, miręs 107 m. rašo savo laiške Efeziečiams: „Jūs susivienijate viename tikėjime ir viename Jėzuje Kristuje, kuris sulig kūnu, Dovydo giminės, yra žmogaus sūnus ir sūnus Dievo“ (Ep. ad Ephesios 20_2)[1]). Laiške Smirniečiams sako: „Garbinu Jėzų Kristų Dievą, tikrai kilusį sulig kūnu iš Dovydo giminės, Dievo Sūnų sulig valia ir galybe Dievo, gimusį tikrai iš mergaitės, krikštytą Jono, kad valdytų jis visą tiesą; tikrai prikaltą už mus prie kryžiaus prie Ponto Piloto ir Herodo tetrarchos“. (Ep. ad Smyrnenses 1_{1-2}). Toks pat liūdymas matyti ir pasikalbėjime š. Ignoto su Trajanu (S. Ignatii martyrium colbertirnum, 2_{4-6}) [2]).

3) Quadratus „Apologijoje“, apie 124 m. rašo: „Darbai mūsų Išganytojaus visuomet buvo aiškūs ir taip pat teisingi buvo: tie būtent (žmonės), kurie išgydyti iš ligų, arba kurie iš numirusių pašaukti vėl gyventi; kuriuos (žmonės) kuomet jie buvo išgydomi, arba kuomet į gyvenimą pašaukiami buvo, visi juos matė. net vėlybesniame laike. Netik tuo laiku, kuomet dar buvo žemėje mūsų Išganytojas, bet taip pat po jo mirties ilgai buvo likusių, taip kad kai kurie iš jų pasiekė net lig mūsų laikų“ (Apologia, 25)[3]). Nei kiek neabejodamas apie Kristaus istorinį buvimą, nurodo žmones, kurie net jo laikais gyveno, yra Kristaus galybės patyrę ir ir gali liūdyti.

4) Aristides veikale „Apologia“ apie 140 metus rašo: „Krikščionys išveda pradžią nuo Viešpaties mūsų Jėzaus Kristaus“ (Apol., 15_{374}), kuris šventoje dvasioje nužengė iš dangaus, kad išgelbėtų žmones, ir prisiėmė kūną, pagimdytos šventos mergaitės be sėklos ir sugedimo, ir pasirodė žmonėms, kad juos atšauktų iš polyteizmo klaidos“ (Apol. 15_{410})[4]).

5) Šv. Justinas kankinys ($100/_{10}$-$168/_7$) savo Apologijoje rašytoje apie $150/_{55}$ metus, sako: „Mes nesame bedieviai, kurie garbiname sutverėją šio pasaulio... kas protaująs to nepripažins? (Apol I, 13_{141}). Mes nebe priežastis įrodinėsime, kad mes garbiname mūsų šių dalykų mokytoją, gimusį tam uždaviniui, Jėzų Kristų, ir prikryžiuotą prie Ponto Piloto, Judejos vietininko, laikais ciesoriaus Tiberijaus“ (Apologia I, 13_{374}) [5]). Po $150/_{55}$ metų dialoge su žydu Trytonu pabrėždamas ypatingu būdu pranašų liūdymą ir liūdymą paties Kristaus sako: „Yra prieteliai kai kurie iš mums panašių, kurie išpažįsta jį esant Kristų, nors sako, kad yra žmogus, kilęs iš žmonių; aš su jais nesutinku, ir nesutikčiau nors ir didžiausia dalis bendrai su manimi manančių tai sakytų“. (Dial. cum. Truph. Judaeo, 48_{402}). Tą tikėjimą į Kristaus paskelbtą mokslą gina, net kankinimai nuo to neatgrąžina: „Nėra tokio (persekiotojo), kuris, mus tikinčius visame pasaulyje į Jėzų, išgąsdintų ir mus pavergtų. Nesilaujame tikėję, kaip yra

---

[1]) 7—p. 13; [2]) 7—p. 23; [3]) 7—p. 39.
[4]) 7—p. 40; [5]) 7 – p. 43.

aiškiai matoma, nors esame ir kardais nukertami, nors esame kryžiuojami, nors žvėrims atiduodami ir retežiais ir ugnimi ir visokiais kitais kankinimais kankinmi (Dial. cum. Tryphone Judaeo, 110_{37}). [1]) Matyt Justinui nebuvo abejojimų del tikrumo. Jėzaus paskelbto mokslo, juo labiau apie istorinį buvimą Kristaus, autoriaus to mokslo.

6) Tertulionas pasakoja, kad stabmeldžiai vadino krikščionis „chrestianos“. (Apolog. c. 3 ir Ad nationes, 1_3) [2]).

7) Origenes ($185/_6$—$254/_5$) veikale „Contra Celsum“ 248 m. panašiai liūdija, kaip šv. Justinas kankinys: „Ar Jėzus, norėdamas pasėti savo seklą, galėjo be Dievo pagalbos tiek padaryti, kad daugelyje šio mūsų pasaulio vietų daugelį Graikų ir svetimtaučių (barbaros), daug mokytų ir nemokytų patrauktų prie savo mokslo ir taip įtikintų, kad, negirdėję niekada apie kitokią religiją, norėtų ligi mirties (bausmės) už krikščionybę kovoti, negu jos užsiginti. [3]) (Contra Celsum, Lib. 1, c. 1_{26}).

8) šv. Cyprionas (200-258 m.) veikale „De opere et elecmosynis, 253 m. neabejoja apie Kristaus darbus: „Daug ir didelius (dalykus) Tėvas mums padarė, kad atsiuntė Sūnų, idant mus užlaikytų ir atgaivintų... nusižemino, kad žmonės, kurie pirma buvo nupuolę prikeltų; sužeistus išgydytų; tarnavo, kad tarnaujančius išvestų į laisvę. Mirtį pergalėjo, kad suteiktų mirtingiesiems nemirtingumą“ (De opere et elecmosynis, 1_{415}) [4]).

9) Lactantius ($305/_{10}$) veikale „Institutiones divinae“ rašo: „Liūdijame, kad jis [Kristus] yra du kartu gimęs, pirma dvasioje, paskui kūnu“ (4, 8_1). [5]) Atitaisydamas pavadinimą Kristaus rašo: „nežinojimas tųjų, kurie paprastai taria su iškreipta raide. Chrestum“. (Jnstit. divinae, 4_7) [6]).

Kuomet stovime akyvaizdoje tokių istorijos liūdymų iš pirmųjų amžių, iš krikščionių ir iš krikščionybei priešingos puses, kai kurie tų liūdininkų yra betarpiniais su Kristaus laikais, tuomet pasaulėžiūros ir filosofijos statomos kliūtys mūsų klausime nustoja savo galios, o palieka tikra, kad Kristus yra istorinis asmuo.

---

[1]) 7—p. 53.
[2]) 3—p. 278; [3]) 7—p. 188. [4]) 7—p. 203.; [5]) 7—p. 223;
[6]) 3—p. 278.

Intelektualis gyvenimas.

(La vie intelectuelle).

Šiuo vardu žymus prancūzų rašytojas H. D. Sertillanges, — moralių ir politikos mokslų Akademijos narys, profesorius, daugelio studijų autorius, yra parašęs knygą, kurią išleido katalikų jaunuomenės žurnalas „Revue des jeunes“. Ši knyga yra paremta „šešiolika šv. Tomo Akv. patarimų mokslo brangybei įgyti“, kuriuos Angeliškasis Daktaras esąs skyręs kaž kokiam broliui Jonui.

Padėjęs savo rašto pagrindan Didžiojo Tomo „Preceptus“, H. D. Sertillanges juos išvystė, išaiškino, visa tai papildydamas ilgo amžiaus mokslinio darbo patyrimu, bei papuošdamas išdėstymo aiškumu bei stiliaus gražumu, kurio paslaptis jam vienam, iš nedaugelio, tėra žinoma.

Mes mėginsime duoti „Ateities“ draugams šios brangios knygos laisvą vertimą, kai ką mažesnės svarbos retkarčiais išleisdami, kai ką savo pastabomis papildydami. Kadangi veikalas nėra mažiausias, tad darbas ir spausdinimas nusitęs per kelioliką numerių, kas, norisi tikėti, paskatins juo labiau laukti „Ateities“ ir jos numerius saugoti, kad ko nepraleidus. Skaitytojai atleis jei, aiškumo dėliai, sunkiai išverčiamieji ar visai neišverčiamieji žodžiai bus palydimi originalo žodžiais, o kai kas bus tiesiog prancūzų kalba pacituojama, pridėjus, žinoma, apytikrį vertimą.

„Šiuo laikotarpiu, kuris tiek reikalingas šviesos, dažnai priminėkime sąlygas, kurios leidžia tos šviesos įsigyti ir ją kūriniais-darbais paskleisti“—sako autorius įžangoje.

Veikalas rašytas 1920 m. rugpiūčio 15 d. Chandolin.

Pirmas skyrius.

Intelektualis pašaukimas.

I. Protininkas (l'intellectuelle) yra pašvęstasis. II. Protininkas —nėra vienišas. III. Protininkas priklauso savo laikotarpiui.

I.

Kalbėdami apie pašaukimą šiuo atvėju turime omenyje arba tuos, kurie yra pasiketinę visą gyvenimą atidėti intelektualiam darbui arba ir tuos, kurie, turėdami kokią nors profesiją, pasiskiria sau gilų dvasios išvystymą kaipo brangų papildymą ir atlyginimą.

Sakome: gilų išvystymą, skirdami jį nuo paviršiaus padažų. Pašaukimas nesitenkina pripuolamu skaitymu ar mažais išblaškytais darbeliais. Reikalingo persiėmimo, nuolatumo, metodingų pastangų, turint omenyje pilnybę atsiliepiančią Dvasios šaukimui ir galimybės, kurių ši (Dvasia) panorėjo mums suteikti.

Reikia vengti pašaukimą prašokti, nes reikės nemaloniai nusivilti, pataikius į kelią, kuriuo nepaeinama tvirtu žingsniu.

Darbas niekam neišvengiamas ir kiekvienas, kas, brangiai atsipirkęs pirmomis mokslo pastangomis, toliau apsileidžia ir grįžta atgal, elgiasi neišmintingai; vienok kitas dalykas yra įsigytąjį palaikyti, kitas vėl—kopti aukštyn, įsigytąjį telaikant laikinuoju išeinamuoju punktu.

Tik šioks dvasios stovis galėtų tikti pašauktajam. Čia glūdi sunkus pasiryžimas. Studijų gyvenimas yra kietas (austère) ir uždeda sunkių pareigų. Jis, tiesa, gausiai atsimoka, bet užtat reikalauja įdėlio, kurio nedaugelis teištesi. Proto atletai, lygiai kaip ir kūno atletai, privalo numatyti išsižadėjimus, ilgas pratybas ir kartais žmogaus pajėgą viršijantį tamprumą. Reikalinga atsiduoti visa širdimi, kad Tiesa duotųsi. Tiesa tik savo vergams tetarnauja.

Panašūs pasiryžimai tedaromi ilgai save tyrus bei klausinėjus. Intelektualis pašaukimas, lygiai kaip ir kiti pašaukimai, siekia ir remiasi mūsų instinktais, gabumais, kaž kokia rūsinčia, ir proto sekama, ugnele. Mūsų palinkimai yra lygu cheminės savybės, kurios apsprendžia kiekvieno kūno sąlygas jungtis su kitais. Šie dalykai neįgyjami: jie eina iš dangaus ir pirmykštės prigimties (naturè premiére). Visas klausimas tėra būti klusniam Dievui, ir sau, Jo ir savo balsų gerai įsiklausius.

Šia prasme Disraeli žodžiai: „Darykite kas jums patinka, by tik patiktų gerovei“ — turi gilios reikšmės. Pamėgimas, (goût), kuris tiesioginiai rišasi su giliausiais linkimais-tendencijomis ir gabumais, gali būti geras sprendėjas. Jei šv. Tomas galėjo sakyti, kad pomėgis (plaisir)—kvalifikuoja veikimą ir gali padėti apspręsti žmones (classer), jis privalėjo padaryti išvadą, kad tas pat pomėgis gali apreikšti mūsų pašaukimą. Reikalinga tik nusileisti į tas gelmes, kame palinkimas ir įkvėpimas jungiasi su Dievo Apvaizdos dovanomis.

Intelektualio pašaukimo tyrinėjimas, be svarbos save patį visoje pilnybėje pareikšti, turi dar bendros reikšmės, kurios niekam nevalia pamiršti.

Krikščioniškoji žmonija susideda iš įvairiausių asmenybių, kurių nė viena negali pasitraukti, neskriausdama visumos ir neatimdama iš Kristaus jo karalystės dalies. Kristus viešpatauja spinduliuodamas. Kiekvieno jo „narių“ gyvenimas yra Jo paties amžino tęsinio (durée) savitu momentu. Kiekvienas žmogiškas ir krikščioniškas vyksnys (cas humain) nėra perteikiamas (immunicable), yra vienintėlis ir delto būtinas „dvasiškojo kūno“ plėtotei. Jei tau skirta šviesos nešėjo pareiga, neslėpk jos didesnės ar mažesnės stiprybės, nes jos laukiama šeimynos Tėvo namuose. Mylėki tiesą ir jos gyvenimo vaisius, patarnaudamas sau ir kitems; pašvęsk studijoms ir jų naudojimui gražiausį laiką ir geriausias širdies pajėgas.

Išskyrus vieną, visi keliai tau netikri, nes jie suka iš tavo

veiksmui reikalingosios krypties. Nebūk neištikimas Dievui, broliams ir pačiam sau, neklausydamas švento šaukimo.

Tuo prileidžiama, kad tu renkiesi intelektualį gyvenimą be praktikos išrokavimo, be ambicijos ir be kvailos tuštybės. Įgarsėjimo barškalai tevilioja tuščius asmenis. Ambicija žeidžia amžinąją tiesą, jos vieton save kišdama. Žaisti klausimais, kurie viršija gyvenimą ir mirtį, žaisti paslaptingąja prigimtimi, Dievu, siekti literato ar filosofo vardo skriaudžiant tiesą ir jos neatsižvelgiant — juk tai šventvagybė. Panašūs tikslai nepajėgs ieškotojo įgalinti; pastangos greit nuleips ir tuštybė, nesirūpindama gyvąja realybe, tenkinsis niekybėmis.

Bet tuo pačiu prileidžiama, kad, priimdamas tikslą, priimi ir raikalingus įrankius, nes priešingai, klusnumas pašaukimui nebūtų rimtas. Žinoti nori daugelis! Migloti troškimai veda minias į horizontus, kuriais jos tesidžiaugia iš tolo, kaip podagra sergantis amžinų sniegų viršūnėmis! Įgyti veltui — toks yra bendras geismas, kuris tedera silpnoms širdims ir menkoms smagenims. Visata nesiskubina atsiliepti kiekvienam švilptelėjimui ir Dievo šviesa nesislapsto paprastoje lempoje, jei Tavo siela jų nevadina. Tu esi pašvęstasis: norėk ko tiesa nori; jos dėliai ryžkis save moiblizuoti, jos sritimis tenkintis, save suorganizuoti-sutvarkyti ir, nepatyręs būdamas, kitų patyrimu pasiremti.

„Kad žinotų jaunuomenė!..“ Jaunieji ypatingai tokio įspėjimo reikalingi. Mokslas yra pažinimas iš priežasčių; bet kaipo kūryba, mokslas yra kūryba iš priežasčių. Reikalinga pažinti ir priimti žinojimo priežastis, jos pagrindan pasidėti ir netraukti nuo pagrindų savo rūpestingumo, kol stogas nebus užkeltas.

Kiek puikių augalų galima išauginti pirmaisiais, mokslą baigus, laisvaisiais keleriais metais, kada intelektualė dirva tebėra naujai išpurenta, kada tiek sėklų įberta! Šis laikotarpis nebepasikartos, juo reikės ir toliau gyventi: kokiu jis bus buvęs, tokiu priseis liktis, nes ne gi galima savo šaknis pakeisti. Gyvenimas paviršiuje atkeršys tau, nes ateitis, kuria nebuvo savo laiku rūpinamasi, visada paveldi. Tekiekvienas apie tai pagalvoja tuo laiku, kada galvojimas gali pagelbėti.

Kiek jaunųjų, užsimojusių darbingais tapti, tuščiai gaišina savo dienas, savo jėgas, intelektuales sultis ir idealus! Arba jie nieka nedirba — juk yra laiko daug! — arba dirba blogai, užgaidingai (capricilusement), nežinodami, nei kuo esą, nei kur norį eiti, nei kaip einama. Lekcijos, skaitymas, bendravimas, darbo ar poilsio, vienumos ir akcijos (solitude et l'action), bendros kultūros ir specialybės pasirinkimas, studijavimo dvasia, menas suvokti ir panaudoti įgytuosius davinius, priruošiamieji mėginimai, kurie nuspėja būsimąjį darbą, sugebėjimas įsigyti ir išvystyt — visa tai nenumatyta ir delto nesulauks patenkinimo.

Koks skirtumas, net lygiomis galimybėmis (ressources) tarp to, kuris žino ir numato ir to, kuris žingsniuoja atsitiktinumo

vedamas! „Genijus nėra kas kita, kaip nuolatinė kantrybė“, bet kantrybė organizuota ar išmintinga. Darbui atlikti (réaliser une oeuvre) nėra reikalinga nepaprastų gabumų; užtenka aukščiausios vidutinybės (une moyenne supérieure); visa kita papildys energija ir išmintingas pritaikymas.

Tai kas pasakyta, tinka lygiai visiems; bet mes taikome ypatingai į tuos, kurie proto darbui tegali tik mažą gyvenimo dalį pašvęsti. Šie labiau, negu kas kitas privalo būti pašvęstieji (consacrés). Tai, ko negalės ilgam tarpui paskirstyti, jie privalo sutelkti siaurame plote. Ypatingas asketizmas ir herojingos intelektualio darbininko dorybės privalys būti jų kasdienis veiksnys. Bet jei jie patys pasižada šiai dvejopai aukai, aš jums, Teisingojo Dievo vardu, sakau—tenenusimena ir rankų tenenuleidžia.

Jei kūrybai nereikalinga genialumo, tuo mažiau tereikalinga pilnos laisvės, nes ši turi savo vylius, kurių išvengti žymiai pagelbės kietos pareigos. Siaurų krantų varžoma banga toliau nusirita. Amato drausmė yra gera mokykla: ji naudinga studijoms skiriamam liuoslaikiui (studieux loisir). Verčiamas, žmogus labiau susitelks, išmoks branginti laiką, didžiausiu užsidegimu paskęs jisai tose retose valandose, kada, atlikus pareigą, grįžtama pagyventi su savo idealu, kada, išpildžius priverstiną karčios gyvenimo būtenybės užkrautą darbą, džiaugiamasi laisvai pasirinktuoju.

Darbininkas, kurs naujoje pastangoje randa atlyginimą už ankstybesnes pastangas, kuris tuo būdu krauna lyg šykštuolis turtą,— paprastai yra aistringas žmogus (un passionné); jis nelengvai tesiskiria su tuo, kas yra aukos pašventinta. Jei jo eisena atrodo lėtesnė, ji bent turi galimybės pirmyn pastumėti. Rūpestingas vargo sliekas, jis ne žiovauja, bet užsispyręs žengia ir, po kelių metų, jau bus pražengęs smarkųjį kiškį, kurio laisvi judėjimai buvo pavydo priežastimi jo sunkiai eisenai.

Tas pat tinka pasakyti apie darbininką atsiskyrėlį, kuriam nėra daug intelektualių resursų (turtų medžiagine prasme—knygų pav.) nė žadinančios-stimuluojančios draugystės, užmestas kuriam nors tolimam provincijos kampelyje, kame jis rodosi pasmerktas vysti būdamas ištremtu toli nuo turtingųjų bibliotekų, nuo garsingų paskaitų, nuo vibruojančios, kaip styga, publikos—darbininką gyvenantį tik savimi ir savimi tegalintį pasitikėti ir tik iš savo asmenybės gelmių semtis veik viską.

O, tegu nė šis juo labiau nenusimena! Viską prieš save turėdamas, tesaugoja tik save ir tesitenkina tuo. Gyvai liepsnojanti širdis nors tyruose gyventų, turi daugiau pasisekimo, šansų—negu mažas Lotynų kvartalo*) peninkšlėlis (gavé), kuris blogai naudojasi jam suteiktomis galimybėmis. Šiuo atveju lygiai kliūtys gali sukurti pajėgų. Kalnuose aštria lazda besiramstoma tik pavojin-

*) Quartier latin—yra studentų ir profesorių gyvenamas ramus Paryžiaus kvartalas.

gose vietose. Lygūs takai leidžia žmogui laisvai keliauti, o laisva kelionė, jei duoda progos apsileisti, tampa žalinga.

Visų svarbiausia — giliai norėti: norėti kuo nors tapti, ko nors atsiekti; jau pačiu noru būti savo idealo pašvęstu. Visa kita ateina savaime. Knygų esama visur ir jų vos mažas skaičius tėra būtinai reikalingas. Draugystė, žadiną akstinai randami atsiskyrimo — vienumos dvasioje: didžiosios dvasios ten visada yra ir didieji amžiai liepsnuojančią širdį traukte traukia į save atgal. Paskaitos...: tie, kuriems jos lengvai prieinamos, jei jie reikalui esant nepajėgia be jų apseiti, jomis blogai tesinaudoja. Del publikos gi, jei ši kai kada ir paakina, dažniausia tik sudrumščia, išblaško ir už dvejetą grašių, kuriuos rasi gatvėje, lengvai gali visą turtą ten palydėti. Daug yra vertesnė aistringoji vienuma, kame kiekvienas grūdas šimtąjį atneša, kiekvienas saulės spindulys rudeningai nuauksina.

Šv. Tomas, atvykdamas apsigyvenimui į Paryžių ir, iš tolo išvydęs didelį miestą, pasakė jį lydėjusiam broliui: „Brolau aš visą tai atiduočiau už vieną Chrysostomo šv. Mato Evangelijų komentorių". Kada tokių jausmų širdis gaivinama, nesvarbu, kur gyventi ir kokiais šaltiniais naudotis; tokiam telieka ištverti ir pasitikėti gyvenimu, kokį Dievas sutvarkys.

Jaunuoli, kuriam ši kalba suprantama ir kuris jauti išminties herojus slaptingai tave šaukiant ir kuris bijaisi būti nuskriaustas — manęs paklausyk. Ar turi dvi liuosi valandi į dieną? Ar gali prisiversti jas rūpestingai apsaugoti, jas gyvai sunaudoti ir toliau, būdamas lygiai su kitais Dievo Karalystės sargas, ar gali gerti Taurę, kurios nuostabaus ir kartaus skonio norėtų tau šie puslapiai leisti pajausti? Jei taip, pasitikėk. Daugiau: gyvenk pilnoje tikrybėje, atseit būk tikras kad pasiseks.

Būdamas priverstas pelnyti gyvenimui, pelnyti bent neaukaudamas, kaip dažnai aisitinka, savo sielos laisvėj. Apleistas būdamas, juo stipriau būsi bloškiamos atgal į savo kilniuosius tikslus. Dauguma didžiųjų žmonių turėjo kokį nors amatą. Daugelis mums yra pareiškę, kad dviejų valandų, kurių mes tereikalaujame, pilnai pakanka intelektualiam pašaukimui (destinée). Išmokite tas valandėles tinkamai tvarkyti; kasdien skendekite tame šaltinyje, kuris troškulį gesina, jį sukeldamas.

Ar norite savo mažtynika dalimi padėti išminties amžinam tęsiniui žmonių tarpe, suteikti dabarčiai dvasios taisyklių, atrasti faktus ir priežastis, kreipti nepastovius žvilgius į pirmaprades priežastis ir širdis į vyriausius tikslus, reikale atgaivinti gestančią liepsną, organizuoti tiesos ir gero propagandą? Tai jūsų dalis — tai tavo dalis visa tai, beabejo, verta papildomos aukos ir pavidulingos (jalouse) aistros.

Studijavimas ir pratybos to, ką tėvas Gratry vadina Gyvoji logika, atseit dvasios arba žmogiškojo žodžio (verbe humain) išvystymas tiesioginiu ar netiesioginiu kontaktu su dieviškąja

Dvasia ir Žodžiu, tas rustus (grave) studijavimas ir tos be atvangos (pratique persévérante) pratybos atvers tau nuostabios šventyklos angą. Tu būsi vienas iš tų, kurie auga, įgyja ir ruošiasi teikti puikiausių dovanų. Jei Dievas norės, tu vieną gražią dieną ras vietos kilniųjų asmenybių tarpe.

II.

Kita intelektualio pašaukimo savybė yra ta, kad krikščioniškas intelektualis darbininkas, kuris yra pašvęstasis, neprivalo būti izoliuotos. Kokioje padėtyje jis bebūtų, kad ir kaip būtų jis apleistas ar atsitraukęs materialiai, jis neprivalo duotis sugundomas individualizmo, kuris tėra tik iškreiptas krikščioniškos asmenybės atvaizdas.

Kiek vienuma (solitude - odinočestvo) gaivina, tiek izoliacija paraližuoja ir bergždina (stériliser). Izoliacija yra nežmogiškas reiškinys; nes žmogiškai dirbti, reiškia dirbti jaučiant žmogų, jo reikalus, jo didybes, jaučiant mus visus vienan bendran gyvenimam jungiantį solidarumą.

Krikščionis darbininkas nuolat privalo gyventi su visuomene (dans l'universel — subst.), su istorijos eiga. Kadangi jis gyvena su Jėzumi Kristumi, jis negali nuo Jo atskirti nė laikus, nė žmones. Tikras realus gyvenimas yra gyvenimas iš vien, gyvenimas didintėlės šeimos tuo vienu meilės įstatymu: jei studijos nori būti gyvenimo aktu, bet ne menu del meno, ne abstrakcijų grobstymu, jos privalo būti tojo širdingo bendravimo įstatymo tvarkomos. „Mes meldžiamės į krucifiksą — sako Gratry — bet tikras kryžius nėra izoliuotas nuo žemės".

Tikras krikščionis nuolat turės akyvaizdoje žemės skritulio, kuriame įsmeigtas kryžius, paveikslą, kur rūpestingi žmonės klajoja ir kenčia, kur išganingas kraujas, skaitlingais šaltinėliais, ieško jų pasitikti. Šviesa, kurios turi krikščionis, teikia jam tam tikros kunigystės; noras jos daugiau įsigyti yra jau savyje dovanos pažadėjimas. Kiekviena tiesa yra praktinga; labiausia, rodosi, abstrakti labiausia pakili — lygiai yra pati praktingiausia. Kiekviena tiesa yra gyvenimas, orientacija (kryptis), kelias tam vienam žmogaus tikslui atsiekti.

Štai delko Kristus, kaipo vienintėlį tvirtinimą, yra pasakęs: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas".

Dirbk, tat, visada naudojimo dvasioje (en esprit d'utilisation) kaip kalba Evangelija. Prisiklausyk žmonių giminės traškiam judėjimui aplink save; išskirk jos tarpe asmenis ar grupes, kurių silpnybė tau žinoma; išrask tai, kas galėtų juos nakčiai išplėšti (atseit iš tamsybės pakelti), juos praskaidrinti, tai kas, greičiau ar lėčiau, juos gelbsti. Šventosios tiesos tėra tos vienos išganingosios tiesos ir apaštalas yra pasakęs: „Dievo valia yra kad jūs šventais būtumėte" turėdamas omenyje mūsų manomą, kaip ir kiekvieną lygiai, darbą.

Kristus mūsų dvasios reikalingas savo Darbui (oeuvre), kaip jis žemėje būdamas buvo savo žmogiškos dvasios reikalingas. Jai išnykus mes Jį tęsiame; mes gavome neišmatuojamą garbę. Mes esame Jo „nariai“, atseit Jo dvasia savo dalyvavimu (en participation), Jo bendradarbiai. Per mus Jis veikia išorėje ir per savo Dvasią-įkvėpėją viduje, lygiai kaip žemėje gyvendamas išorėje Jis veikė savo balsu ir viduje savo malone. Kadangi mūsų darbas yra to Jo veikimo būtenybė, dirbkime, kaip Kristus dirbo medituodamas, semkimės, kaip Jis sėmės Tėvo šaltiniuose.

III.

Toliau pagalvokite, kad, jeigu visi laikai Dievui yra lygūs, jei Jo amžinybė yra spinduliuojąs centras kuriam visi laiko skritulio punktai yra lygiame atstume, — vis gi taip nėra mums, kurie gyvename periferijoje. Mes esame čia, tame dideliame rate, bet ne kitur. Jei mes čia esame, reiškia Dievas mus čia leido — padėjo. Kiekvienas laiko momentas mus paliečia ir kiekvienas amžius yra lygiai mūsų artimas, kaip ir kiekvienas žmogus; vienok žodis „artimas“ yra relatyvus ir Apvaizdingoji išmintis kiekvienam jo prasme apsprendžia (préciser) ir kiekvienas savo klusnioje išmintyje lygiai privalo dar ją savo keliu apspręsti.

Štai aš, XX-jo amžiaus žmogus, amžiaus, kuriame vystosi nuolatinė drama, liūdininkas perversmų, kurių gal nėra matęs mūsų žemės skritulys nuo pat to laiko, kada kalnai jame iškilo ir jūrės į savo didingas da bas nugulė. Ką gi aš privalau padaryti šiam nerimastingam amžiui? Labiau negu kada nors mintis laukia žmonių ir žmonės minties laukia. Pasaulis yra pavojuje, netekęs gyvenimo maximų (didžiųjų taisyklių). Mes esame lyg traukinyje, kurį paleido svaigulingu greitumu, ir nei signalų nei iešmininkų nesimato. Planeta nebežino kur bekeliaujanti, jos įstatymai ją apleidžia: kas grąžins jai josios saulę?

Ką aukščiau pasakėme, visai nėra skiriama intelektualio ieškojimo ribų siaurinimui ir jo uždarymui religinių studijų rate. Toliau mūsų mintis paaiškės. Jau sakėme, kad kiekviena tiesa yra praktinga, kad kiekviena išganinga. Bet mes nurodėme tam tikrą dvasią — kryptį, nuotaiką, kuri (ex clut) šalina diletantizmą.

Toji kryptis lygiai šalina tam tikrą archeologinę tendenciją, tam tikrą praeities meilę, kuri nesirūpina dabarties sopuliais, praeities garbinimą, kuris dedasi nežinąs visuotinojo Dievo buvimo (présence universelle). Ne visi laikai, ne visi amžiai turi tos pat vertybės, bet visi jie yra krikščioniški amžiai ir jų grandinėje yra vienas, kuris mums ir dar praktikos atžvilgiu pereina visus kitus: mūsiškis, gyvenamasis. Šiam vienam priklauso mūsų įgimtieji resursai, šios ar rytojaus dienos malonės, tad ir mūsų pastangos privalo tam atatikti.

Nepanešėkime į tuos, kurie nuolat atrodo benešą gėdulingus ženklus į praeities laidotuves. Gyvendami naudokime mirusiųjų

vertybes. Tiesa visada yra nauja. Kaip ryto žolė rasos atgaivinta, taip ir senosios dorybės nuolat nori naujai pražysti. Dievas nesęsta. Reikia Dievui padėti ne palaidotą praeitį, ne užgesusias kronikas, bet amžinąjį žemės veidą atnaujinti.

Tokia yra kataliko protininko dvasia, toks jo pašaukimas. Juo greičiau jis konkrečiai išspręs (préciser) šiuos bendrus davinius, pasirinkdamas kurią vieną sritį, juo geriau bus jam pačiam ir kitiems.

Antrame skyriuje bus kalbama: *Protininko krikščtonies dorybės.*

1. Bendrosios dorybės. 2. Protininkui privalios dorybės. 3. Maldos dvasia. 4. Kūno drausmė.

Iš aukščiau išdėta matome, kad duotieji ir ketinamieji duoti patarimai taikomi visiems kas šiokiu ar kitokiu būdu ketina auklėti savo mintį plačia žodžio prasme. Mums lietuviams ir ateitininkams ypač svarbu giliai galvon juos įsidėti ir pasekti. Jei Lietuvoje šiuo metu apskritai reikalingas ypatingas minties įtempimas, tad ateitininkams tuo labiau, nes mes pretenduojame Lietuvai būti „išrinktąja gimine“, „žemės druska“, „laimingomis mielėmis“. Mums Dievas davė daugiau savo Dvasios, įtikėjo tam tikrą misiją, suteikė mums tos begalinės laimės kovoti po savo Vėliava, po Kryžiumi, bet užtat iš mūsų daugiau ir pareikalaus. Tad ruoškimės iš jauno tinkamai mums įtikėtus uždavinius atlikti. Tuo tikslu ir sekime intelektualio gyvenimo drausmę, kiek bepajėgdami, nors šv. Paulius ir skųstųsi: „Video meliora proboque, deteriora sequor“.

Ed. Turauskas.

Mūsų mirusieji.

A. A. Katrė Bičiūtė

Šiaulių Mokyt. Seminarijos III kurso mokinė.

Po Kalėdų atostogų grįžtame vėl visi moksleiviai prie savo kasdieninio darbo — mokslo. Prisiminkime draugai-ės, tas linksmas dienas, kuomet vėl turime laimę pasimatyti su savo išsiilgusiais mokslo draugais. Širdingiausis sveikinimasis, linkėjimai Naujiems Metams... Bet deja pasaulis ne visuomet žvelgia į mus savo šypsančiu veidu. Štai ir mes Šiaulių Mokyt. Seminarijos ateitininkai sutikome tuos nelaimingus 1924 m. Kaip negrįš pergyventi metai, taip ir mūs idėjos draugė Katrė Bičiūtė nebegrįš. Ji mirė sausio 3 d., eidama vos dvidešimtus metus.

Organizacijos darbui K. davė atatinkamą įkainavimą ir dirbdama įvairiose literatūros kuopose ir sekcijose, rengėsi ateity visuomenei patarnauti.

Straipsnelius rašė iš liaudies gyvenimo. Scenoje ji savo maloniu ir švelniu tonu žiūrėtojams malonų įspūdį darė.

1922 m. turėjome laimę įsisteigti ateitininkų kuopą. Mūsų idėjos darbui K. buvo pasiaukavusi su visa savo siela: eina kuopos pirmininko pareigas, darbuojasi laikraštėlio redakcinėj komisijoj. Jėgų ir energijos ji visur užteko.

Mirė ji... Saulės spinduliai, pilni gyvybės, kurie šildot pavasarį žiemos ledus ir gaivinat visą gamtą, kodel jūs jai gyvybės neduodat?! Maldausime To, kas gyvybę duoda ir atima, gal Jis mūsų maldą išgirs. Bet veltui. Kas daryti?.. Ak tu žiaurioji mirtie, kam vietoj vaismedžio dykumą palikai?

Tas medelis yra išrautas iš mokslo dirvos ir ilsisi Žagarės kapuose juodąja žeme apklotas. Kuomet mes tavo idėjos draugai-ės ten pirmą žingsnį žengsime, tarsime: ilsėkis kūne šioje žemėje, o siela garbink Dievą danguje.

J. Lyra.

— Tenka patirti, kad Vyriausioji At-kų Taryba (ją sudaro: prezidentas Dovydaitis, stud. at-kų S-gos pirmininkas J. Matulionis ir moksl. at-kų org. pirm-kas Steponaitis) vasaros atostogų metu žada šaukti at-kų kongresą, į kurį bus kviečiami moksleiviai, studentai ir baigusieji mokslą at-kai. Be to vyriausioji at-kų taryba ruošia at-kų organizacijai naujus įstatus ir mano nauju būdu sutvarkyti at-kų organizaciją.

— Nuo sausio mėn. 15 d. iš „Ateities“ Redakcijos atsisakė del daugumos pareigų J. Grinius ir K. Šapalas. Vieton atsisakiusiųjų pasikviesta: A. Petrauskaitė ir Pr. Montvydas.

— Pereitą rudenį Šveicarijos Friburge baigė mokslus šie at kai: K. Matulaitis — filosofijos daktaro laipsniu ir L. Čepulis — gamtos mokslų licenciatu.

— 29-31 d. gruodžio mėn. įvyko pirmieji at-kams kursai. Iš provincijos į kursus atvažiavo 228 asmens. Nemažas skaičius ir kauniečių dalyvavo. Kursų programoje buvo paliesti gyviausi at-kų reikalai, kaip tai: mokslinis darbas, katalikybės ir doros objektingumas, at-kų visuomenės darbas, principai ir gyvenimas, santykiai su kitomis srovėmis, sportas ir abstinencija, organizacijos disciplina (drausmė), raštinės, kasos vedimas ir daug kitų smulkesnių, praktiniame gyvenime reikalingų dalykų. Kursu dalyviai su dėmesiu sekė programą; po kiekvieno klausimo referavimo buvo daug paklausimų ir diskusijų. Dalyviai aplankė Karo Muzėjų ir gavo progos atsilankyti žymiai papigintomis kainomis Valstybinės Dramos Teatre. Naujiems Metams sutikti buvo surengta vakarėlis su šokiais, žaidimais, dainomis ir arbata (su užkandžiu). Dalyviai, kiek girdėjome, išsiskirstė patenkinti ir reiškė noro, kad daugiau būtų rengiama panašių kursų. Už kursų surengimą reikia būti dėkingiems Moksleivių At-kų Centro Valdybai, ypač jos pirminiukui J. Steponaičiui.

— Pabaigoje pereito semestro įvyko studentų ateitininkų Kauno kuopos susirinkimas. Kalbėta kuopos sutvarkymo ir stud. at-kų uniformos reikalu. Kad įtraukus kaip galint daugiau narių į organizacinį darbą, nutarta, kad kiekvienas narys privalo dalyvauti kurioje nors sekcijoje.

— Pradžioje šio semestro (sausio m. 20 d.) įvykusiame studentų at-kų Kauno kuopos visuotiniame susirinkime buvo išklausyta kuopos valdybos apyskaita, kalbėta del santykių su kitomis studentų organizacijomis ir išrinkta pavasario semestrui nauja kuopos valdyba, į kurią įeina: Vainauskas, J. Dagelis, V. B. Aleksandravičius, Vl. Juodeika ir J. Aleksa.

— Sausio 20 d. įvyko Kauno moksleivių ateitininkų kuopos visuotinas narių susirinkimas. Jis tęsėsi tris valandas su viršum. Išrinkta nauja valdyba: Piktuižis, Keršulytė, Lukošius, Paukštys ir ir Bepirštis.

— 1923-2-XII padaryta Rietavo at-kų kuopos visuotinas susirinkimas, kuriame, perskaičius kai kuriuos aplinkraščius ir sekcijų įstatus, įkurta 3 sekcijos: Eucharistininkų, Abstinentų ir Sporto.

16-XII-23 įvykusiame susirinkime padaryta I-mojo pusmečio veikimo peržvalga, nutarta užsiprenumaruoti 20 egz. „Ateities“, 20 egz. „Sargybos“ ir 10 egz. „Jėga ir Grožis“, išrinkta atstovai į organizacinius kursus Kaune.

17 d. spalio mėn. 1923 m. Rietavo ateitininkai suruošė savybės vakarėlį, kuris davė 80 litų pelno, iš kurių 10 litų nusiųsta „Ateičiai“.

— 25-XI-23 Skuodo ateitininkai suruošė viešą vakarą, iš kurio gauta 214 lit. 96 cent. pelno, pinigai paskirti 5-tos klasės at-kams užsimokėjimui už mokslą (ši klasė išlaikoma privačiom lėšom be Šv. Ministerijos pagalbos ir todel mokesnis labai brangus).

— 15-XII Telšiuose įvyko Žemaičių Ateitininkų Susišelpimo Fondo „Ateitis“ narių metinis susirinkimas, kuris priėmė nutarimą susiaurinti šio fondo veikimo sritį, likviduojant jo skyrius ir jį paliekant egzistuoti ir veikti tik Telšių ateitininkų kuopos ribose. Taip pat nutarta aukas ir narių mokesnius rinkti tik bendrajam at-kų Susišelpimo Fondui, steigiant jo skyrius Telšiuose, Plungėj, Rietave ir Skuode, vietoj ten buvusių fondo „Ateitis“ skyrių. Telšių fondo „Ateitis“ valdyba sudaryta iš buvusiųjų Žemaičių fondo „Ateitis“ Centro Valdybos narių: M. Freimano, Gr. Valančiaus, D. Jurkaus, M. Kubilaitės ir K. Motužio.

— 18-XII įvyko visuotinas Telšių ateitininkų kuopos susirinkimas, kuris priėmė šiuos nutarimus:

1. Kreipti daugiau dėmesio į kuopelių aktyvesnį veikimą, tankiau darant susirinkimų, bendravimosi ratelių etc., 2. kuo plačiausiu maštabu varyti „Ateities“ platinimo darbą, 3. rengti vakarus „Ateities“ naudai, 4. vieton 10 centų mokėti po 25 centus nario mokesnio mėnesiui, 5. sudaryti At-kų Susišelpimo Fondo skyrių, 6. L. Gimn. ir Sp. Federacijos Telšių skyriaus nariams— ateitininkams sudaryti savo sekciją, 7. kiek galima daugiau narių nusiųsti į organizacinius kursus, 8. visom išgalėm prisidėti prie spaudos platinimo darbo.

Be to išrinkta fondo, vakaro rengimo, spaudos piatinimo komisijos ir atstovai į organizacinius kursus Kaune.

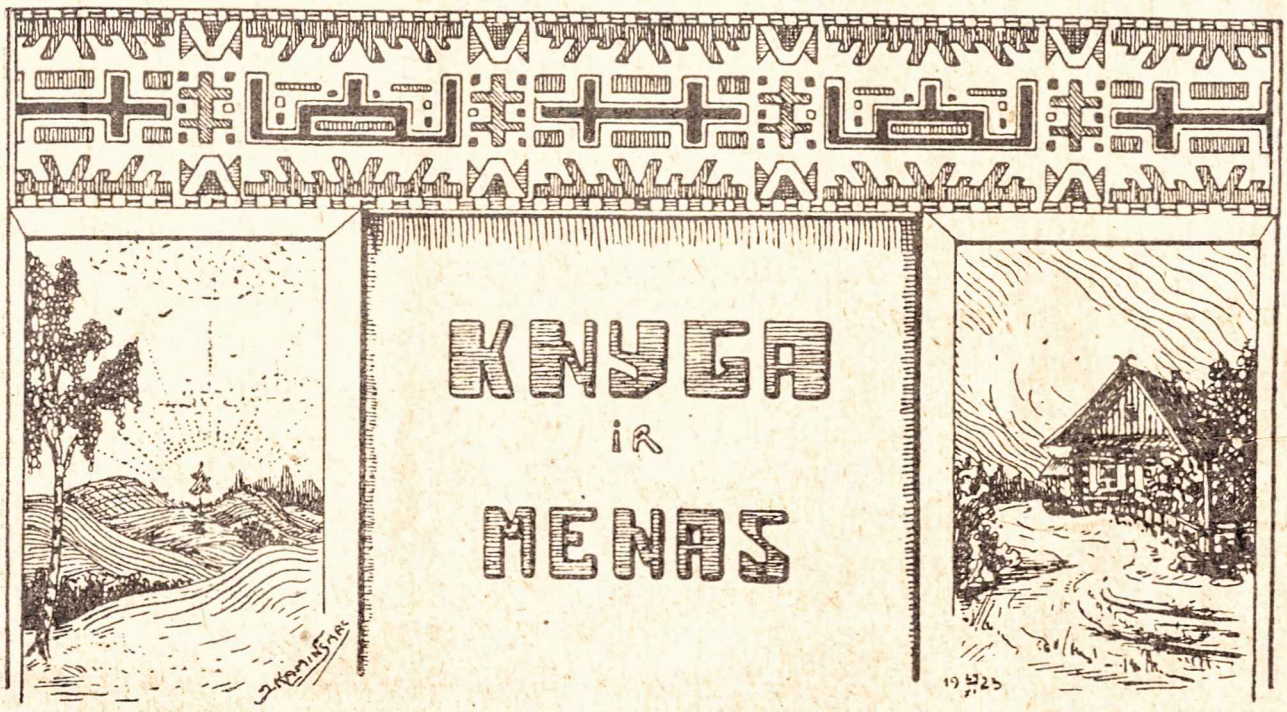

„**Kosmos**“ gamtotyros ir jos šalimų mokslų laikraštis. 3—4-jų (1921—1923) m. 3-sis (tų metų paskutinis) sąsiuvinis su bendru visų metų turiniu. 1923. Kaunas. 219+324 p.+IV.

Pirmame puslapyje „Dotnavos Žemės Ūkio Technikumo Entomologijos Kabineto darbai 1921—1922 m.“ St. Mostauskio. Skaitytojas tame straipsnelyje ne vien sausų darbo ataskaitos žinelių gaus, ras paminėta apie kenksminguosius vabalus: apie kinivarpus, mūsų miškų naikintojus, linų pelėdgalvius, kurie pereitą vasarą kai kuriose vietose nugadino žirnių laukus, apie obelų ilgasnapį ir obuolių vaisėdį, šiuos gerai pažįstamus sodų kenkėjus, ir apie kitus. Prie biologinių, paties autoriaus pastebėtųjų žinučių pridėta keli nurodymai, kaip nuo kenkėjų gintis. Tikimės susilauksią daugiau: pravartu, mat, būtų susipažinti su Lietuvos girija, kuri netik šiaip inteligentams, bet ir mokslininkams kol kas dar mažai tepažįstama.

„Ar yra gyvenamų žvaigždžių?“ P. Dovydaičio sulietuvinimas. Gal ne vienas ieškos čia žinių apie Marsą ir jo gyventojus. Tiesa Marsas yra, bet su gyventojais labai hipotetiškai atrodo. Gaila svajonių, bet tiesa brangesnė!

Pažymėtina Dr. K. Pakšto disertacijos vertimas, kurio paduota dar tik įvadas ir pirmasis skyrius. Toji disertacija buvo parašyta prancūzų kalboje ir įteikta Friburgo universitetui daktaro laipsniui gauti.

Kalbama apie Lietuvos klimatą. Mums įdomesnis skyrelis „Augmenijos įtaka“ 256 p., kur kalbama apie girių įtaka klimatui.

„Iš kovų su žemės viršūne“. Pr. Dovydaičio. Tęsinys pereito sąsiuvinio straipsnio. Dabar aprašomos pačios smarkiausios 1922 met. kovos su Everestu. Kas nors pamanys, kad čia žodis kova metaforiniai pavadintas. Aprašymą skaitant tikras kovos įspūdis

pasidaro. Reikia žinoti, kad čia su mokslininkais dalyvauja karininkai, kalnas šturmuojamas strateginėmis taisyklėmis, daromos stovyklos, iš tų stovyklų vedami antpuoliai didžiausiu narsumu, buvo ir sužeistų ir žuvusių ir... kalnas nenugalėtas: 500 metrų dar trūko.

„Vulkanizmo reiškinių priežastys“ Pr. Dov. Po didžių žmonių sukrėtimų ėmė ir žemės jėgos rodyti savo galybę. Neseni Japonijos įvykiai nugazdino nevieną ir toliausia nuo šios nelaimingos vietos gyvenusį. Nevienam lenda į galvą klausimas kas per vienos tos jėgos ir kaip atsiranda tos baisios nelaimės. Straipsnely duodama vulkanizmo jėgų aiškinimo istorija, pradedant nuo seniausių graikų mokslininkų, baigiant šių dienų teorijoms.

„Iš mūsų pasaulėvaizdžio istorijos“ Juška. Dvi žymesniųjų astronomų biografijos: Mikalojaus Koperniko ir Jono Keplerio. Mums čia įdomūs klausimai: liuterių protestantų ant Koperniko puolimai ir jo tautybė. Paskutinis papildomas pačios redakcijos „Apie Koperniko gimimą ir tautybę“. Aiškiai matosi, kad daviniai linksta prie vokiečių, na tas netrukdo lenkams spausdinti markes su jo paveikslu, mokyklose apie jo lenkiškumą kartoti ir tt.

Gale įdomus įvairių smulkmenų skyrius. Nors mūsų ne vienas mokąs svetimąsias kalbas, bet sekti mažai kas teseka užsienio spaudą, na ir išgirsti naujienų, ypačiai mokslo naujienų kiekvienas norėtų. Tokia apžvalga ne vieną suįdomins. *J. Ž.*

Kaunas. Savybės vakarėlis. 1923 m. Gruodžio mėn 1 d. Kauno Ateitininkų kuopa suruošė „Saulės“ namų salėj vakarėlį. Vaidinta Dmuševskio vieno veiksmo komedija „Gaila Ūsų“, kurį veikalą režisavo ir rengė tos pačios kuopos ateitininkas Kazys Krušnauskas.

Anzelmo Domanskio rolę vaidino J. Sabaliauskas, kurią atliko sulyginus gerai, tik buvo daromi žydiški gestai. Markelio Organo rolę — K. Krušnauskas atliko gana gerai ir pirmoj scenoj jautėsi visai laisvai, tik antru kartu įėjęs scenon, buvo veik visai be grimo, tat buvo jaučiama šiek tiek varžymosi. Taip pat atliko Daratos rolę gerai p. Steponaitytė. Šiek tiek disonanso vaidiniman įnešė J. Šileikis — Erasto rolėj. Buvo matyt, kad veikėjas nemokėjo tinkamai žodžių ir kai kur kalbėjo visai ne tuo tonu, kuriuo reikia. Taip pat p. Naujokaitė visai nebuvo įsigyvenusi ir scenoj jautėsi, kaip pagauta. Bendrai del vaidinimo, atminus, kad buvo vien tik savo jėgų bandymas, reikia pasakyti, kad gana gerai pavyko. Antruoju programos punktu ėjo gyvasis paveikslas „Sibiro kalėjime“. Labai didelį įspūdį ir susijaudimą publikoj sukėlė kalėjime prirakintas senelis-lietuvis... Šis paveikslas priminė kiekvienam pergyventus vargus del lietuvystės...

Toliau sekė deklamacijos. Visos pakenčiamos, tik vienos, kaip „Girtuoklio daina“, kurias deklamavo panelė, viską sugadino...

Vakarėlis baigėsi šokiais $11^1/_2$ val. Visur tvarka pakenčiama.

Buvęs.

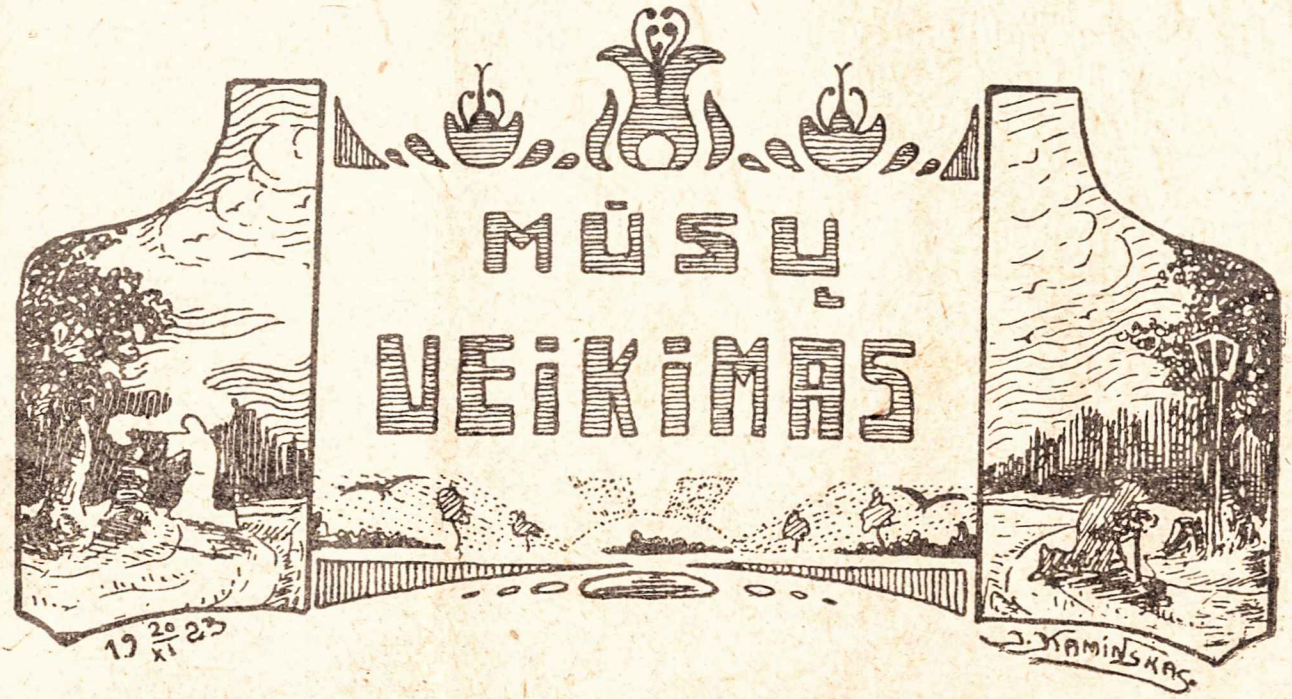

Biržai. Iš jaunųjų ateitininkų gyvenimo. Biržų jaunųjų ateininkų kuopa įsikūrė 1920 metais. Pirmais gyvavimo metais maža kas nuveikta. Tik po vasaros atostogų kuopa galutinai susitvarkė ir pradėjo smarkiau dirbti lavinimosi darbą.

1921 metais pedagogų taryba kuopą uždarė, nes neturėjo savo įstatų, bet veikė vyresniųjų a-kų įstatais. Kuopos darbas sustojo. Veikė tik viena kuopos valdyba, ir dėka jos veiklumui kuopa po trijų mėnesių vėl pradėjo darbą tik nauju „Kankliečių“ vardu.

Sekančiais 1922 metais kuopa gavusi iš ateitininkų Centro Valdybos Jaunesniųjų Ateitininkų įstatus vėl savo vardą pakeitė. Bet jauniesiems at-kams beveik gimnazijoje ir nebeteko pasirodyti, nes 1922 m. vasario 25 dieną Biržų jaunųjų at-kų kuopai, pedagogų tarybos buvo paskelbtas „mirties dekretas“. Einant tuo p. tarybos įsakymu kuopa turėjo būti tuojaus likviduota. Už neklausymą buvo grasoma kuopos vadus prašalint iš gimnazijos. Likvidavimo aiškios priežastys nebuvo nurodytos, visi mokytojų užmetimai buvo mūsų atremti. Nerasdami priežasčių mokytojai pareiškė, kad toks jų nusistatymas ir tiek, ir mes turime su juo skaitytis.

Daugiausia už visus teko nukentėti mūsų kuopos vadams, kasdien gaudavo įsakymus kuopą likviduoti ir girdėdavo įvairius grasinimus, norėta jie nugasdint, nes jeigu jie būtų metę kuopos darbą, kaip tai padarė kai kurie šiaudadūšiai nariai, tai kuopa būtų savaimi išnykus. Bet tai neįvyko, nes tuo laiku kuopos valdyboje buvo energingi ir drąsūs asmens pilnai ateitininkų idėjai pasišventę. Nors daug jie turėjo nukentėti nuo mokytojų visokių pajuokimų, net viešai pamokų laike.

Bet nežiūrint tų visų kliūčių Biržų jaunųjų at-kų kuopa dėka energingiems vadams išėjo iš tos nelygios kovos pergalėtoja ir jos veikimas ne tik, kad nenusilpo, bet dar pagerėjo ir net narių

skaičiumi padidėjo. Kuo labiau persekiota, tuo daugiau dirbta. Tik kova gimdo karžygius. Nors de jure kuopa ir liko panaikinta, bet de facto ji yra ir bus.

Pažvelgę į tuos trejus Biržų jaunųjų at-kų kuopos gyvavimo metus, matome vien kovą ir kovą, kovą už kuopos būvį, kovą už savo idėjas, už savo švenčiausius įsitikinimus, kurie norėta iš mūsų jaunų širdžių išrauti.

Daug turėjome visokių kliūčių, bet šį tą ir nuveikėme. 1922-23 m. kuopa turėjo 95 narius. Veikė pasidalijus į dvi merginų ir vaikinų kuopeles. Iš viso padaryta 42 įvairus susirinkimai ir posėdžiai. Perskaityta 68 referatai įvairiomis temomis, deklamuota eilės, monologai ir t. t. Ateity tikimės daugiau ko nuveikti.

Al. Berželis.

Prienai. Jau ketvirti metai, kaip įsikūrė Prienų ateitininkų kuopa. Kaip kiekvienus metus, taip ir šiemet, vos susirinkus po atostogų stvertasi organizacinio darbo. Ligi šiam laikui veikta nepasiskirsčius kuopelėmis. Susirinkimai daromi kas 1—2 savaiti. Susirinkimuose patys nariai skaito savo paruoštas paskaitas. Nuo šių mokslo metų pradžios laikytos šios paskaitos: 1) Mūsų darbas. 2) Visų tautų monoteizmas. 3) Sąžinės laisvė. 4) Stropumas. 5) Misticizmas. 6) Spauda ir jos skaitymas. „Ateities“ į kuopą pareina 65 egz. „Ateitis“ skaitoma pačių mokinių ir kai kurių mokytojų. Be „Ateities“ išplatinta keliolika egz. žurnalo „Romuva“. Kuopoje veikia priešalkoholinė ir sporto sekcijos.

Priešalkoholinė sekcija turi 15 narių. Nusistačiusi dirbti už sekcijos ribų. Sekcijos nariai lankosi su paskaitomis pavasarininkų ir kitų org-jų susirinkimuose. Organizuoja „Angelo Sargo“ vaikų sąjungas. Išplatina 18 egz. „Sargybos“.

Sporto sekcija turi 17 narių. Iš pradžios mokslo metų, sporto mankštinimaisi buvo daroma gana dažnai ir energingai. Dabar gi prisiartinus žiemai, sportininkai, neturėdami tinkamos vietos mankštinimuisi, šiek tiek savo veikimą sustabdė. Bet netrukus ketina vėl energingai griebtis darbo. Užsisakę beveik visi per Sporto Federacijos Centrą pačiūžas ir laukia su nekantrumu jų pasirodant Prienuose.

Pastaruoju laiku prisidėjo prie ateitininkų kuopos ir vaidilutės. Prisidėjus vaidilutėms kuopa žymiai padidėjo narių skaičiumi. Geresniam veikimui išsiskirstyta trimis kuopelėmis: 1 mergaičių ir 2 bernaičių. Manoma, kad veikiant kuopelėms, veikimas žymiai pagerėsiąs. *Viens iš narių.*

Linkuva. Praeitų metų mūsų kuopos veikimas buvo silpnas, tame galima kaltinti buvusią kuopos valdybą. Bet pasilsėję per vasarą ir įgavę naujos energijos pradėjome iš tiesų darbuotis. Pirmiausia išrinkome darbščią — energingą valdybą, kurios dėka savo veikimu galime pasidžiaugti. Prie bendros kuopos yra mergaičių kuopelė ir šios sekcijos: „Folkloristų ir L. Š. K. D. Muzėjaus“ ir abstinentų. Šiame pusmety padaryta keturi visuoti-

ni kuopos susirinkimai ir juose skaityta šie referatai: „Valia“, „Gyvenimas, auklėjimas ir knygų skaitymas“, „Darbas“ ir šios paskaitos: „Kaip mes suprantame kultūrą“, „Filosofija ir jos padalinimas“, „Nemalonumas ir kentėjimas“ ir dar pasakyta dvi prakalbos.

Mergaičių kuopelė dar nesenai įsisteigė, tai daug apie jos veikimą negalima pasakyti, girdėti, kad turi daug gerų norų ir stengiasi savo darbe pasižymėti. Abstinentų sekcija turi 20 narių. Susirinkimą padarė vieną ir jame laikyta viena paskaita. Jos nariai platina liaudies tarpe priešalkoholinę literatūrą ir pasiryžo eiti į liaudį ir jai išaiškinti alkoholio kenksmingumą.

Folkloristų ir L. Š. K. D. Muzėjaus sekcija nesenai dar įsikūrė, bet jau parodė darbštumo, pasigamindama sau gerą ir plačią programą tam reikalui. Be to, mūsų kuopoje yra Katalikiškos spaudos platinimo komisija, kuri sekmingai dirba tą kilnų darbą. Laikraščius platina duugiausia liaudies tarpe.

Bendrai, šį pusmetį mūsų kuopa gerai darbavosi; viduje sustiprėjus, nuotaika gera ir visi su entuziazmu imasi to darbo, kad visa atnaujinti Kristuje. Tegul Dievas mums padeda tame darbe.

Ignas.

Raguva. Iš visos Lietuvos kampelių girdėtis įvairūs ateininkų moksleivių judėjimai, darbavimaisi, o iš Raguvos — nė žodžio, rodos, kad tas kampas tebemiega ilgų baudžiavos laikų, rusų jungo ar vokiečių okupacijos miegu. Iš tikrųjų to nėra, jis dirba, bet lig šioliai tas darbas del įvairių priežasčių nebuvo iškeltas viešumon. 1921 m. kap. S. Žyžiui padedant įsteigėme kuopą su 20 žmonių.

1921 — 22 mokslo metais padarėme 9 visuotinus susirinkimus. Tie pirmieji mūsų gyvenimo metai buvo labai sunkūs, nes mes dar nepažinome tos reikšmės bei naudos, kurią teikia ir teiks toji organizacija.

Sekantieji 1922 — 23 moks. met. buvo šiek tiek kitoniškesni, nes tame laikotarpyje padaryta 13 visuotinų susirinkimų. Bet kas svarbiausia, kad tuos susirinkimus paįvairindavo rengiamos tų pačių narių bei svečių paskaitos, kurių iš viso buvo padaryta apie 10. Be to dar tais mokslo metais buvo surengta du vakaru. Viename tai yra pirmajame buvo statyta du veikalėliu: „Iš tamsos į šviesą“ ir „Baudžiauninko likimas“. Antrajame: — „Hanėlė“. Vakarėlių pelnas buvo sunaudotas: knygyno padidinimui, įvairių sekcijų išlaidų padengimui, o likusieji, sulig valdybos nusprendimu, tapo palikta kuopos iždе.

Pasibaigus atostogoms visi moksleiviai ateitininkai kupini energijos ir vilties susirinkome į mokyklą ir sukoncentravę savo darbo jėgas uoliai pradėjome tęsti pradėtąjį darbą.

Dabar mūsų kuopos narių skaičius žymiai padidėjo, būtent iš pradžios, kaip jau buvo sakyta, tebuvo 20 asmenų, o šiandien jų skaičius padidėjo iki 90. Padidėjus narių skaičiui proporcingai padidėjo ir literatūros išplatinamas. Šiandien mūsų kuopoje

yra išplatinama 15 ekzempl. „Sargybos“ ir 20 ekzemp. „Jėga ir Grožis“. Mūsų organizacijos organo „Ateities“ išplatinama irgi 20 ekzemp. Dauguma turi prenumeratą, o kiti yra išplatinami atskirai.

Turime įsisteigę sporto sekciją, kuri jau yra įsigijusi visus reikalinguosius įrankius, bet gaila, kad dar nėra tinkamai prirengta žaidimo aikštė. 1922 — 23 moks. met. įsikūrė literatūros ir abstinentų sekcijos.

Pradžioje šių mokslo metų surengėme vakarą. Jame buvo statyta veikalas: — „Pinigėliai“.

Bendrai paėmus dabartinį mūsų kuopos stovį ir sulyginus su pirmykščiu jos stoviu atrastume didelį pažangoje skirtumą. Duok Dieve, kad tas skirtumas nuolat didėtų, o mūsų kuopa vis kiltų. Taigi draugai ir draugės, griežtai pasiryžkim žengti, kiekvienas atskirai ir visi bendrai prie pagrindinio mūsų idealo — „Visa atnaujinti Kristuje“. *Fiduslegatus.*

Kybartai. Po penkerių metų letargijos miego pabudo ir Kybartų moksleivija ir pradėjo burtis į būrelius.

Ligi šių metų čia buvo tik 4 klasės, todel negalėjo mokiniai susispiesti į kuopeles, nes nebuvo tinkamų vadų jas vesti. Šiemet įsteigus V-ją klasę ir atvažiavus mokiniams iš kitų mokslo įstaigų įsisteigė at-kų kuopa. Del geresnio veikimo kuopa susiskirstė į dvi kuopeles, vaikinų ir mergaičių.

Bendrame susirinkime išsirinko bendrą valdybą ir revizijos komisiją; valdybon išrinkta: pir. A. Vabalas, vicepir. I. Matusevičaitė, sekrt. A. Povilauskas, iždin. Rukštelytė, knyg. M. Petruškevičaitė ir O. Kizlauskaitė, revizijon St. Didrikis, V Krasauskas ir Stelmokaitė.

Nuo pradžios veikimo padaryta iš viso 9 susirinkimai, kuriuose laikyta 3 paskaitos, 6 reteratai ir perskaityta keleta straipsnelių. Užpirkta mišios 1 metui sukakus po a. a. Krasnicko mirties, laike mišių giedojo at-kų horas. Suruošta 1 pasilinksminimas ir ateitininkų iniciatyva sutverta „J. A.“ kuopa.

Toliau manoma nuveikti daug daugiau, nes jau visi įprato į savo darbą ir pamatė, jog daug naudos duoda susirinkimų lankymas.

Ir taip Kybartų moksleiviai dirbkit su energija, o pamatysit, jog daug naudos iš to turėsit sau ir būsit ateityje naudingi visuomenės darbui. *Kybartietis.*

Šeduva. Šių metų rugsėjo 21 dieną Šeduvoj įsikūrė Ateitininkų kuopa. Pradžia darbo šitos jaunos at-kų kuopos yra graži. Padaryta jau keli sus-mai, kuriuose skaitoma narių ruošiami referatai, kaip „Alkoholio kenksmigumas moksleiviams“, „Valios stiprumas“ ir kiti. Narių kuopoje yra 52. Valdyboje dirba E. Grybaitė — pirmininkė, K. Bačauskas — v.-pirmininkas, J. Jankus — sekretorius, K. Tumas — iždininkas, ir F. Prekezis — vald. narys.

Be to susitvėrė jau Abstinentų sekcija, kuriai vadovauja P. Juškaitė ir manoma veikimas plėsti ir kitose srityse, kaip Eucharistija, sportas ir tt.

Kuopa leidžia savo laikraštėlį „Ateitininkų žiedai“ štai kokie tikrai džiuginą draugų Šeduviškių pirmieji žingsniai. Dieve, padėk jaunajai kuopai! S.

Pilviškiai. Pas mus veikimas grįžta vagon, nes pradžioje metų, dėliai mokytojų stokos, nepastovioms pamokoms esant, negalėjome sušaukti visuotino susirinkimo ir pritraukti daugiau narių, nes nuo pernai liko 8. Apystovos veikimui neblogos. Iš mokytojų pusės randame pritarimo.

„Ateites“ išplatinama 15 egz. Pradžioje pirko tiktai berniukai, bet pastaruoju laiku ir mergaitės ėmėsi skaityti. Pažymėtina, kad draugės labai neskaitlingai lankosi susirinkimuose. Negražus reiškinys. Draugės! daugiau energijos! *Kazys.*

Fribourg (Šveicarija). Friburgas lietuvių jau gerai žinomas, nes čia sėmė mokslo žinias, daug jau dabar garsių Lietuvoje darbininkų. Tai yra Šveicarijos gilumoje, kiek arčiau prie Prancūzijos, katalikiškas miestelis, o jame katalikų universitetas. Čia suplaukia iš visų šalių katalikiškosios jaunuomenės aukštojo mokslo eiti. Neatsilieka ir lietuviai. Ir šiemet čia studijuoja 10 lietuvių. Jie čia susidarę akademinę draugiją „Lithuania“ ir studentų ateitininkų kuopą. Ateitininkų kuopos veikimas pasireiškia tame, kad nariai palaiko katalikišką spaudą, seka ir palaiko ateitininkų judėjimą ir tarpusavy sprendžia įvairius ateitininkų organizacijos reikalus. Be to dar čia išsirašoma „Ateitis.“ Kitoks veikimas čia apsireikšti negali, nes viena, kad atskirti nuo savo gimtojo krašto, antra kiekviens paskendęs studijose. Jau šiais mokslo metais, čia užbaigė univetsitetą 3 lietuviai: Liūdas Čepulis licenciato laipsniu, Kazys Matulaitis Daktaro laipsniu ir M. Ambraziejūtė Daktaro laipsniu.

Pažymėtina praleistos čia Kalėdų šventės. Kūčių vakarą pas ponią Bays susirinko visi lietuviai. Stalas jau buvo atatinkamai vakarienei paruoštas. Mes patys pasirūpinome plotkų. Susėdus visiems prie stalo, stud. J. Leimonas prašo kun. N. Pakalkos perskaityti atatinkamą šiai vakarienei evangelijos vietą. Kun. Pakalka perskaito evangeliją ir keliais žodžiais pabrėždamas šio momento svarbą, sveikina visus sulaukus šios iškilmingos valandos. Dalinamės plotkomis, spaudžiam viens kitam rankas, linkim kits kitam sekmingai baigt mokslus, grįžti Lietuvon, čia sekmingai darbuotis ir sulaukt daug linksmų Kalėdų švenčių. O už lango siaučia pūga. Smarkus vėjas staugia kalnuoto Friburgo pakampėmis, didelio sniego ir lietaus lašai balzgenas į stiklus. Į galvą nejučiomis sminga lygieji Lietuvos laukai, mūsų tėvučių nameliai. Ten gal būt jie taip pat sėdi visi už balto stalo, gal taip pat laužo plotkas ir mini mus į čia atskridusius. Vieno kito, iš mūsų

būrelio, akių žvilgsny ir veido išraiškoj lyg šmėkštelia kaž koks paslaptingas liūdėsio šešėlis. Bet tai tik viena akimirka ir mes vėl visi linksmi tokiam jaukiam būry, tokioj gražioj, savotiškoj šeimynoj — pasakojamės, juokiamės. Neapsieinama ir be prakalbų. Kalba J. Leimonas, Kl. Ruginis, Ūsaris ir Lagis, pabrėždami šio momento mums, kaipo katalikams, svarbą, ragindami pasisemti čia pajėgų, ateities darbams Lietuvoje, kartu sveikindami tik ką baigusią Daktaro laipsnių universitetą draugę Ambraziejūtę. Dr. Ambražejūtė dėkoja už sveikinimus ir pareiškia, kad ji savo pajėgas pašvęs Lietuvos labui. Ir vėl visi pasakojamės, juokaujam. Rods kad mes šimtą metų nesimatę, nesišnekėję. Taip nė nepajutom, kaip prabėgo šventas Kūčių vakaras. 12 val. nakties nuskubėjom Kūdikėlio mišių išklausyti. Nors pūga siaučia, bet Friburgas juda: žmonių būriai bėga į bažnyčią. Bažnyčios pilnos žmonių. Gaudžia varpai, paslaptingai dega žvakės, vargonų ir bažnytinių chorų balsai veržias į aukštybes, suklaupusių minių sielos karštomis maldomis sveikina pasaulio Atpirkėją. Bet staiga sujuda klūpančios minios. Kas tai? Tai eina šventos Komunijos priimti. Tai Friburgo katalikai šitaip sutinka Kristaus užgimimą. Ir vėl nejūčioms skridom į Lietuvą, galvojom, kaip ten sutinka pasaulio Išganytojaus užgimimą.

Jaunas studentas.

Adminisracijos pranešimas.

„Ateities“ prenumeratos kaina moksleiviams užsisakant per kuopą 8 lt. metams, 4 lt. pusei metų, 2 lt. trims mėn. Atskiras num. imant iš kuopos 1 lt. Nemoksleiviams prenumerata 15 litų metams, 1.50 lt. atskiram num. Kuopos, kurios neprisiųs iki 15 d. vasario mėn. prenumeratos pinigų bent už pirmus tris mėn. (po 2 lt.), turės atsiskaityti, kaip pardavinėjant atskirais ekzemplioriais (po 1 lt. kiekvienam ekz.). Siunčiant pinigus reik prisiųsti ir prenumeratorių sąrašą.

Be to prašoma kuopų baigt atsilyginti likusią skolą už 1923 m., „Ateitį“ ir prisiųst neišplatintus numerius, nes mums kai kurių (10 ir 12) trūksta.

„Ateities“ Administracija.

Aukos „Ateičiai“.

Prienų kuopa	100 lt.
Rietavo kuopa	10 „
Kun. prof. Kuraitis	50 „
X	5 „

Už aukas ačiū.

„At.“ Administracija.

Laiškas „Kosmo“ recenzentui ir visiems ateitininkams.

Praeitų metų 12-me „Ateities“ sąsiuviny draugas J. Ž., palankiai paminėjęs mano leidžiamąjį gamtotyros žurnalą „Kosmos“, pagailestauja, kad jis „taip retai pasirodo“, „kad laikraščio forma neperpuikiausia“: girdi, „jei būtų gražesnė išvaizda, iliustracijos, kas gamtos ir geografijos mokslo laikrašty būtina, manau daug daugiau jis skaitomas būtų.“

Mano mielas drauge! Niekam labjau kaip man nesopa širdies, kad „Kosmos“ iki šiol tegalėjo taip retai pasirodyt, ir tik tokiu, o ne gražesniu pavidalu — ant geresnio popierio ir su iliustracijomis. Bet vieni tiktai toki draugo gailestavimai visiškai nieko negali padėti. Kad „Kosmos“ galėtų tikrai pagerėti, čia reikia dar ir kai kurio darbelio nudirbti. Manydamas kad draugas nesi tiktai tuščiakalbis ir „Kosmui“ pagerinti neatsisakysi ir darbeliu prisidėti, paskelbsiu, kokios rūšies darbeliu galima prisidėti „Kosmui“ pagerinti — jo ėjimui padažninti ir spausdinimo technikai pagerinti. Tam reikia, pirmiausia, kad visi iki šiol išėjusieji sąsiuviniai, kurių dar galima gauti (1920/1921 m. 2 — 5 sąs. ir 1922/23 m. 1 — 3 sąs.) būtų tuč tuojaus išplatinti. Šitai padėtų leidėjui išsimokėti „Kosmo“ leidimui užsitrauktas skolas. O kai del šių 1924 metų, tai reikia, kad tuč tuojaus būtų surinktas mažiausia vienas tūkstantėlis prenumeratorių, kurie išanksto užsimokėtų po 20 litų. Tada šiais metais aš apsiimu išleist „Kosmo“ bent ketvertą knygų, kiekvieną 8 — 10 spaudos lankų didumo, ant gero popierio, su iliustracijomis, vienu žodžiu visai europiško pavidalo. Šituodu darbeliu tatai ir kviečiu draugą pasiimt suorganizuot, o visus ateitininkus prašau kiek kas išgali šį jau išėjusių „Kosmo“ knygų išplatinimo ir 1924 m. prenumeratos rinkimo — darbą dirbti padėti.

Taigi draugai, nuo jūsų pareina, ar mums turėti rimto turinio ir pavidalo gamtos mokslo žurnalą ar ir šitokio, kokį iki šiol turėjome, nebetekti! Tatai sukruskite!

Prof. Fr. Dovydaitis,
„Kosmo“ redaktorius ir leidėjas.

P. S. Visais „Kosmo“ platinimo ir prenumeravimo reikalais kreiptis arba į „Kosmo“ arba į „Ateities“ redakciją. Dar reikiamųjų išplatint knygų kaina tokia; I—II (1920-1921) m. 2 — 3 ir 4—5 sąsiuviniai kainuoja po 3 litus, III—IV (1922-23) m. komplektas (3 sąsiuviniai) 10 litų, (atskiri sąsiuviniai: 1-sis 3 litai, 2-sis ir 3-sis—po 5 litus); Visas platinimo išlaidas platintojai galės atsiskaityti iš surinktų pinigų, taip kad jiems nieko neteks pridėti, kaip tik savo pasidarbavimo.

Red. prier. Nors *vieno tūkstantėlio* prenumeratorių suradimas mums atrodo labai abejotinas, bet šiuo laikraščiu mes turime labiau susiinteresuoti — kiek galint daugiau surast prenumeratorių, na, ir savo knygynams būtinai išėjusius ir išeisiančius sąsiuvinius užsisakyti.

Atsisveikinimas.

Nuo 1923 m. „Ateities“ Nr. 2 man teko garbės ir malonumo lig šio laiko vesti „Ateities“ dailiosios literatūros skyrių. Bet nunai, kai prisidėjo daug kitų sunkių pareigų, turiu nuo redagavimo minėto skyriaus atsisakyti. Todel su šiuo „Ateities“ numeriu baigdamas man lig šiol paskirtą darbą ir atsisveikindamas su bendradarbius, tariu širdingą dėkui jums už rėmimą mūsų „Ateities“ raštais, o visiems kitiems už moralinį ir materialinį palaikymą, ir kartu visų prašau man atleisti, jai kam nusidėjau, o mūsų „Ateičiai“ linkiu laimingai toliau klestėti.

J. Grinius,
buv. „Ateities“ Redakcijos narys.

Kaunas, 1924. I. 24.

Padėka.

Šiuo turiu garbės išreikšti gilios padėkos žodžius draugams J. Griniui ir K. Šapalui, padėjusiems man vesti „Ateitį“.

Juoz. Mičiulis,
„Ateities“ redaktorius.

Ateitininkų ženklelis.

Skelbto konkurso terminas pasibaigė. Tam tikra komisija peržiūrėjusi 5 pateiktus projektus nėrado nė vieno tinkamo.

Netrukus bus paskelbtas antras konkursas. Komisiją sudaro: L. K. St. A-kų S-gos atstovas, L. K. M. At-kų Org-jos atstovas ir trys ekspertai.

Redakcijos atsakymai.

Jaunam studentui. Dėku, kad dr. mūsų neužmiršti, bet „Būna gyvenime visokių momentų“ nededame, nes manome, kad dr. gali geresnių dalykėlių parašyti.

R. Karalienei. Draugės „Ar atmeni?“ gavome; dėku. Draugė tikrai gražiai gali rašyti. Bet rašinėlio galas po J. Paukštelio „Sparvų“ gali tapti visai juokingas, kas dr-gei ir mums nepageidaujama. Tikimės, kad mūsų neužmirši.

Liaudies Sūnui. Eilšraščius gavome; dėku. Jei dr. lavinsies, skaitysi, mums rodosi, rašinėti galėsi. Bet tuo tarpu prisiųstos eilutės atrodo silpnos, ir todel jų nededame.

J. Alfui. Labai dėku, kad dr. neužmiršti „Ateities“, bet rašinėlių nesunaudosime. „Svajonė“.. kas gi ji? Be miego naktis, mėnulis, sparnai, bedugnė, skridimas, kalnai, saulė ir himnas — kai visa tai trumpam dalykėly nesudaro nuotaikos, išeina nuobodumas, lieka nunešioti žodžiai. Iš poeto ar rašytojo veikalų turime jausti nuotaikos ūpo, o ne kažin kokio susipinimo. Mums reikėtų stoti arčiau gyvenimo, mažiau nesuprantamų svajonių, o daugiau nuotaikos. „Sonete“ taip pat nuotaikos nejaučiame, — čia daugiau kyšo retorika. Nors šį kartą draugo raštų nepatalpinome, bet reikia tikėtis, kai nusileisi arčiau žemės, sunaudosime.

K. Kumpauskui. Vienas eilutes dedame šin numerin. Kitos kiek silpnesnės — sunaudoti negalėsime.

Pr. R., Pirmajai Žibutei, A. Šėkštui, Lazdutei, K. Dainai, J. Misevičiui, V. Montvilai, A. S. dr. raštus gavome. Ačiū. Skaitysime.

Redaktorius-leidėjas stud. J. Mičiulis. Spaustuvė „RAIDĖ“ Kaune.

Ateitininkų Susišelpimo Fondo pranešimas.

Šiuo prašome visų Fondo skyrių Valdybų pasistengti greičiau prisiųsti 1923 m. narių mokesnį ir aukų lakštais surinktus Fondui pinigus. Reikalinga taip pat suteikti bendrų žinių apie skyrių padėtį, būtent, kuomet skyrius yra įsteigtas, kiek turi narių, pinigų, kas yra jo valdyboje, jos adresas ir p. d.

Pinigus siųsti ir kitais reikalais prašoma kreiptis šiuo adresu: Ateitininkų Susišelpimo Fondo Valdybai, Vilniaus g. 22 Nr. Kaune.

A. Tylenis
Fondo Reikalų Vedėjas.

Aukos Stud. Jurgio Krasnicko Fondui.

Įstodami Fondan nariais įmokėjo: Kun. J. Kuras—190 lit. kun. P. Daniunas—100 lit., Kun. Siaurusaitis—50 lit.. (visi trys iš Amerikos). Dr. Bielskus Dr. P. V. Raulinaitis ir J. Andziulis—visi po 30 l.

Fondui paaukavo: J. E. prezidentas A. Stulginskis—100 lit. V. Čarneckis—50 lit. Per stud. Augustaitį paaukavo: p. Vaičiulis 15 lit. Inkrata ir kun. prel. Dabrila po 10 lit. Per stud. Pr. Mantvydą Fondui paaukavo: V. Žvirgždys — 25 lit. N. N. — 15 lit. O. Mockevičienė — 12 l. F. Mitkevičius — 6 l. J. Bražinskis — 4 l. J. Šetkauskas, A. Vaitkevičius, kun. Širvys, kun. J. Čiagis ir kun. Didžiulis — visi po 3 lit. Kun. Čaplinskis, N. N., L. Bražinskis, kun. Adomauskis, V. Čiagytė, L. Vizgintienė — visi po 2 l. Kun. J. Strikas ir M. Liaučytė po 1 litą.

Aukas priėmė ir dėkoja *Fondo Komitetas.*

Gauta paminėti.

Sam. Smailsas, **Būdo įtaka.** Moksleivių vertimas „Vilties“ Dr-jos leidinys. Šiauliai. 1923.

St. Janušauskas, **Šokimai.** 32 pamokos su 10 piešinėlių „Vilties“ Dr-jos leidinys. Šiauliai. 1923.

Juoz. Gobis, **Visuomenės mokslo vadovėlis** vidurinei mokykiai. II papildyta laida „Vilties“ Dr-jos leidinys. Šiauliai. 1923.

M. ir S. **Svetimų ir tarptautinių žodžių žodinėlis.** „Vilties“ Dr-jos leidinys. Šiauliai 1923.

J. Norkus. **Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlis.** „Vaiva“. Kaunas, 1923. K. 2 lt.

Oscar Wilde, **Granatų pavėsy.** Vertė K. Puida, II laida. „Vaiva“. Kaunas, 1923. K. 2,40 c.

Laimės kalendorius. 1924 m. „Blaivybės“ Dr-jos leidinys. K. 50 centų.

K. Buga. **Lietuvių kalbos žodynas.** I sąsiuvinys. Sukrautas Šviet. M-jos komisijonieriaus Šv. Kazimiero knygyne Kaune, Rotušės Aikštė 6 nr. K. 12 lt.

Marja Kasakaitis, **Wypisy dla szkół polskich w Litwie** na klasę II-gą i III-cią. Švietimo M-jos leidinys. 1924. K. 6 lt.

Švietimo Darbas, 10 nr. Spalių mėn. K. 3. lt.

Lietuvos Mokykla. 12 nr. Gruodžio mėn. K. 1,50 ct.

Užsisakykite 1924 m. vienintelį Lietuvoje iliustruotą mėnesinį laikraštį

KRIVULĖ

Jei nori pažinti Lietuvą—jos gamtą, valstybės vyrus, mokslo ir meno darbininkus, rašytojus, visuomenės veikėjus,—skaityk „KRIVULĘ“. Jei nenori atsilikti nuo mūsų literatūros ir meno augimo, nuo valstybės ir visuomenės gyvenimo, TAI TURĖK SAVO NAMUOSE „KRIVULĘ“. Jei nori pažinti pasaulį ir jo valdovus, mūsų kaimynus ir draugus, — jei nori pamatyti, kaip lietuviai kitur gyvena—VISA PARODYS „KRIVULĖ“.

„KRIVULĘ“ redaguoja Kazys Puida. Leidžia Lietuvos Telegramų Agentūra „Elta“.
„Krivulės“ kaina: vienam N 2 litai. Metams 24 litai. Pusei metų 12 litų. Užsieniui dvigubai.
„Krivulės“ Redakcija ir Administracija: Kaunas Maironio, 3 Tel. 94.

REIKALAUKITE VISUOSE KNYGYNUOSE

Spaustuvė „RAIDĖ“ Kaune, Šiaulių g-vė nr. 14.